

REVISTA

CERCLULI JURIDIC BĂNĂȚEAN

PREȘEDINTELE CERCLULI

Dr. ALEX. MARTA

PRIMPREȘEDINTELE CURȚII DE APEL TIMIȘOARA

DREPT ȘI ADMINISTRAȚIE

Președintele Comitetului de redacție:

GH. PAVELESCU

Președintele secției III-a a Curții de apel

Prim-Redactor:

VASILE M. THEODORESCU

Primpreședintele Trib. Timiș-Torontal

Director:

Dr. GH. LABONȚIU

Consilier al Curții de apel

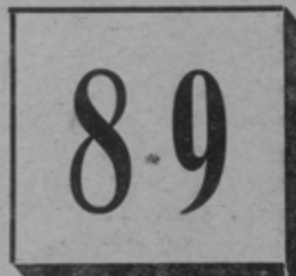
Secretari permanenți de redacție:

EUGEN GR. DABIJA
jude-președinte la Trib. Timiș-Tor.

Dr. PETRE BUDESCU
jude-ajutor al Judec. Oc. I. Urb.
Timișoara

EUGEN FENEȘAN
procuror de secție la Trib. Timiș-Tor

Apare în fiecare lună

Abonamente:

Pentru membrii cercului	pe an: 200 Lei
Pentru instanțele Judecătorești	300 "
Pentru cei ce nu sunt membri ai Cercului	480 "
Pentru Autorități, Bănel, Societăți	700 "
Pentru Stăruinătate	1000 "

Redacția: Timișoara I, Palatul Dicasterial, etaj I
(Cabinetul Prim-Președintelui Tribunalului)

Administrația: Timișoara I, Piața Unirii 1
(Biroul Ofi. avocat Dr. Ioan Doboșan)

CERCUL JURIDIC BĂNĂȚEAN

recunoscut persoană juridică prin Sent. Trib. Timiș-Torontal S. I cu Nr. 243 1932.

Taxa de înscriere 10 lei (odata pentru totdeauna). Cotizație 10 lei lunar, adică 120 lei pe an.

COMITETUL DE REDACȚIE:

N. BARBAT, Dr. ȘTEFAN ISACU, Maior Dr. A. BUNDRA, magistrați: Dr. I. ȚENCHEA, Dr. EMIL BOTIȘ, Dr. ROMULUS MICLEA avocați.

COLABORATORI PRINCIPALI D-NII:

AL. ALEXANDRESCU
Judecător de instrucție la Trib. Arad.

NICOLAE ALEXANDRESCU
Judecător de ședință la Trib. T.-T.

MARIUS SABIN ANASTASESCU
Procuror preș. la Trib. T.-Tor.

MIRCEA ANTONINI
Președintele Trib. Caransebeș.

Dr. IOAN BECKER
avocat Timișoara.

ADRIAN BRUDARIU
avocat Timișoara.

VASILE BUTUREANU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

LAURENȚIU BOTOȘ
Jude-supleant la Trib. Meramureș.

VASILE CALINESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

EUGEN CHIOVSCHI
Judecător de ședință la Trib. T.-Tor.

AL. ST. CONSTANTINESCU
Președinte de secție la Trib. T.-Tor.

SCARLAT CONSTANTINESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

Dr. IOAN COSTA
Judecător de șed. la Trib. Arad.

NICOLAE CRĂCIUNESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

EUGEN DECUSARA
Directorul statisticej judiciare M. Just.

Dr. TEODOR DIACONESCU
procuror de secție la Trib. Sibiu.

EMIL DIMITRESCU
Preș. sec. I-a a C. de Ap. T-șoara.

VASILE M. DIMITRIU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara

CONTANTIN DOBOS
Cons. la C. de Ap. din Oradea.

G. P. DOCAN
Cons. la C. de Ap. din Bucuresti.

VINTILA DONGOROZ
Doctor în Drept, Conf. Univ. avocat.

D. ST. DUMITRESCU
Prim-președintele Trib. Caraș.

Dr. IOSIF E. FARCHESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

NICOLAE GEORGEAN
Preș. de sec. la C. de Ap. București.

VICTOR GODEANU
avocat București

ALEXANDRU GH. GREFIENS
Prim-Preș. Trib. Târnava-Mare

Dr. ILIE GROPSIANU
jude-consilier Trib. Timiș-Torontal.

D. IANCULESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

Dr. N. IOANOVICI
Prim-Preș. al Curții Adm. Timiș.

VICTOR D. IONESCU
Judecător la Judecătoria mixtă Blaj.

MIHAIL KUSNIRIUK
Judec.-șef al Jud. de Muncă T-șoara.

GHEORGHE LAMBRINO
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

GRIGORE LAHOVARY
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

ILIE LUNGULESCU
Proc. Gen. la C. de Ap. din T-șoara.

NICOLAE V. MANDRU
Judecător-preș. la Trib. Arad.

FILIP MIHAILESCU
Magistrat asist. la Inalta C. de Cas

SABIN MOLDOVAN
Președinte de sec. la Trib. Arad

Dr. IOAN MOTOC
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

VIRGIL MURGESCU
Judecător la Judecătoria mixtă Arad

MIHAI GH. MUȘATESCU
judecător-preș. la Judecătoria Deta.

IOAN NEDELESCU
avocat și publicist București.

NICOLAE NICOLESCU
Procuror la C. de Ap. din Timișoara.

Dr. EUSEBIU NICORESCU
avocat Timișoara.

Dr. GHEORGHE OPREA
avocat Timișoara.

ROMULUS OREZEANU
Prim-Președintele Trib. Arad.

MARIN PARVULESCU
judecător de ședință la Trib. Sibiu.

NICOLAE PAVELESCU
Magistrat asist. la Inalta C. de Cas

IOAN N. PERIETIANU
Preș. sec. II-a a C. de Ap. T-șoara.

EUGEN PETIT
Cons. la In. C. de Cas. și Justiție.

Dr. GEORGHIU PLOPU
Preș. on. la In. C. de Cas. și Justiție

PETRE V. POPESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara

IOAN D. POPESCU
consilier la C. de Apel Timișoara.

VICTOR C. POPESCU
Președinte de secție la Trib. Bihor

PETRE POPESCU
Prim magistrat asist. la In. C. de C.

AL. POPARLAN
Magistrat asist. la In. C. de Cas

IOAN POPIȘTIU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

Dr. NESTOR PORUMB
avocat Timișoara.

ANDREI RADULESCU
Cons. la Inalta C. de Cas. și Just

CONST. GH. RĂTESCU
Preș. In. C. de Cas. și Just. s. II

Dr. ION RUSALIN
judec. la Jud. rur. Sănnicolaul mare

DIMITRIE SAFIRESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

CONST. SOTIRESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara

TIBERIU TRANDARIU
Magistrat asist. la In. C. de Cas

Dr. DIMITRIE VASCAN
Medic legist al Trib. Timiș-Tor.

FLOREA VASILIU
Judecător-cons. la Tribunalul Sibiu

IOAN VLADUȚA
Magistrat asist. la In. C. de Cas.

REVISTA CERCULUI JURIDIC BĂNĂȚEAN

ANUL VI. — No. 8—9

DOCTRINĂ, INFORMAȚIUNI, RECENZII, ETC.

GALERIA MARILOR DISPARUȚI.

George Popa

La anul 1862 a fost asesor la tabla regească din Pesta, iar la 1864 consilier referendar la cancelaria aulică r. din Viena, apoi comite suprem (prefect) în Arad, unde a decedat la 29 Martie 1867. Ziarele de pe acele vremuri considerau moartea acestui eminent bărbat, o pierdere națională, numindu-l „splendoarea legiștilor români”, „agerul apărător al dreptății”, „marele naționalist și patriot român” („Familia” No. 147/1867). S'a născut în comuna Gașa din județul Aradului din părinți țărani, fără de avere, așa că fiul lor numai cu ajutorul mai multor binefăcători a fost în stare să termine liceul din Arad și studiile juridice la Oradea Mare. La 1846 era deja avocat cu bun renume în Arad. Deși retras și modest, el e târât în mișcările revoluționare dela 1848; pentru sentimentele lui românești, tatăl său cade victimă furiei revoluționare, fapt care l-a făcut să se retragă, plin de amărăciune, de pe câmpul luptelor politice. După domolirea răzcoalei, la 1849 — în interesul poporului român ocupă posturi administrative în: Simnad, Cinteiu, Yenopolea și Salonta. La 1859 referent la tribunalul Oradea Mare, iar la 1861 la tribunalul cambial din Arad, unde a avut partea leului la înființarea „Asociațiunei naționale române arădane”.

„Asociațiunea națională din Arad pentru cultura poporului român” a fost înființată la inițiativa lui Georgiu Popa — la 1862, și în decurs de 12 ani a împărțit din interesele capitalului adunat

mai multe ajutoare la tinerii români dela universitate și dela meserii. (Encicl. Rom. vol. I. p. 292) — totuși P. R. nu amintește cu nici un cuvânt biografia acestui anteluptător național, doar numai că a fost „jude cercual, mai târziu jude de tablă și comite suprem în comitetul Aradului...”, deși la 1861 a fost unul dintre cei 18 „anteluptători naționali” fiind

deputat naționalist în parlamentul dela Pesta, sau dieta de acolo, cum se numia pe acele vremuri parlamentul Ungariei.

„Rar e acel bărbat care pe lângă însușiri frumoase spirituale să poșeadă și fragedele sentimente ale inimii nobile; o astfel de raritate excelentă e și binemeritul bărbat George Popa, ilustrul comite suprem al comitatului Aradului, neobositul și zelosul anteluptător al naționalității noastre”, zice „Familia”, foaia ce apărea pe atunci în capitala Ungariei, în numărul său 32 din 2/14 Octombrie 1866 publicându-i și portretul pe care îl re-

producem și noi la acest loc. Dar să continuăm aprecierile de mai sus.

„Cariera sa de activitate în viața publică e destul de lungă, națiunea a avut acuma destulă ocaziune ca să cunoască în deplin calitățile frumoase ale acestui prea iubit fiu al său, dar ceea ce mai frumos ilustră rarul său talent, este caracterul său cel solid care în cele mai diferite împrejurări și-a păstrat constanța. În toate lucrurile sale nici odată nu s'a abătut de la sacra sa datorie, de a servi națiunii. În orice timp și în orice împrejurări, tot acele sentimente nobile și tot

aceleaşi aspiraţiuni şi intenţiuni sacre au condus lucrările sale. Dânsul e unul din acei puţini bărbaţi mari, pe cari trebuie să-i stimăm şi iubim totdeauna, frumoasele sale calităţi ne inspiră admiraţiune şi reverinţă, ear amabila-i purtare cu oamenii încurajează pe fie carele ca să se apropie de dânsul cu deplină încredere" (op. cit. pag. 373—374).

În scurta sa activitate parlamentară a rămas credincios poporului român, care l-a trimis în parlamentul ţării. Abia ales îl aflăm la conferinţa convocată de Emanuil Gojdu la 7 Maiu 1861 şi la propunerea lui s'a decretat ca această conferinţă naţională să rămână în permanentă. În şedinţa din 7 Iunie el propune ca „în locul cuvintelor „reprezentanţii naţiunii maghiare“ să fie întrebuinţate cuvintele „reprezentanţii ţării“ sau „reprezentanţii dietali“, fiindcă — zicea el „în patria aceasta locuiesc mai multe naţiuni şi naţiunile acestea doresc cu deplină jaluşie ţinerea în vedere a principiului de perfectă egală îndreptăţire“ (T. V. Păcăţianu: Cartea de Aur sau luptele politice-naţionale ale românilor, vol. II, pag. 373).

În şedinţele următoare, împreună cu ceilalţi colegi români a-i lui, el zice: „...nu vreau să fac amintire de împrejurările cari au făcut ca votul unui nobil să fie egal cu votul unei mulţimi de 500.000 de suflete. (Zgomot. Să auzim!). Aşa cred, că parlamentul vrea să influenţeze în mod liniştit asupra popoarelor ţării şi că nu va întârzia a decreta acum, pe baza perfecte egalităţi de drept, că în legislatură doreşte să încete privilegiile naşterii...“ (op. cit. p. 400).

Încă în vara anului 1861 dieta a fost disolvată şi George Popa şi-a terminat scurta sa activitate parlamentară, lupta însă a fost continuată în comitate. La congregaţiunea ținută în 10 Ian. 1862 el nu a izbutit la alegerea comitatensă din Arad, unde era candidatul naţional al românilor, aceştia fiind abia 270 faţă de cei aproape 400 guvernamentali unguri; — cari au ales şi câţiva români de mai puţin încredere (op. cit. p. 516).

Am reprodus aceste date din „Cartea de Aur“ a octogenarului bănăţean, T. V. Păcăţianu, care mai nimerit ar fi trebuit să o numească „cartea suferinţelor milenare a neamului nostru...“

Cu firea sa plină de abnegaţiune amărâtă că puternicii zilei, cu firea lor năvalnică şi trufaşă nu voiau să înţeleagă dreptatea sfintei cauze a românilor, George Popa îşi încheie scurta sa carieră parlamentară, abdicând... „regret — zice el în ultimul său discurs parlamentar — că declaraţia mea, lipsită de orice pasiune, unii o explică ca isvorâtă din iritaţiune. Nu vreau să dau materie şi mai departe pentru eventuale posibile iri-

taţiuni, şi aşa trecând peste cele de până acum, declar că îmi retrag moţiunea. (Aprobări generale)“ (op. cit. p. 401).

Cu firea lui îngăduitoare el câştigă încrederea guvernului cari îl pune în anul 1862 în fruntea comitatului Arad, numindu-l de comite suprem al aceluia.

La propunerea metropolitului Şaguna, în calitate de comite suprem al comitatului Arad, George Popa ia parte la deputaţia, ce sa prezentat la a. 1865 la împăratul în cauza restaurării Metropoliei (Dr. Il. Puşcariu: Metropolia rom. ort. din Ungaria şi Transilvania, studiu istoric, 1900 pag. 320 şi 322.)

Stările deplorabile politice, ideea conservării neamului nostru, ferirea unui neam întreg de cursele unei politici destrăbălate au îndemnat pe cei mai mulţi dintre politicienii noştri de pe acele triste vremuri să ocupe posturi înalte de judecători, prefecţi şi notari publici ca apoi — în această a lor calitate, să fie cât mai folositori mulţimilor recunoscătoare şi bune. Astfel vedem pe Gojdu, Faur, Vlad, Maniu, Misici, Ioanovits şi mulţi alţii între cari şi Eftimie Murgu, ocupând locuri de frunte în ierarhia statului. Foarte puţini au rămas dârji şi credincioşi luptători naţionali, ca apoi şi dânsii, tot pentru aceleaşi motive mai sus arătate, să se retragă şi ei din vârtejul luptelor politice, abordând ideea pasivităţii politice.

Credincioşi până la moarte convingerii lor politice, între aceşti puţini enumărăm pe membrii familiei Mocsonyi, pe marele Vincenţiu Babeş, — şi alături de ei pe G. Popa.

Din depărtarea vremii şi unii şi alţii ne par uriaşi şi 'n Pantheonul recunoştiinţei noastre — la toţi deopotrivă — loc luminat, loc de cinste li se cuvine...

Reîmprospătându-le amintirea nu facem, decât un act de pioasă recunoştiinţă.

Dr. ILIE GROPSIANU

PROBLEME.

(continuarea articolului dela pagina 252 a N-ului 6 din 30 Iunie 1937.)

e) Chestiunea termenului de „două zile lucrătoare ce urmează zilei în care cambia este plătită“, din care două zile în una trebuie făcut profetul de nepotă, prevăzut de art. 49 alin. 3 din Legea asupra cambiei şi biletului la ordin (Mon. Of. Nr. 100 din 1 Mai 1934), fiind controversată, într'un chip interpretaţă de către debitori şi într'al chip de creditori, şi nici comentatorii (Gh. Bărbulescu: Pandectele săptămânale anul XI Nr. 30—31 din 10 Nov. 1935, Comentarele S. Ionescu, Dr. E. Kormoss, Tratatul E. Cristoforeanu 1936) nefiind de una aceeaşi părere, iar o jurispru-

dență constantă neavând încă în această materie, — credem, sprijindu-ne singur și numai pe textul legii, că părerea și interpretarea concordantă din Tratatul E. Criștorescu și din comentariul Dr. E. Kormoss, este exactă și acceptabilă, — pentru următoarele motive:

1) Art. 49 alin. 3 citat mai sus prevede în mod categoric că „Protestul de neplată trebuie făcut în una din cele două zile lucrătoare ce urmează zilei în care cambia este plătită”, vasăzică nu în una din cele două zile lucrătoare ce urmează zilei în care cambia e scadență, pentru că art. 95 alin. 1 dispune tot în mod categoric, că atunci când cambia e scadență într-o zi de sărbătoare legală, cambia nu e plătită în ziua scadenței, ci numai în prima zi lucrătoare ce urmează scadenței și că tot astfel protestul de neplată nu poate fi făcut decât într-o zi lucrătoare.

2) Din combinarea articolelor citate în punctul precedent urmează în mod evident, că: Cele două zile lucrătoare destinate pentru facerea protestului de neplată, sunt întotdeauna cele două zile lucrătoare ce urmează zilei în care cambia este plătită, nu scadență. Vasăzică: Ziua de scadență nu e totdeauna și ziua de plată.

3) Diversitatea părerilor s'a alimentat, credem, și de dispozițiunea generală cuprinsă în ultima propozițiune din alineatul 2 al art. 95, de următorul text: „Zilele de sărbătoare legală intermediare intră în calculul termenului”. Ținând seamă de acest text s'au dat păreri că ziua de scadență a cambiei, — fie că e zi lucrătoare, fie că e zi de sărbătoare — are a-se considera zi fixă din punctul de vedere al termenului dresării actului de protest, — și s'au pronunțat asupra diferitelor specii de cazuri, după cum ne arată următorul tablou:

Specia	Scadența cambiei	I-a zi	a II-a zi	Ultima zi de protest
		următoare scadenței		
I.	11 Aprilie lucr.	12 Aprilie lucr.	13 Aprilie lucr.	13 Aprilie
II.	13 „ „	14 „ sârb.	15 „ „	15 „
III.	12 „ „	13 „ lucr.	14 „ sârb.	15 „
IV.	14 „ sârb.	15 „ lucr.	16 „ lucr.	16 „

Nu împărtășim aceste păreri în ce privește speciile II și IV, pentru că ultima propozițiune din alineatul 2 al art. 95, citat mai sus, conținând o dispozițiune generală referitor la termene în general, — nu poate dăruia dispozițiunea specială și categorică prevăzută de alin. 3 al art. 49: „Una din cele două zile lucrătoare” destinate pentru dresarea protestului, căci dacă prima zi de protest ca zi de sărbătoare legală intermediară ar intra în calcul (specia a II-a din tabloul de mai sus), nu ar mai rămâne decât numai o zi lucrătoare pentru protest; — iar dacă cele două zile lucrătoare s'ar socoti din ziua scadenței și când aceasta zi e zi de sărbătoare (specia a IV-a din tabloul de mai sus), nu am respecta nici alin. 3 al art. 49 („Protestul de neplată trebuie făcut în una din cele două zile lucrătoare ce urmează zilei în care cambia este

plătită”) precum nu am respecta nici alin. 1 al art. 95 („Plata unei cambii, a cărei scadență este într-o zi de sărbătoare legală, nu poate fi cerută decât în prima zi lucrătoare ce urmează”, — cambia fiind deci plătită numai în aceasta prima zi lucrătoare ce urmează zilei de sărbătoare legală a scadenței).

Tragem concluzia din cele expuse mai sus și suntem de meșteșug păreri, că pentru facerea protestului de neplată trebuie în orice caz păstrate două zile lucrătoare ce urmează zilei în care cambia este plătită, nu scadență, — într-una din aceste două zile având a se dresa protestul de neplată. Dacă scadența e într-o zi de sărbătoare, cambia nu e și plătită în aceeași zi, ci în ziua următoare de lucru.

Ținând seamă de regulile indicate mai sus și de diferite specii de cazuri, putem face următorul tablou:

Specia	Scadența	Zile următoare scadenței	2 zile lucrătoare de protest de neplată
I.	Vineri (zi lucr.) . . .	Sâmbătă (lucr.) Duminecă	Sâmbătă, Luni
II.	Sâmbătă („) . . .	Duminecă, Luni lucr.	Luni, Marți
III.	Duminecă . . .	Luni, Marți lucr.	Marți, Miercuri
IV.	24 Octombrie lucr. . .	25 Oct. lucr. 26—27 Oct. sârb.	25 Octombrie și 28 Octombrie
V.	25 „ „ . . .	26—27 Octombrie sărbători	28—29 Octombrie
VI.	26 „ sârb. . .	27 Octombrie sârb., 28 Oct. lucr.	29 și 30 Octombrie
VII.	27 „ „ . . .	28—29 Octombrie lucr.	29 și 30 Octombrie
VIII.	20 Decembrie lucr. . .	21 Decembrie lucr., 22 Dec. sârb.	21 Decembrie și 23 Decembrie
IX.	21 „ „ . . .	22 Decembrie sârb., 23 Dec. lucr.	23 Decembrie și 24 Decembrie
X.	22 „ sârb. . .	23—24 Decembrie lucr.	24 Decembrie și 25 Decembrie
XI.	23 „ lucr. . .	24 Dec. lucr., 25—26—27 Dec. sârb.	24 Decembrie și 28 Decembrie
XII.	24 „ „ . . .	25—26—27 Decembrie sârb.	28 și 29 Decembrie
XIII.	25 „ sârb. . .	26—27 Dec. sârb., 28 Dec. lucr.	29—30 Decembrie
XIV.	26 „ „ . . .	27 Decembrie sârb., 28 Dec. lucr.	29—30 Decembrie
XV.	27 „ „ . . .	28 Decembrie lucr., 29 Dec. sârb.	30—31 Decembrie
XVI.	28 „ lucr. . .	29 Decembrie sârb., 30 Dec. lucr.	30—31 Decembrie
XVII.	29 „ sârb. . .	30—31 Decembrie lucr.	31 Decembrie și 2 Ianuarie
XVIII.	30 „ lucr. . .	31 Decembrie lucr., 1 Ianuarie sârb.	31 Decembrie și 2 Ianuarie
XIX.	31 „ „ . . .	1 Ianuarie sârb., 2 Ianuarie lucr.	2 Ianuarie și 3 Ianuarie
XX.	1 Ianuarie sârb. . .	2—3 Ianuarie lucr.	3 Ianuarie și 4 Ianuarie

f) O succesiune imobiliară, în care sunt interesați și minori, nearanjându-se prin bună învoială, minorii prin reprezentanții lor legal se îndrumă în anul 1929, să ia calea procesului și să-și reclame în justiție pretinsul drept. Minorii neînțelegând procesul în termenul fixat de Judecătoria, succesiunea se atribuie din oficiu moștenitorilor în drept, fără a mai ține cont de pretenția minorilor îndrumați la proces (art. 87 din Legea XVI:1894).

Dosarul se înaintează Judecătoriei tot în anul 1929. Judecătoria îl transpune instanței tutelare spre aprobare, fiind minori interesați în cauză. Instanța Tutelară fără a-l aproba (cred, foarte bine) nu-l restituie Judecătoriei, ci îl transmite notarului public (delegatului judecătoresc). Notarul public din nou îl înaintează Judecătoriei. Această circulare a dosarului se repetă de trei ori, până ce în sfârșit în anul 1937, predarea legală a succesiunii în urma neîntinderii procesului, — deci nu învoiala de partaj, a obținut cu privire la minori aprobarea instanței tutelare.

De această aprobare — credem — nu era nevoie, pentru că cauza din speță neconținând nici o tranșare sau învoială de partaj, atribuirea succesiunii făcând din oficiu în baza legii, nu necesită nici o aprobare în numele minorilor de către instanța tutelară. (Art. 84 din Legea XVI:1894, art. 89 din Reg. de aplicare a legii).

E doar normă de drept că instanțele judecătorești trebuie să ia în seamă din oficiu interesele minorilor (Dr. Gh. Plopu: Părți alese I §. 43) și că instanța judecătorească nu poate fi subordonată autorității tutelare.

Din neobservarea normelor de drept indicate mai sus, rezolvarea cauzei a suferit o lărgăneală nu mai puțin de opt ani, nepotrivită principiului de „celeritate” al procedurii.

g) Un notar public (delegat judecătoresc) își îndeplinește în baza legii din oficiu delegația dată tot în baza legii de o Judecătoria Desbateri și aranjează, de exemplu, o succesiune, — spre mulțumirea părților și a Judecătoriei mandante. Părțile însă nu-i achită taxele și spețele convenite pentru munca prestată, stabilite de Judecătoria în baza Tarifului în vigoare. Delegatul judecătoresc e necesitat deci a cere Judecătoriei mandante ordonarea executiei imobiliare și a solicita intabularea dreptului ipotecar execuțional pentru asigurarea răsplatii legalizate convenite pentru serviciul prestat.

Comisia rogatorie pentru intabularea dreptului ipotecar nu se admite însă de către instanța de cărți funduare, decât numai atunci, când delegatul judecătoresc face dovadă nu numai de plata impozitului proporțional prevăzut de art. 15 §. 1 L. T., ci și de plata impozitului mobilier prevăzut de art. 22—23 ale Legii contrib. directe.

E înșuș și neechitabil, ba chiar nedrept, — așa credem, — să se pretindă delegatului judecătoresc dovada menționatei plăți.

În speță nu e vorba de o creanță propriu zisă, producătoare de dobânzi. Nu e vorba nici de un venit mobilier intrat realmente în patrimoniul contribuabilului (Carlea de Casație Secția II. Nr. 650/1933). E vorba singur și numai de o intabulare ce garantează răsplata legală a unui serviciu prestat, impus la impozitul profesional (Deciziunea Com. Centr. citată în punctul 75 al Instrucțiunii Legii Contr. Dir.).

Asigurarea prin intabulare a taxelor și spețelor, adică a răsplatii muncii prestate de delegatul judecătoresc (notar public), provenită din exercițiul funcțiu-

nei publice și de interes obștelesc (art. 22 §. 1 L. T.) fiind o asigurare legală și privilegiată, — trebuie să fie scutită de orice taxe și impozite. Asigurarea ipotecară a acestei răsplată e prevăzută și privilegiată și de dispozițiunile art. 29 al Tarifului Notarial în vigoare. Nu avem deci a face nici cu o creanță în sensul Legii Timbrului, nici cu un venit mobilier în sensul legii contribuțiilor directe, — ci singur și numai cu răsplata unei munci prestate din oficiu de un delegat judecătoresc, — cu o răsplată pretinsă de cele mai riguroase reguli etice, căror reguli nu le poate pune stavilă sub nici un cuvânt nici Legea Timbrului, nici Legea Contribuțiilor Directe și a preluării muncitorului neplătit să mai cheltuiască cu din al său și să facă plata impozitului mobilier și a taxei de impozit proporțional.

Riscăm modesta părere că notarului public trebuie să i-se acorde în speță scutirea de menționatele impozite, — în baza spiritului legilor în vigoare, și mai ales pe temeiul normelor de ordin etic.

h) Instanța de apel anulează din capul locului, ca nelimbrite, toate apelurile făcute de delegatul judecătoresc (notar public), împotriva Deciziunilor date de instanța de cărți funduare, prin care se respinge comisia rogatorie a Judecătoriei, pentru intabularea taxelor și spețelor convenite pentru munca prestată, dar neplătită, în cauzele de succesiuni.

Suntem de modesta părere că anularea în chestiune — indiferent că notarul public ca delegat judecătoresc se bucură sau nu de scutirea de taxa de timbru — n-are bază legală. La anulare nu se face distincție între acte (documente) și între acte introductive de instanță (acte de procedură). Înalta Curte de Casație Secția a III-a a fixat de curând un punct de vedere jurisprudențial de interes general în sensul că art. 35 L. T. nu e aplicabil și atunci, când e vorba de cereri, apeluri, recursuri și alte acte de procedură nelimbrite, — ci în cazurile ca cel din speță, sunt a-se aplica dispozițiunile art. 42 L. T. combinat cu art. 57 din Legea modificatoare a Legii accelerării judecărilor din 20 Oct. 1932, potrivit căror dispozițiuni menționatele acte de procedură nelimbrite sunt valabile și pot fi primite de instanță dacă până la terminarea procedurii și darea hotărârii în fond, se satisfac prescripțiile L. T. Prin urmare nu sunt anulabile de plano.

i) Se delegă și însărcinează de către instanța de cărți funduare un notar public să țină o licitațiune imobiliară execuțională. Notarul public delegat își împartește lucrările oficiale în așa fel ca să fie disponibil în ziua fixată pentru a ține licitația. În ajunul zilei de licitațiune i-se notifică de către partea următoare, că achitându-se creanța, nu se cere ținerea licitației.

Se pune chestiunea pentru a se ști, dacă delegatul judecătoriei e în drept sau nu a reclama vre-o taxă și dacă da, cine e ținut să o achite, următorul sau următorii sau amândoi?

Suntem de modesta părere că în speță e just și echitabil a se stabili delegatului judecătoresc o taxă moderată împotriva amânduror părți, pentru următoarele motive:

1) Delegatul jud. dacă e înștiințat la scurt timp după obținerea delegației, că nu se va ține licitația, își poate destina pentru alte lucrări ziua licitațiunii.

2) Că părțile nu și-au aplanat mai curând afacerea, nu se poate învinui și nu poate suporta consecințele delegatul judecătoresc.

3) Delegatul judecătoresc nu e dator a înregistra în registrele sale supuse timbrului și a ține în evidență cauzele nimănui, gratuit, — nici a face raport și a restitui Judecătoriei actele, fără nici o indemnizare moderată pentru aceste lucrări și pierdere de timp.

PETRU PENȚIA

doctor în drept, notar public.

POPRIRI ORDONATE PE BAZA LEGILOR EXECUȚIONALE DIN TRANSILVANIA.

A execuția o sentință rămasă definitivă, este de multe ori mai greu, mai complicat, decât lupta ce o duce partea reclamantă, pentru ca să-i fie adjucecată pretențiunea ce o are împotriva părâtului urmărit.

Prin urmare, nu va fi fără interes public, să recapitulăm, specificând normele de drept, în materie de execuție silită, cu privire la popririle de salar ale funcționarilor publici și particulari, aplicabile în Ardeal, fapt prin care:

de o parte adunăm un material folosibil legiuitorului unificator, iar de altă parte, — până la unificare, — credem, că aplicând în mod corect aceste norme, vom asigura foloase mulțumitoare atât pentru urmăritori, cât și pentru urmăriți, promovând o procedură cât mai rapidă, plină cu spirit de umanitate și dreptate, evitând în sfârșit erorile sau abuzurile dăunătoare părților.

Desigur, că de multe ori întârzierile în cursul procedurii de execuție de esență se ascund în neaplicarea sau greșita aplicare a dispozițiilor legiilor de execuție, — împrejurare, care trebuie evitată și este ușor de evitat.

Este adevărat, că normele stabilite în legile arătate mai jos și aplicabile în Ardeal, diferă în unele privințe de cele stabilite în art. 371—603 Pr. Civ. Rom., unde se vorbește despre executarea silită, totuși, în esența lor, aceste deosebiri aparente pot fi ușor asimilate, în caz de unificare asigurând părții vătămate o deplină satisfacție printr-un spirit de umanitate.

Principiul fundamental necesar, pentru ordonarea execuției silită, este: să existe o sentință sau decizie definitivă și executorie.

Conform art. 31 din legea LIV anul 1912, se consideră drept acte autentice executorii:

1) sentințele și deciziunile definitive ale judecătorilor civile;

2) transacțiunile încheiate înaintea judecătorilor civile, având efectul unei sentințe definitive; (art. 423 Pr. civ. Ard.)

3) mandatul de plată executoriu (art. 592, 609. Pr. civ. Ard.) denunțarea sau somațiunea (art. 628 Pr. civ. Ard.);

4) sentințele judecătorilor civile cari sunt declarate executorii fără considerare la calea de atac; (art. 415 Pr. civ. Ard.);

5) deciziunile încă nedefinitive ale judecătorilor civile, cari nu pot fi atacate prin recurs cu efect suspensiv, și întrucât efectuarea lor nu este suspendată sau oprită (art. 556 Pr. civ. Ard.);

6) hotărârile executorie date de judecătorii civile în cauză grațioasă;

7) hotărârile și actele autentice enumerate în punctele e-h, ale art. 1 din legea LX anul 1881, și anume:

e) hotărârile date de judecătorii de arbitri, de judecătorii speciale ale bursei de mărfuri și valori,

(legea II. anul 1870), de halele regionale de producție de cereale, sau procesele verbale încheiate înaintea acestor judecătorii, respectiv edițiile lor;

f) hotărârile instanțelor penale rămase definitive, cari conțin condamnări materiale (despăgubiri civile);

g) actele redactate de notari publici și executorii în sensul art. 111 legea XXXV anul 1874;

h) hotărârile executorii date de instanțele disciplinare, de autorități administrative și financiare, cari potrivit dispozițiilor legale în vigoare sunt date spre executare instanțelor judecătorești;

cum și toate hotărârile și actele autentice, pe cari vre-o dispoziție legală le declară drept acte autentice executorii. (art. 410, 672 pct. 2, art. 423 al. ult., art. 415, art. 502, 509, 581 și 632 Pr. civ. Ard.)

Instanța competentă pentru ordonarea execuției, — conform art. 32 legea LIV anul 1912, — și în cazurile enumerate mai sus sub punctele 1—6, este instanța care a procedat în cauză ca instanța de fond.

În cazurile enumerate în punctul e) art. 1 al legii LX anul 1881, cu excepțiunea judecătorilor de arbitri (art. 787 Pr. civ. Ard.), — în cazul punctului f) (adecă hotărâri penale) în todeauna, — iar în cazul enumerat în punctul h) atunci, când vre-o lege specială nu dispune alfel, execuția se va ordona de acea judecătorie de ocol competentă, în a cărei teritoriu se află reședința instanței sau autoritatea de prima instanță care a procedat în cauză.

În ce privește ușorarea cererii pentru ordonarea execuției art. 35 din legea LIV anul 1912 dispune următoarele:

„Dacă executarea se cere pe baza unei hotărâri a unei instanțe civile, instanța, care ordonă execuțiunea, va consta din oficiu, dacă din punctul de vedere al executării, hotărârile judecătorești, ce servește de bază la executare, a fost comunicată în mod regulat, dacă s'a înaintat vre-un mijloc de apelațiune sau opoziție în termen legal, cu efect de suspendare și dacă eceli mijloc de apelațiune sau opoziție sunt admisibile după lege. Dacă, în acest caz, prima instanță a ordonat executarea hotărârii apelate, pentru această execuție va fi aplicabil art. 41 al prezentei legi, până când instanța de apelațiune va rezolva calea de atac. Dacă executarea se cere, după ce dosarul a fost deja înaintat la instanța superioară, partea, care o cere este obligată, ca prin cererea înaintată să prezinte edictul sau copia legalizată a hotărârii ori a părții de hotărâre fără motive, iar în cazul, când hotărârile a fost comunicată urmăritului prin înmănare, și o copie legalizată de pe dovada de înmănare.

Dacă executarea se cere, în baza unei hotărâri executorii a instanței de apel, atunci când, dosarul nu a sosit înapoi la instanța de fond (art. 511, 546 Pr. civ. Ard.), se va alătura la primul exemplar al petiției de executare, un edict sau copie legalizată a hotărârii, pe care grefierul compiectului de apel a notat, în formă de clauză, ziua publicării sau a înmănării, cum și faptul, că nu s'a înaintat, în termen legal, cerere de revizuire, dacă o asemenea cerere nu s'a înaintat.

Dacă dreptul de execuție depinde de o condițiune sau contraprestațiune, urmăritorul este dator să dovedească îndeplinirea condițiunii sau a contraprestației, cum și celelalte condiții prealabile ale exigibilității, dacă acestea nu pot fi constatate din actele, ce se găsesc la instanță“ (art. 58 din această lege.)

Execuția — conform art. 8 legea LX anul 1881 — se poate cere și ordona numai după expirarea termenului de prestare stabilit în actul autentic, pe care s'a bazat ordonarea execuției.

Urmăritorul, în cererea de execuție va preciza prestațiunea sa, arătând judecătoria sau judecătoriile în circumscripția sau circumscripțiile cărora urmează să fie efectuată execuția, și va aminti dacă dorește ca execuția să fie efectuată din oficiu.

Portărelul, ca delegat judecătoresc, este obligat, înainte de a începe efectuarea execuției să înmâneze urmăritului deciziunea prin care s'a ordonat execuția (art. 24 legea LX anul 1881.)

Execuția se va efectua numai în contra acelei persoane, contra căreia s'a ordonat și care este arătată în decisiul de ordonare.

Prin urmare, dacă, în deciziune, instanța a ordonat execuția silită în contra lui S. P. S., — de sine se înțelege că această execuția ordonată nu se poate efectua față de S. V. S.

Dacă sentința sau transacțiunea pe baza căreia s'a ordonat execuția nu conține dispoziție pentru plata dobânzilor, dela scadența termenului până la achitare, se va calcula o dobândă de întârziere de 6%. (art. 43 al. ult., 8 și 135 legea LX anul 1881.)

Potrivit disp. art. 47 al. III. din legea invocată, dacă valoarea obiectelor ce se execută, este așa de mică, încât din cele ce se pot prevedea nu s'ar scoale o acoperire mai mare decât cheltuielile de licitație, sechestrul se va înlătura.

Al. II. din art. 52 legea de mai sus, dispune că, banii numerari și alte valori predate poștei pentru expediere, sumele poștale rambursabile, sumele mandate prin poștă sau pe cale telegrafică, nu se pot lua sub execuție.

Normele stabilite în caz de poprire. (art. 6 legea XLI anul 1908.)

Se poate popri (executa, sechestra) o treime din salariul normal și bugetar al funcționarilor publici, dar numai atunci, dacă, pe seama urmăritului va rămâne anual suma de 2.000 coroane scutită de sub sechestru și care îi trebuie să rămână neatinsă. (Suma este azi urcată la 30.000 lei anual.)

Sub salariul normal se înțelege ori ce venit de care se bucură funcționarul public, în această calitate indiferent de titlu, dar să aibă un caracter de adaus de leafă. Indemnizația de chirie nu are un caracter de salariu.

În categoria de funcționari publici intră: funcționarii și amployații cari sunt în serviciul statului, județului și comunelor, apoi preoții, profesorii și învățătorii angajați la școalele publice de stat, comunale și confesionale, — persoanele cari aparțin armatei (art. 2 legea VI. anul 1889) jandarmariei, precum și institutelor penitenciare și de corecțiune, — oficianții și ceilalți impiegați cari au plata cu anul cu luna sau primesc leafa lunar, aparținând căilor ferate înștate cu putere motorică în circulația publică, ori întreprinderilor de navigație cu putere motorică, — oficianții angajați la direcție, conducere tehnică și economie ale teatrului național și al opere de stat, — artiștii figuranți particulari de dramă și de operă, — și în fine oficianții inferiori și aprozii (servitorii) angajați în serviciile publice.

Indemnizația de chirie a persoanelor arătate mai sus, se poate sechestra dar numai pentru creanța de chirie.

Creanțele, ce rezultă din raportul de serviciu, mai ales taxele de serviciu, surplusurile de plată, restituirile precum și amenzile civile și amenzile penale, au preferință, față de creanțele pentru cari s'a dobândit dreptul de gaj asupra indemnizației, înaintea celorlalte creanțe.

Au preferință asupra creanțelor investite cu drept de gaj, creanțele ce rezultă din cotizațiile sanitare publice (legea XXI anul 1908) precum și acele creanțe cari sunt fixate prin dispozițiuni legale speciale, impozite către Stat, județe și comună.

Creanțele de preferință arătate mai sus, se pot executa sechestrând cel mult 20% din suma care nu este supusă execuției.

Conform art. 7 din legea XLI anul 1908, pensia persoanelor arătate mai sus se poate executa (popri) dar numai în una treime și astfel ca pe seama urmăritului să rămână anual suma de 1.200 coroane neatinsă de sechestru. (Suma majorată la 18.000 lei socotit pe an.)

Nu sunt supuse execuției (popririi) pensia, precum și indemnizațiile destinate pentru creșterea copiilor (art. 39—44 din legea XI anul 1885) și date văduvelor rămase după persoanele menționate mai sus.

Nu se poate efectua execuție asupra indemnizațiilor de alimentare ale invalizilor, — taxele suplimentare ale răniților, taxelor scadente după medaliile de viație, retribuțiile sau escontențările date familiilor rămasse după cei cari aparțineau armatei, pe trimestrul din anul de doliu, retribuțiile ce se cuvin după serviciul prestat de bărbat sau părinte, date văduvelor sau copiilor cari au rămas după persoanele indicate și arătate mai sus.

Din dobânzile cauțiunei dotale militare, potrivit disp. art. 8 din legea XLI anul 1908, — nu se poate popri decât una treime și numai în acel caz, dacă din dobânzile scadente pe un an, ca rezervă, rămâne scutit de sub sechestru suma de 1.200 coroane. (Suma, azi majorată la 18.000 lei, pe an.)

În cazul dacă execuția se face pentru pensia de întreținere a soției, a ascendenților sau descendenților debitorului precum și a copilului natural — scutirile arătate în art. 6 și 7 legea XLI anul 1908, se reduc la jumătate, — iar indemnizațiile arătate în art. 7 al. ult. din legea invocată, se pot sechestra în jumătate parte. (art. 9 din legea menționată.)

În întregime pot fi poprite dobânzile ce se cuvin după cauțiunea dotală a militarilor, pentru încasarea pensiei alimentare a soției și a descendenților debitorului.

Întreținerea datorită de debitor ascendenților: se pot executa dobânzile cauțiunei dotale militare, cari înțrec suma de 1.200 coroane. (Suma azi urcată la 18.000 lei.)

Art. 59 din legea LX anul 1881 stabilește că: „nu sunt supuse execuției, retribuțiile și indemnizațiile ce se cuvin conform regulilor existente, persoanelor specificate mai sus, în urma unei delegații, sau deplasări oficiale“. Adică diurna și spesele de deplasări sunt scutite de popri și urmărire.

Nare nici un efect — conf. art. 10 din Tegea XLI anul 1908 — transacțiunea sau renunțarea făcută de partea urmărită și contrar dispozițiilor prev. de art. 54—59 legea LX anul 1881 precum și art. 6—9 din legea XLI anul 1908. (reglementând restrângerea execuțiilor.)

Pensiile nu pot fi cedate nici în total, nici în parte.

Efectul execuției se suspendă, dacă indemnizația se reduce la suma sau sub suma nesupusă execuției, și

revine cu dela sine putere, dacă indemnizația va depăși iarăși suma nesupusă execuției.

După o pauză de 5 ani, execuția își pierde efectul. (art. 58 legea XLIV anul 1883.)

Art. 11 din legea XLI anul 1908 sună astfel: „se poate popri cel mult o treime din leafă sau alte încasări de care se bucură pentru serviciul permanent funcționarul public sau particular — cari au sunt specificate în art. 6 din această lege — dar numai astfel că pentru partea urmăriată să rămână anual și neafins prin poprire suma de 2.000. coroane (azi majorată la 30.000 lei.)

Potrivit acestui articol, se va considera în serviciul permanent acela, care n-are nici diurnă, nici simbră fixată, ci, care este plătit cu ziua, cu săptămâna sau cu bucată.

În sensul art. 12 din legea XLI anul 1908, se poate sechestra din diurnă numai partea ce trece zilnic pe 5 Coroane, — din simbră ce se plătește zilnic sau săptămânal, numai aceea parte este supusă execuției, care înfrece zilnic suma de 5 Coroane.

Dacă plăta se face cu bucată, simbră scadență după aceea-lă muncă se poate sechestra dar numai astfel ca să rămână scutit de sub poprire câte 5 coroane socolite după fiecare zi de lucru.

Nu se pot executa soldele soldaților.

Sumele minimale scutite de sub poprire și specificate mai sus, au fost majorate prin ordonanța ministerială No. 5051/1917 din 21 Dec. 1917 (ordonanța dată pe baza autorizației cuprinse în art. 16 Legea LXIII anul 1912 și art. 14 legea L anul 1914).

Prin urmare majorarea sumelor arătate în legea XLI anul 1908 se prezintă astfel:

Suma de 2.000 Cor. stabilită în art. 6 al. I s'a majorat la 3.000 Cor.

Suma de 1.200 Cor. stabilită în art. 7 al. I. s'a majorat la 1.800 Cor.

Suma de 1.200 Cor. stabilită în art. 8 al. I. s'a majorat la 1.800 Cor.

Suma de 1.200 Cor. stabilită în art. 9 al. ult. s'a majorat la 1.800 Cor.

Suma de 2.000 Cor. stabilită în art. 11 al. I. s'a majorat la 3.000 Cor.

Suma de 5 Cor. stabilită în art. 12 al. I—III s'a majorat la 7 Cor. 50 fil.

Suma de 1.200 Cor. stabilită în art. 13 al. pen. ult. s'a majorat la 1.800 Cor.

Indemnizația arătate în art. 9 al. I și art. 14 al. I. din Legea XLI anul 1908 s'a modificat astfel că suma minimală scutită de sub sechestru trebuie să fie anual de 1.000 Cor. azi 10.000 lei, iar pensia conf. art. 7 al. I—III și art. 13 al. pen. ult. din această lege trebuie să rămână anual cel puțin 600 Coroane scutită și neafinsă de poprire. Suma urcată azi la 6.000 lei.

Cesitul Dirigent prin ordonanța No. 621 Pres. Just. din 31 Oct. 1919, privește la urcarea limitelor de valoare stabilește că: orice limită de valoare, toate limitele minimale și maxime ale sumelor de pedepse de bani și de cizii penale, de contravenții disciplinare și civile — fixate în legi și ordonanțe, în vigoare, aduse înainte de 1 Dec. 1918 — se urcă la suma lor înzecită, adică de exemplu, suma de 3.000 Cor. este urcată la suma de 30.000 lei.

În executarea ordonanței de mai sus, prin circulara No. 1413/1920 Pres. Just., Resorțul de Justiție, stabilește că: „urcarea cuprinsă în ordonanța No. 621/1920 Pres.

just se referă nu numai la cauzele penale și de contravenție, ci și la procedura execuțională și cazurile prevăzute în legile de execuție”.

Din volumul intitulat „Decretele, regulamentele și ordonanțele Consiliului Dirigent din Transilvania”. (Ediția Buletinului Justiției din Cluj 1929, fila 735 și 748) rezultă că o coroană este egală în valoare cu un leu.

La fel, legiuitorul român prin legea din 24 Martie 1923, privitor la majorarea cifrelor din codurile penale, civile și comerciale, stabilește în al. IV art. 4 că: în Transilvania și Banat o Coroană este egală în valoare cu un leu.

Pe baza acestor norme de drept, în cazul dacă se cere poprirea salariului unui funcționar public pentru o creanță de despăgubire civilă în sumă de 40.000 lei luăm de pildă venitul acestui funcționar public, care primește la mână anual 108.000 lei salar netto și 12.000 lei chirie.

Din salariul netto de 108.000 lei anual, trebuie să scădem minimul de existență adică 30.000 lei anual, care formează cota scutită de sub execuție (poprire).

Rămâne deci un salar sechestrabil de 78.000 lei din care sumă se va putea popri o treime adică anual 26.000 lei, — din suma poprită cota lunară de reținere este de 2.166 lei 66 bani.

În calculul cotei sechestrabile nu intră sumele cari se rein drept impozite după salar, sau cotizațiunile la pensie, nici indemnizația de chirie.

Conform legilor de execuție în vigoare în Transilvania, **salariul funcționarului public** poate fi urmărit pentru orice fel de datorii. Privilegiile stabilite în Codul Civil Român nu sunt cunoscute în procedura de execuție din Transilvania.

Spre lămurire vom cita art. 409 porc. civ. rom. (cu modif. legii din 1 Iulie 1906) care sună astfel: „Pensiile de retragere, recompensele naționale, lefide și diurnele: ale eclesiasticilor, militarilor și tuturor funcționarilor plătiți de Stat, district, comună și instituțiunile de binefacere, ale căror bugete se votează de Cameră, nu se pot ceda nici în total, nici în parte. Ele nu se pot urmări decât până la o treime pentru datorii către Stat, penalități prevăzute de lege, pentru chirie și creanțe alimentare, precum și pentru creanțele privilegiate prescise de articolul 1729 Codul Civil; până la jumătate în ce privește plata dotei legiuitei soții, precum și alimentele acordate de lege soției, copiilor și ascendenților.

Cesonarii de pensii, cu titluri anterioare legii dela 1 Martie 1881, pot cere restituirea capitalului numărat, cu a lui legală dobândă, și obține despăgubirea lor prin urmărirea până la o treime a pensiei.

Indemnizațiile de chirie ce se acordă unor funcționari, precum sunt aceia ai căilor ferate, sunt neurmăribile și necesibile în mod absolut.

Ele se pot însă urmări și ceda în total numai pentru chirie, datorită pentru semestrul la care acele indemnizațiuni sunt aferente.

Față de creanțele privilegiate stabilite în procedura civilă română, ne oprim la procedura execuțională din Transilvania, unde numai Statul și celelalte autorități publice au **preferință de încasare**.

Creanțele particulare se vor lichida în ordinea înființării și validării popririi ordonată pe baza titlului definitiv. Spre pildă dacă avem trei creditori particulari cari au obținut popriră rămasă definitivă la date diferite, de exemplu: la 1 Mai 1936, la 1 Iunie 1936 și la 15 August 1936, — întâi se va îndestula primul în

favoarea căruia execuția s'a efectuat pe baza deciziei de ordonare din 1 Mai 1936, — și după aceea urmează al doilea în favoarea căruia s'a efectuat execuția pe baza deciziei de ordonare din 1 Iunie 1936, — iar după îndeștirea celui de al doilea, urmează al treilea, în favoarea căruia s'a efectuat execuția pe baza deciziei de ordonare din 15 August 1936, — și așa mai departe.

Instituțiile publice sau întreprinderile particulare la care s'a ordonat poprirea, vor trimite lunar recipisele de consemnarea sumelor la instanța care a ordonat execuția și poprirea.

În caz de încetarea salariului, autoritatea funcționarului sau patronul salariatului unde s'a înființat poprirea, va comunica instanței judecătorești care a ordonat poprirea, motivele pentru care nu mai poate executa ordinul de poprire.

În afară de dispozițiunile specificate în legile de execuție în vigoare în Transilvania, avem o serie de legi noi, unificate, cu dispozițiuni comune, ca: legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, — legea contabilității publice, — legea cambiei și bileiului la ordin, — legea vămilor, — legea casei Monopoliului Statului, — legea circulației, — legea contribuțiilor directe, indirecte, legea asupra contractelor de muncă.

Vom cita procedura de urmărire prevăzută în art. 67 legea (din 5 Apr. 1929) asupra contractelor de muncă în sensul căreia: „salariile muncitorilor nu pot fi urmărite decât până la concurența a două zecimi dintr'insul și nu pot fi cedate decât până la concurența unei alte două zecimi.

Salariile nu vor putea fi urmărite pentru vre-o creanță derivând din procurarea de băuturi alcoolice“.

Conform art. 70 din legea menționată mai sus, cummul de rețineri făcute sub orice titlu, în limitele arătate nu va putea reduce salariul sub o treime din fiecare plată.

Compensațiile și reținerile sunt privilegiate și trec înaintea celorlalte creanțe chiar privilegiate, afară de impozitele către Stat, Județ și Comună.

Ocroirea muncii și a muncitorilor rezultă din conținutul disp. art. 71 legea invocată care dispune că: „Creanța salariatului contra patronului, fie el angajat cu ziua, săptămâna, luna sau anual, cu lucrul sau cu bucată, pentru nepiata salariului și partea de beneficii, este garantată integral, cu un privilegiu general în rang imediat înaintea oricărei creanțe chirografare“.

Art. 92 din legea invocată prevede că: „salariile funcționarilor din industrie și comerț înrând în prevederile acestui capitol nu pot fi cedate sau urmărite pentru mai mult de o treime. Restul de 2/3 la acest funcționar și la șase zecimi la salariile muncitorilor (art. 67), nu poate fi cedat sau urmărit decât în cazurile prevăzute de alin. 1 al art. 409 din codul de procedură civilă din Vechiul Regat“.

Din toate aceste date specificate rezultă o necesitate imperioasă pentru armonizarea și coordonarea măsurilor aplicabile în procedura de execuție și înființarea popririlor, — unificare prin dispozițiuni rapide, clare, fixe și umane, în vederea căreia anticipăm, că legiuitorul va apăra interesele vitale și superioare atât ale urmăritorilor cât și ale urmăritorilor.

CAROL NESSELRODE
magistrat Trib. Caraș.

COMISIA CENTRALĂ A TIMBRULUI.

Decizia din 22 Aprilie 1937.

Potrivit art. 15 § 3 din legea timbrului, sunt supuse la un impozit de 1,40% contractele scrise sau verbale de furnituri, executări de lucrări, transporturi și aprovizionări plătite de Stat, județ sau comună, sau intervenite între particulari.

Prin legea modificatoare a legii timbrului de aviație din 17 Martie 1937, s'au scutit atât de timbrul de aviație cât și de plata impozitului proporțional de mai sus, numai contractele de furnituri verbale intervenite între particulari, nu și atari contracte scrise, sau celelalte contracte enumerate în art. 15, § 3 suscitată.

Contractele ce se încheie, prin urmare, între o fabrică de curățătorie chimică și particulari și care au caracterul de contracte de executări de lucrări, vor fi supuse ca și mai înainte la impozitul de 1,40%.

Decizia din 20 Mai 1937.

În alineatul 3 al vechiului art. 5, § 1, din legea timbrului, se prevedea că impozitul proporțional, la care erau supuse acțiunile cu caracter patrimonial, se putea percepe atât prin viză și prin coli timbrate, cât și prin timbre mobile, până la valoarea de 1.000 lei.

Prin legea din 27 Iunie 1934, înaintea acestui alineat, din care s'a suprimat partea finală, care fixa suma până la care se putea anula timbre mobile și s'a trecut modificată la art. 27, s'a mai introdus un alineat prin care acțiunile cambiale, prevăzute de art. 76 din legea conversiunii din 1934 sunt supuse la un impozit de 0,30%.

Atât din expunerea de motive a legii și debaterile parlamentare urmate, cât și din scopul urmărit de legiuitor, nu rezultă că prin intercalarea noului alineat s'ar fi înțeles ca dispozițiunile referitoare la modul percepției impozitului proporțional să se aplice numai la acțiunile cambiale, iar nu și la toate celelalte acțiuni patrimoniale enumerate în § 1, alineatul 1 al art. 5.

Impozitul pentru asemenea acțiuni se va percepe prin urmare și în urma modificării adusă legii din 27 Iunie 1934, nu numai prin viză, ci și prin anulare de coli timbrate până la orice valoare.

RECTIFICARE.

Speța 213 publicată în No. 7—1937 al revistei noastre la pag. 312 — astfel cum a apărut, — conține o esențială eroare, de natură să inutilizeze criticile adnotatorului ei.

În consecință, spre a pune de acord speța rezumată, cu adnotările criticului ei, rectificăm buclucașa eroare nedorită, dar survenită, în sensul că, ultimul alineat al speței rezumate se va citi: „Așa fiind, recursul cală a fi ANULAT ca rău formulat“ IN LOC DE „Așa fiind, recursul cală a fi RESPINS ca rău formulat“.

P. B.

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENȚIALE

PARTEA JURIDICĂ

I. DREPT CIVIL

241. TESTAMENT PRIVILEGIAT. Condiții de valabilitate.

Potrivit art. 31 din legea testamentară maghară din 1876, un testament privilegiat făcut conform art. 29 din această lege își produce efectul numai dacă testatorul moare în decurs de 3 luni socotite dela încetarea stării excepționale din cauza căreia s'a făcut — iar în speță este constant, că testatorul n'a decedat în decurs de trei luni dela încetarea războiului mondial, ci abia în anul 1925.

Pentru ca un testament să poată fi considerat ca privilegiat nu este suficient să fi fost făcut în timpul războiului, ci este necesar ca la facerea lui testatorul să fi uzat de privilegiile acordate de art. 30 din citata lege.

Intrucât în speță, este constatat în fapt și necontestat prin recurs, că testatorul n'a uzat de privilegiile prevăzute de citatul articol, ci a făcut testamentul cu respectarea formalităților cerute pentru testamente obișnuite, Curtea de Apel a făcut o bună aplicare a dispozițiilor legale mai sus arătate, când n'a considerat testamentul în litigiu ca privilegiat.

(Cas. I. Dec. No. 248 din 17 Februarie 1937. Președinția D-lui T. Magheru, consilier.)

242. TESTAMENT VERBAL. Condițiuni de valabilitate. Art. 15 al legii XVI: 1876. Aplicațiune.

Potrivit art. 15 din leg. testamentară, între condițiunile necesare pentru valabilitatea unui testament verbal se arată că testatorul trebuie să facă declarația de ultimă voință în prezența martorilor. Într'un mod clar și cu voce tare în toată întinderea sa, nu prin afirmarea sau negarea unei întrebări, ce i-s'a adresat și să declare că voește să considere declarația făcută, ca testament verbal.

Din interpretarea acestor dispozițiuni rezultă că pentru valabilitatea unui testament verbal testatorul nu trebuie să declare textual, întrebându-l din cuvânt în cuvânt expresiunile legii, că voește să considere declarația făcută ca testament verbal, ci poate să folosească și alte expresiuni

similare, esențial fiind numai să se exprime astfel ca să rezulte voința sa de a considera declarația făcută ca testament verbal, iar chestiunea de a se ști dacă din declarația făcută rezultă în mod neîndoelnic că testatorul a avut voința de a face un testament verbal, este o chestiune de suverană apreciere a instanțelor de fond, care scapă de sub controlul Inaltei Curți de Casație.

Așa fiind, chiar dacă în speță testatoarea nu a spus textual că voește să considere declarația făcută drept testament verbal, totuși din moment ce se constată fără nici-o denaturare că dânsa, după ce a făcut declarația sa pentru caz de moarte fiind întrebată ce se face dacă moare până se întoarce fiul ei Aron, a răspuns că atunci va rămâne acesta testamentul meu și a repetat declarațiile sale referitoare la felul cum lasă averea, Curtea de Apel, apreciind în mod suveran aceste expresiuni, a putut să deducă voința ei de a considera declarația făcută ca testament verbal și astfel a putut să considere că testamentul întrunește toate condițiunile unui testament verbal, fără a comite vre-o eroare grosieră de fapt, denaturare de acte sau exces de putere, cum i-se impută prin recurs și în consecință motivul I. de casare este neîntemeiat.

(Cas. I. Dec. No. 218 din 10 Februarie 1937. Președinția D-lui T. Magheru, consilier.)

243. AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT. Când are influență judecata definitivă a instanței penale asupra instanței civile? Aplicațiune de speță. Opinie.

Există normă de drept, bazată pe jurisprudența bine fixată, „că sentința instanței penale, prin care inculpatul a fost achitat n'are nici odată autoritatea lucrului judecat pentru instanța civilă, în chestiunea, dacă inculpatul răspunde civilmente de paguba cauzată prin acea infracțiune“; tot astfel și acea normă de drept, „că sentința definitivă a instanței penale este normativă pentru instanța civilă, numai în ce privește culpabilitatea și nu restrânge instanța civilă ca să stabilească împrejurarea, dacă fapta inculpatului îl obligă sau nu la despăgubiri, conform regulilor de drept privat“.

În speță, cu atât mai vârtos aceasta, cu cât în instanța civilă s'au produs și alte dovezi, anume, că bicicleta nu avea nici un defect, deci, contrar de ce prevedea sentința penală achitătoare anume, că bicicleta avea frânele stricate, și pentru că este normă de drept și în acel sens, „că starea de fapt stabilită într-o sentință achitătoare este normativă și în procesul civil, câtă vreme această stare de fapt nu este răsturnată prin noi dovezi”.

Ori, în speță, numai în instanța civilă s'a clarificat împrejurarea în legătură cu starea bicicletei, astfel că apărarea pârâților formulată în sensul, că în penal s'a stabilit vina exclusivă a victimei, nu se poate primi.

(C. de Apel Timisoara S. III. Sent. No. 4827/31/1933 din 29 Ianuarie 1937. Președinția D-lui Gh. Pavelescu, președinte; redactor D-l N. Crăciuneșcu, consilier.)

NOTĂ: Deciziunea mai sus raportată pune în discuție chestiunea autorității sentințelor penale înaintea instanțelor civile, sesizate pentru judecarea despăgubirilor prelinse de partea lezată.

Speța era următoarea: pârâtul, șofer al unei întreprinderi comerciale, face cu camionul condus de dânsul, un carambol cu un ciclist; acesta moare în urma accidentului suferit. Instanța penală — sentință definitivă — constată în fapt, că accidentul s'a întâmplat din culpa victimei și în consecință achită pe inculpat. Moștenitorii decedatului dau în judecată pe șofer și întreprinderea, pentru a-i vedea obligați la plata unei despăgubiri civile, în formă de rentă viageră. Curtea de Apel, revenind asupra chestiunii culpabilității și stabilind existența unei culpe reciproce, a admis această acțiune civilă.

Ne permitem a crede, că deciziunea Curții de Apel nu este într-o măsură conformă principiilor de drept dezvoltate în această materie. Iată de ce ținem să expunem aici, pe scurt, întreaga problemă a influenței judecății penale asupra procesului civil decurgând dintr-ansa.

Această influență trebuie examinată sub două aspecte: când acțiunea publică, pornită înaintea acțiunii civile, este încă în curs de judecare în fața instanțelor represive; și când acțiunea publică fiind definitiv judecată, procesul civil se pornește în cunoașterea sentinței penale.

I. În primul caz, chestiunea de a se ști este, dacă instanța civilă este obligată a suspenda judecarea cauzei, până la terminarea procesului penal?

Sistemul urmat în această privință variază după legislații. În dreptul maghiar — aplicat la noi până în anul trecut, — norma dezvoltată de o jurisprudență constantă era că, în principiu, procesul penal nu oprește cursul procesului civil; procesul civil nu se suspendă deci până la judecarea cauzei penale, afară de cazul când suspendarea — în baza art. 234 procedură civilă — se justifică prin aceea, că rezultatul procesului penal se arată indispensabil pentru rezolvarea acțiunii civile.

Acestui sistem se opune dreptul francez — care a influențat și pe legislatorul român — conform căruia instanța civilă este obligată să suspende cursul judecății și să aștepte deciziunea adusă în penal: „Le criminel tient le civil en état”. Aici, preponderanța dată

laturei penale a cauzei este evidentă. Sistemul acesta a fost consacrat de noul Cod de procedură penală, care în art. 6 dispune:

Acțiunea civilă „se poate intenta și separat înaintea instanțelor civile. În cazul acesta, judecata acțiunii civile se suspendă până ce instanța penală se pronunță definitiv asupra acțiunii penale intentate mai înainte sau în cursul judecării acțiunii civile, afară de cazurile, în care legea dispune altfel”.

Prima ipoteză — în vederea legii unificate pentru România întreaga, — se rezolvă deci în sensul predominării judecății penale; norma „le criminel tient le civil en état” urmează a se aplica și în dreptul nostru.

II. Mult mai complexă este a doua ipoteză. Quid, dacă instanța penală și-a spus ultimul cuvânt în cauză, dând o sentință definitivă? Aceasta deciziune va lega jurisdicția procesului civil? Există autoritatea lucrului judecat în penal asupra acțiunii civile?

Principialmente — în raport logic cu soluția dată în privința primei chestiuni — sistemul francez, pe care se bazează și dreptul nostru român, se opune și aici sistemului penal maghiar. Acesta din urmă, conform practicii dezvoltate printr-un lung sir al deciziunilor jurisprudențiale, s'a stabilit în sensul, că hotărârile instanțelor penale nu leagă instanțele civile. Autoritatea lucrului judecat nu joacă deci rol între cele două jurisdicțiuni, care rămân independente una de alta. Din contra, în sistemul franco-român este normă generală, că lucrul judecat în criminal are autoritate și în civil. Instanțele civile vor respecta astfel deciziunile instanțelor penale, asupra punctelor definitiv soluționate.

Este evident, că principiile astfel expuse, n'au putut fi aplicate în mod rigid; ambele admitând atenuări și excepțiuni și apropiindu-se, au fost, în practică, într-o măsură conciliate. Această tendință a fost determinată de unele considerente de necesitate. Anume, instanțele de natură diferită sunt raționalmente ținute de a respecta reciproc deciziunile lor, aduse asupra acelor chestiuni, referitor la care cercurile lor de competență se acoperă pe deplin. În asemenea chestiuni, cele două deciziuni nu pot fi divergente sau chiar opuse. Atunci însă, când cele două sfere de competență nu corespund, când chestiunile ce sunt sau urmează a fi rezolvate, trebuesc privite de fiecare instanță în funcțiunea atribuțiunii sale speciale, — deciziunea uneia nu mai poate lega pe cealaltă; ambele rămân deci libere în a determina faptele și consecințele de drept decurgând din ele, corespunzător naturii judecății lor.

În lumina acestor idei, sistemul maghiar trebuia și el să admită autoritatea lucrului judecat în criminal, asupra acțiunii civile, când instanța penală a stabilit culpabilitatea delictului; și vice-versa, principiul consacrat în legislația română și franceză, a trebuit să fie înlăturat atunci când, acțiunea publică terminându-se prin achitarea inculpatului, chestiunea responsabilității civile a rămas deschisă.

În atare împrejurări, problema trebuie scindată. Răspunsul dat la chestiunea pusă variază, după cum ne găsim în fața unei sentințe stabilind culpabilitatea (condamnarea) sau nevinovăția (achitarea) inculpatului, — id est pârâtului.

a) Oridecâteori un inculpat este condamnat prin sentința penală, aceasta are autoritatea lucrului judecat în procesul civil. Cu alte cuvinte, culpabilitatea autorului, stabilită în penal, rămâne stabilită și în civil. Acela, care a fost găsit responsabil de o culpă ră-

punde nu numai din punct de vedere criminal, dar și civilmente pentru paguba cauzată prin culpa lui. Tribunalul civil nu va putea deci să înlăture responsabilitatea civilă a unei persoane, declarată vinovată de instanța penală.

Acest principiu este azi unanim recunoscut. Deja și jurisprudența maghiară creată în jurul codurilor penale, a rămas constantă în a enunța, că „numai aceea decizie a jurisdicției penale este normativă în procesul civil, care a enunțat culpabilitatea și a reglementat consecințele ei”. De de alta parte, Codul de procedură penală a consacrat definitiv acest fel de a vedea, dispunând în art. 9:

„Hotărîrea definitivă a instanțelor penale are înaintea instanțelor civile autoritatea de lucru judecat, atât în privința faptelor, cât și a culpabilității”.

Rezultă din această normă — astăzi legiferată — că în cazul unei condamnări penale, instanța civilă nu va putea înlătura pretențiunea de daune civile. Culpă odată stabilită, rămâne elementul constitutiv atât al delictului penal, cât și al delictului civil. Aici, cele două sfere de competență — despre care am vorbit mai sus — se acoperă integral. Stabilirea culpei, căzând în atribuția instanței penale, cât și a celei civile, este firesc și logic, că decizia una să fie luată de bună de cealaltă.

b) Altcum se prezintă însă problema, dacă în penal s'a dat o sentință de achitare.

Culpa penală este, prin natura ei, mai gravă, și are un domeniu mai restrâns, decât culpa civilă. Câtă vreme culpa civilă, bazată pe principiul general de drept „neminem laedere”, rămâne la aprecierea suverană a judecătorului și are astfel un teren de aplicare quasi nelimitat, — culpa penală este întotdeauna strict determinată de legislator în virtutea normei „nullum crimen sine lege”. Astfel dacă este adevărat, că orice culpă penală poate constitui în același timp și o culpă civilă¹⁾, înversul nu se poate susține: ne vom putea deci ași în fața unui delict civil, care să nu întru-nească elementele culpei penale. De aici reiese, că înlăturarea responsabilității penale nu exclude stabilirea răspunderii civile; cu alte cuvinte, hotărîrea de achitare în penal nu decide asupra culpei civile, rămânând ca instanța civilă să aibă libertatea completă în a cum-păni responsabilitatea autorului.

Într'adevăr, inculpatul poate să scape de răspunderea penală pentru motive de ordin diferit: sau că elementele delictului penal nu sunt întrunite; sau că intervine o cauză care anulează răspunderea; sau că faptul imputabil nu cade sub prevederile unui text de lege penală. În asemenea cazuri nimic nu exclude însă validitatea, față de autor, a drepturilor decurgând din regulile responsabilității civile.

Din cele de mai sus rezultă, că sentința de achitare a instanței penale nu are, pentru că nu poate să aibă, autoritatea lucrului judecat asupra acțiunii pentru despăgubiri civile.

Acest principiu, admis de jurisprudența română, franceză și maghiară, a trecut și în legislația noastră, fiind admis de noul Cod de procedură penală (art. 8. 9).

Dar rațiunea care, după cum am văzut, stă la baza acestei norme, anume: necoincidența sau necorespondența sferelor celor două culpe, — îi determină și li-

mitele. Se întâmplă, că ne găsim în prezența unor împrejurări, obiective, cari exclud culpa, de orice natură ar fi. Alunci, când aceste împrejurări au fost relevate și precizate de o instanță penală, care a și aplicat consecințele lor juridice, — trebuie să admitem, că hotărîrea dată va avea o influență decisivă și asupra acțiunii pornite înaintea forului civil. Pentru că, cât de diferențiat ar și fi culpa penală de culpa civilă, cât de distinctă repararea daunei criminale de repararea pagubelor civile, rămâne între ele o relațiune profundă: responsabilitatea autorului. Oricâteori această responsabilitate va fi dintr'un motiv sau altul, completamente suprimată, va dispărea fără a putea avea consecințe de drept, — nici culpă nu există. Și, în asemenea cazuri este rațional, ca această inexistență absolută a responsabilității, stabilită în penal, să-și aibă repercusiunea și asupra judecății civile.

Teoria această o vedem consacrată și de Codul de procedură penală. Art. 9 combinat cu art. 8 dispune expressis verbis, că

„hotărîrea de achitare încheie părții vătămate acțiunea de judecată în fața instanțelor civile, chiar pe motiv de culpă civilă, în următoarele cazuri:

- a) când nu se constată existența faptului imputat, sau când faptul nu a fost comis de inculpat;
- b) când se constată existența legitimei apărări sau a ordinului legii, și
- c) când faptul s'a comis cu consimțământul victimei

Credem însă, că este cazul de a se face un pas mai departe. În sensul celor dezvoltate, orice despăgubire întemeiată pe răspunderea civilă urmează a fi înlăturată, când instanța penală pronunță achitarea în baza unui fapt sau a unei împrejurări, care are o influență covârșitoare și asupra culpei civile. O asemenea chestiune de fapt, definitiv stabilită, trebuie să aibă autoritate și în procesul civil. Altfel se înfrânge principiul: *res judicata pro veritate habetur*.

În speța raportată, împrejurarea, în temeiul căreia instanțele penale au pronunțat sentința de achitare, era culpa victimei. S'a stabilit în fapt, că victima, circulând cu o bicicletă cu frânele stricate, n'a putut să oprească înaintea autocamionului ce ocolise în strada laterală, cauzând astfel ea însăși accidentul — și decesul ei.

Putea, în asemenea circumstanțe, instanța civilă să revină asupra acestei stări de fapt, să enunțe totuși responsabilitatea (parțială) și, în consecință, obligația de despăgubire a autorului?

Ne permitem a susține în sensul strict al principiilor dezvoltate, că nu putea.

Culpa victimei, tot ea și consimțământul ei sau legitima apărare, exclude, sau mai bine zis neutralizează complet responsabilitatea autorului, nu numai în materie penală, dar și în domeniul delictului civil. Aceasta și mai vădit în chestiunea ce interesează aici: responsabilitatea civilă a automobilistului.

Jurisprudența quasi universală a stabilit în această materie niște norme fundamentale, unitare, declarând și reglementând responsabilitatea așa zis obiectivă a conducătorului autovehiculului. Această responsabilitate, sprijinită nu numai pe ideea culpei, ci și a riscului (autovehiculul fiind calificat ca mașină periculoasă), — nu poate fi declinată, decât dacă autorul dovedește: forța maioră, faptul neînlăturabil al unui tertiu sau culpa victimei. În aceste cazuri însă se exclude chiar aici responsabilitatea gravă, bazată pe o prezumție de culpă.

¹⁾ Cu puține excepții, decurgând din considerarea, că dreptul penal apără nu numai interesele particulare, dar și ordinea publică și obștească. Astfel: tentația de omor, complicitate, rămâne exclusiv delict penal. Astfel și contravențiile de poliție.

Or, instanța penală, judecând definitiv acțiunea publică, a conchis, în fapt, la culpa victimei și în consecință a achitat pe prevenit. Astfel fiind, jurisdicția ce se pronunța asupra acțiunii civile, era ținută a recunoaște aceeași culpă.

Rămâne numai a se vedea încă, principiul invocat în deciziune: că starea de fapt stabilită în penal, poate fi completată de instanța civilă în bază de noi dovezi. Nu este discutabil, că această posibilitate i se acordă instanței civile; trebuie însă precizate limitele și cadrele, în care ea se aplică, pentru că orice normă trebuie menținută în domeniul căruia aparține; altfel încetează a fi adevărată.

Or, dacă jurisdicția acțiunii civile are dreptul de a cumpăni elemente noi, fapte supraveniute în legătură cu cauza care odată analizată și examinată, i-se supune pentru a fi judecată din alt punct de vedere juridic, — ea desigur nu poate reveni asupra impreciziunilor deja stabilite, conchizând la alte adevăruri, decât cele ce serviau de suport sentinței penale. Îndeosebi stabilirea unei cauze obiective, ce exclude a priori responsabilitatea, întrece ceea ce înțelegem sub „starea de fapt”, și deciziunea dată asupra acestui punct de instanța penală, rămâne normativă și pentru cea civilă²⁾.

Studiind deciziunea Curtii de Apel în lumina acestor idei, credem a putea spune, că ea n'a respectat întru toate normele, ce le putem rezuma astfel:

Sentința penală definitivă are autoritatea lucrului judecat asupra acțiunii civile, când ea stabilește culpabilitatea autorului: ea n'are această autoritate, în caz de achitare, când se înlătură culpabilitatea; întrucât însă achitarea se întemeiază pe o cauză ce exclude în general orice responsabilitate (culpă), atât penală cât și civilă, hotărîrea în penal va lega — prin firea lucrurilor — și instanța sesizată în civil.

Dr. IOAN KUN
avocat, Timișoara.

244. COACHIZIȚIE. Administrarea averii coachizite aparține soțului, chiar în cazul când s'a întrerupt viața conjugală și soții trăiesc separat.

II. PROCEDURĂ CIVILĂ

245. AVOCAȚI. ONORARIIL. Avocații pot renunța la procedura specială, prevăzută de legea avocaților și să se judece după dreptul comun.

Potrivit art. 74 din legea avocaților din 1931, pentru plata onorariilor datorite pentru serviciile prestate în această calitate, avocatul are dreptul a chema în judecată pe debitor înaintea instanțelor judecătorești ale domiciliului său, acțiunea urmând a se judeca de urgență în camera de consiliu, fără drept de opoziție și cu drept de apel contra cărților de judecată în termen de 10 zile

²⁾ Remarcăm, că în speță, completarea probatoriului a avut ca rezultat, că frânelor bicicletei erau bune (și nu stricate, cum se stabilise în penal); ceea ce însă, după părerea noastră, nu influențiază asupra culpei victimei, care se constituie și din alte elemente.

IN FAPT: P. P. trăind separat de soția sa, a chemat-o în judecată pentru a fi obligată la predarea unor imobile, susținând că formează averea sa separată. Pârâta în apărare a susținut, că imobilele constituie coachiziție. Instanța a admis acțiunea, fără a statua asupra chestiunii dacă imobilele formează averea separată a soțului — reclamant — sau dacă constituie coachiziție.

IN DREPT: În speță punându-se în discuțiune numai chestiunea dreptului de administrare asupra averii litigioase, obiectul pricinii se limitează la această problemă de drept, fără să fie necesar a se statua asupra chestiunii dacă imobilele formează averea separată a reclamantului, sau dacă formează coachiziția înpricinaților.

Atât în cazul când imobilele ar forma averea separată a reclamantului cât și în ipoteza când ar ar fi coachizite, reclamantul are dreptul de administrare, deoarece, în primul caz, administrarea îi revine lui conform normelor de drept referitoare la averea separată, iar în ipoteza secundă, în virtutea normei de drept privat maghiar, conform căreia dreptul de administrare asupra averii coachizitionate i se cuvine soțului în tot cursul căsătoriei (a se vedea: Grecsák Karoly, dr. civ., apărut în Budapesta în 1905 speța 157; Decis., C. Apel Tșoara No. C. III 6189/1934 din 14 Iulie 1934); această regulă fiind o consecință logică a principiului, că până la desfacerea căsătoriei coachiziția nu se poate valida nici asigura (Vezi: Părți alese din dr. priv. ungar de Dr. Georgiu Plopu § 73 și Dec. Plen. a C. Magh. pag. 93 și Dec. No. 4026/1900 pag. 97).

(Judecătoria rurală Jimbolia. Sentința civilă Nr. C. 1615/1936/4, din 13 Noembrie 1936. Președinte și redactor D-l Silviu Pascu, judecător-aj.)

dela pronunțare pentru partea prezentă și de la comunicare pentru partea ce a lipsit dela judecată.

Însă, prin aceste dispozițiuni care constituiesc o derogare dela regulile dreptului comun, creindu-se numai o facultate în favoarea avocaților, care își pot reclama pretențiunile față de clienții lor și după procedura expeditivă prevăzută în această lege, urmează că avocații pot renunța la aceste dispozițiuni edictate în favoarea lor, putând să-și formuleze pretențiunile de onorar și pe calea obișnuită a dreptului comun.

În speță, este neîndoios, că intimații au înțeles a-și valorifica pretențiunile lor pe calea dreptului comun, așa cum se constată că s'a formulat acțiunea și s'a judecat înaintea primei instanțe, —

cu termen de judecată obișnuit și în ședință publică — iar nu după legea avocaților din 1931, deoarece de nicăieri nu rezultă, că intimații ar fi arătat, că înțeleg să uzeze de procedura excepțională prevăzută de legea avocaților.

Așa fiind și întrucât art. 464 pr. civ. buc. — care în Bucovina constituie dreptul comun — prevede că termenul de apel este de 14 zile dela comunicare, iar în speță este necontestat, că hotărârea apelată a fost comunicată recurenților la 8 Noembrie 1930, iar apelul a fost introdus la 22 Noembrie 1930, deci înăuntrul termenului de 14 zile dela comunicare, prevăzut de dreptul comun aplicabil în cauză, tribunalul nu putea respinge un asemenea apel ca tardiv în baza art. 74 din legea avocaților din 1931, decât numai printr-o rea aplicațiune a acestui text de lege și încălcarea dispozițiunilor art. 464 pr. civ. buc.; prin urmare, motivul de casare fiind întemeiat, recursul cată a se admite.

(Cas. I. Dec. No. 263 din 22 Februarie 1937. Președinția D-lui S. Tipei, consilier.)

246. AVOCAȚI. ONORARIIL. In lipsă de convenție, pentru lucrările efectuate în afară de pretoriul justiției, dispozițiile din tabloul de onorarii nu sunt obligatorii, ci numai normative.

Conform art. 50 din legea pentru accelerarea judecăților, articol ce prevede obligativitatea tablourilor onorariilor minimale ale avocaților și chiar după tariful minimal, care prin art. I. prevede că se stabilesc onorarii pentru procese, acest tarif, în lipsa unei convențiuni, este obligator numai pentru cauze procesuale, adică pentru acea activitate desfășurată de avocat înaintea instanțelor judecătorești, reprezentând și asistând părțile în proces cum și pentru întocmirea actelor de notariat.

Pentru celelalte lucrări efectuate de avocat în afară de pretoriul justiției, chiar dacă sunt în legătură cu procesul, dispozițiile tarifului nu pot fi decât normative iar nu obligatorii, instanța de judecată având dreptul a stabili onorarii pentru aceste lucrări prin apreciere.

În speță Curtea de Apel, constatând că între părți nu există o convențiune cu privire la onorariu și examinând nota de cheltuieli depusă de recurent pentru serviciile prestate intimaților, în calitatea sa de avocat, constată că cele prevăzute la pozițiile No. 1—9 și 11—101 se referă la lucrări efectuate de recurent în afară de proces.

În această situațiune și față de cele mai sus expuse, cu drept cuvânt Curtea de apel, fără a le

omite, cum se pretinde prin motivul de casare, a stabilit onorariul acestor lucrări prin apreciere, chiar dacă ele intră în sfera de activitate a profesiei de avocat și chiar dacă pentru ele recurentul a avut mandat în calitate de avocat, ele însă nefiind dintre acelea efectuate înaintea instanțelor judecătorești, nu li-se poate aplica tariful minimal.

(Cas. I. Dec. No. 161 din 27 Ianuarie 1937. Președinția D-lui Eug. Bănescu, consilier.)

247. AVOCAȚI. ONORARIIL. In lipsă de convenție se stabilesc după tarifele minimale, în raport cu valoarea obiectului, chiar și pentru apărările dinaintea Judecătoriei de arbitri.

În lipsa unei convențiuni scrise de onorariu între avocat și client, instanțele de judecată conform art. 50 din legea accelerării, au a acorda avocatului onorariul pentru lucrările efectuate în cauze de proces, numai conform tarifului minimal al avocaților și de nicăieri nu rezultă că în cazul când avocatul apără o cauză înaintea judecătoriei de arbitri, onorariul său va fi stabilit după aceleași norme, după care se stabilește onorariul membrilor acelei judecătorii.

De asemenea, tariful onorariilor minimale prevede ca normă în stabilirea onorariului de avocat, între altele și valoarea obiectului în litigiu luat în întregime, iar nu după aceea discutată la diferite chestiuni.

Astfel și întrucât în speță Curtea de Apel a stabilit intimatului onorariul convenit lui ca avocat pentru lucrările indicate în motivul de casare, după tariful minimal și având în vedere întregul substrat al procesului, a făcut prin aceasta o bună aplicare a legii.

(Cas. I. Dec. No. 162 din 29 Ianuarie 1937. Președinția D-lui Eug. Bănescu, consilier.)

248. CAPACITATEA DE A STA ÎN JUDECATĂ. Lipsa de legitimație sau autorizațiune a reprezentantului legal cât și a capacității de a sta în judecată, se poate remedia în cursul instanței. Art. 75 pr. civ. ard.

Recurenții susțin că numai cu violarea art. 75 pr. civ. ardeleană, Curtea de Apel a respins acțiunea ca fiind făcută de o persoană fără calitate deși acest viciu fusese înlăturat prin intervenirea în proces a episcopului respectiv.

Alin. I. al art. citat prevede că instanța judecătorească ține cont din oficiu în oricare fază a

procesului de lipsa de capacitate de a sta în judecată, precum și de lipsa de legitimațiune și de autorizațiune, eventual necesară a reprezentantului legal, iar în alin. 2 și 3 dispune că dacă defectul acesta este remediabil instanța fixează un termen pentru remedierea defectului, iar dacă nu se remediază în acest termen sau defectul este nerediabil, instanța stinge procedura prin sentință.

Alin. 2 și 3 se ocupă de modul de remediere al defectelor enumerate în alin. 1. și întrucât acest aliniat se referă atât la lipsa de capacitate de a sta în judecată cât și la lipsa de legitimațiune sau autorizațiune a reprezentantului legal, rezultă că pot fi remediabile în sensul alin. 2 și 3 atât defectele ce s'ar referi la lipsa de legitimație sau reprezentare a reprezentantului legal, cât și la capacitatea de a sta în judecată a celui ce se prezintă în instanță.

Deci, în speță contestându-se capacitatea de a sta în judecată a Comunității reiese că în mod greșit Curtea de apel a decis că un atare defect nu poate fi remediabil potrivit art. 75, pe care ca atare prin soluțiunea dată l'a violat și întrucât episcopul respectiv prin petițiunea din 8 Octombrie 1935 a intervenit în proces declarând că consideră acțiunea ca introdusă în numele său prin aceasta a remediat viciul referitor la lipsa de capacitate, astfel că acțiunea nu putea fi respinsă pe această considerațiune.

Prin consecință motivul de casare este fondat.

(Cas. III. Dec. No. 450 din 15 Martie 1937. Președinția D-lui C. Crăciunescu, consilier.)

249. ONORARIU. AVOCAȚI. *La acordarea cheltuelilor de judecată nu se pot reduce onorariile avocaților sub cele prevăzute în tabelele de onorarii minimale.*

Potrivit art. 145 lit. g din legea pentru organizarea corpului de avocați din 28 Decembrie 1931, instanțele judecătorești, acordând cheltueli de judecată, nu pot reduce onorariile avocaților sub cele prevăzute în tablourile onorariilor minimale, — aplicarea tarifului minimal de onorarii ale avocaților fiind obligatorie pentru calcularea lor în acordarea cheltuelilor de judecată părții câștigătoare în proces.

În speță, se constată din dosar, că recurentul care a obținut câștig de cauză în apel, pe lângă cheltueli efective cu taxele de timbru datorite după lege și cheltueli cu onorar convenit avocatului său pentru redactarea apelului, care calculate conform tarifului minimal de onorarii

ale avocaților, sunt mai mari decât cele ce i-s'au acordat de tribunal în sumă globală de 300 lei.

Așa fiind, Tribunalul n'a putut reduce cheltuelile de apel convenite recurentului sub cele prevăzute în tariful minimal de onorarii ale avocaților decât numai prin violarea art. 145 lit. g. din legea pentru organizarea corpului de avocați în vigoare.

(Cas. I. Dec. No. 333 din 3 Martie 1937. Președinția D-lui T. Magheru, consilier.)

250. APEL. *Este inadmisibil în contra încheierilor instanțelor, cari hotărăsc ca instanțe de recurs. Art. 551 pr. civ. Prin excepție, apelul are loc și în contra unor astfel de încheieri, dacă legea permite în mod expres apelul de un grad. În cazurile de amânare prev. de art. 238—248 pr. civ., apelul de un grad nu este admisibil.*

ÎN FAPT: Reclamanții M. M. și B. N. intențând acțiune la Comisiunea Arbitrală pentru asigurarea plății lucrului efectuat de pe lângă judecătoria II Urbană T. contra părâtei E. K., pentru a fi obligată să le plătească suma de 11.463 Lei — ce reprezintă plata lucrării unui plan de casă de locuit și a unui plan preliminar de cheltueli, — Comisiunea prin sentința No. 3/1933 din 6 Februarie 1933 a admis acțiunea pentru 9000 Lei capital plus cheltueli de judecată.

În contra acestei sentințe, părâta a făcut recurs în casare cu a cărui soluționare s'a sesizat Comisia Arbitrală de pe lângă Tribunalul Timiș-Torontal ca instanță de casare conform legii pentru asigurarea plății lucrului efectuat.

Tribunalul constatând că sentința primei instanțe n'a fost comunicată cu părâta, la cererea acesteia, prin încheierea din 9 Iunie 1933 — statată cu recursul de față — a dispus restituirea dosarului Judecătoriei II Urbană T. pentru comunicarea sentinței cu părâta și totodată a obligat pe reclamanți să plătească părâtei 1000 Lei cheltueli de judecată, ocazionate cu amânarea desățerei.

Reclamanții, după cum au declarat oral la desbaterea din 13 Decembrie 1934, prin introducerea căii de atac intitulată recurs, au înțeles să se folosească contra încheierii susmenționate de apelul prevăzut de art. 548 și următorii din proc. civ. ard.

ÎN DREPT: Este principiu fundamental, că în contra hotărârilor date de o instanță de recurs, nu se mai admite nici o cale de atac.

Acest principiu este fixat și în art. 551 pr. civ. întru cât printr'ânsul se prevede că nu se poate face apel contra încheierilor instanțelor cari hotărăsc ca instanțe de recurs (revizuire) în ultimă instanță, după cum nu se poate face apel nici în contra hotărârilor (sentințelor, deciziunilor) date de acele instanțe în o atare calitate, căci ar fi o anomalie ca în contra încheierilor să se admită mai multe căi de atac decât contra hotărârilor aduse în fond, sau o cale de atac care nu este admisă între acestora din urmă.

Este adevărat, că prin acelaș articol (551 pr. civ.) se face și o excepțiune dela principiul fixat mai sus, întrucât se spune acolo că apelul (recursul) are loc și contra unor încheieri date de instanțele de recurs, dacă legea permite expres apelul de un grad, dar în speță acest apel de un grad nu numai că nu este permis în mod expres de lege dar este chiar exclus, întrucât în conformitate cu dispozițiunile art. 549 pr. civ. contra încheierilor date în cursul procedurii se poate face recurs (apel) numai în cazurile determinate de lege, ori, procedura civilă în cazurile de amânare prevăzute de art. 238—248 nu admite apelul de un grad.

Așa fiind și întrucât apelul (recursul) de față se referă la o amânare hotărâtă de instanța de recurs în cursul procedurii dinaintea sa, — caz prevăzut de art. 239 pr. civ. — deoarece a găsit că este necesar să se comunice părâtei sentința instanței de fond înainte de a proceda la soluționarea recursului în fond, apelul (recursul) este inadmisibil și în consecința Curtea a trebuit să-l respingă ca atare.

(C. de Apel Timișoara S. II. Dec. No. 4629/5/1933 din 1 Aprilie 1937. Președinția D-lui Vasile Călinescu, consilier; redactor D-l I. Popiștiu, consilier.)

251. LICITAȚIE IMOBILIARĂ. Art. 161 din legea execuțională se referă numai la notarea proceselor de proprietate, anterior câștigării dreptului de ipotecă, iar nu la orice procese notate în cartea funduară.

Din dispozițiunile art. 161 a legii execuționale (I.X:1881) rezultă că, nu se poate ordona licitație asupra imobilelor, atunci când în cartea funduară este notat proces referitor la proprietate.

Din redacțiunea acestui text de lege, cât și conform jurisprudenței constante dezvoltate în jurul acestui text, rezultă, că numai notarea în cartea funduară a proceselor referitoare la proprietate nu permite efectuarea licitațiilor, nu orice alte procese notate în cartea funduară.

Or, notațiunea că s'a intentat proces de eșire din indiviziune, nu poate fi asimilată cu pretenția de drept de proprietate la care se referă art. 161, iar pe de altă parte, conform dispozițiunilor legale, cumpărătorul cumpărând imobilul pe riscul său cu această mențiune, cererea de licitație a următorului nu poate fi împiedecată, căci, atunci intentarea unui proces de eșire din indiviziune totdeauna ar împiedeca fixarea și ținerea licitațiilor; ori legea de execuție este tocmai în așa fel redactată ca să asigure validarea drepturilor lor de creanță față de urmăriti, în consecință, soluțiunea dată de tribunal prin admiterea recursului și îndrumarea instanței prime de a rezolva cererea de licitație, fiind găsită juridică, Curtea a găsit, că recursul este nefondat și l-a respins ca atare.

(C. pe Apel Timișoara S. II. Dec. No. 1847/7/1937 din 5 Iulie 1937. Președințe și redactor D-l V. Călinescu, consilier.)

III. DREPT COMERCIAL.

252. SOCIETATE ÎN NUME COLECTIV. Membrii componenți a-i unei Societăți în nume colectiv, sunt garanți legali a-i societății — iar nu codebitori solidari cu răspundere solidară nemărginită și nelimitată.

Art. 88 C. com. ard. prevăzând, că membrii unei societăți în nume colectiv răspund solidar pentru datoriile societății, — aceasta înseamnă, că aceștia sunt ținuți numai în limita și măsura obligațiunilor societății, așa că dacă obligațiunile societății s'ar reduce sau modifica, această schimbare are efect și asupra membrilor componenți.

Din aceasta rezultă, că societatea în nume colectiv este debitoarea principală, având persona-

litatea ei distinctă de a membrilor, așa că aceștia au o răspundere solidară și nelimitată accesorie, adică sunt garanți legali a-i societății.

Intrucât este stabilit, că membrii societății în nume colectiv din cauză, nu sunt codebitori principali solidari ci numai garanți legali, urmează deci, că ei în baza dispozițiunilor art. 49 aliniatul 1 din legea de lichidare, urmează să beneficieze de aranjamentul făcut de societate cu creditorii săi în virtutea art. 50 din amintita lege.

Că dar, hotărând Tribunalul, că introducerea cererei convocării creditorilor de către societatea în nume colectiv, în baza art. 50 din legea de lichidare, are efect de a suspenda urmărirea și față de membrii componenți a-i acestei societăți, a făcut o bună aplicație a legii, așa că acest motiv

găsindu-se nefondat recursul câtă a se respinge ca atare.

(Cas. II. Dec. No. 216/1937 din 19 Februarie 1937. Președinția D-lui M. Mosgos, consilier.)

NOTA: Înalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a prin deciziunea sa civilă No. 216/1937 din 19 Februarie 1937, a soluționat caracterul juridic al răspunderii membrilor componenți a-i unei societăți în nume colectiv, o problemă de importanță principală sub raportul dispozițiilor art. 49 alineatul 1 din legea pentru lichidarea datorităilor agricole și urbane din 1934 și ale art. 28 din legea pentru înlesnirea și refacerea creditului din 1935.

Art. 49 al. 1 din legea de lichidare prevede: „că garanții, garanții și în genere orice obligați accesorii e-i creanțelor supuse acestei legi, beneficiază de toate avantajele prevăzute de aceasta lege pentru debitorul principal, rămânând obligați numai în aceste limite”.

Art. 28 din legea pentru înlesnirea și refacerea creditului, printr-o dispozițiune cu caracter interpretativ acordă beneficiul art. 49 din legea de lichidare și garanților, garanților și în favoarea ori căror obligați accesorii, când debitorul principal beneficiază de art. 50 și 52 ale aceleiași legi.

S'a pus chestiunea dacă membrii componenți a-i unei societăți în nume colectiv, care a cerut în baza art. 50 din legea de lichidare, convocarea creditorilor pentru a se ajunge la un aranjament de plată, pot oare opune acest aranjament sau holărirea comisiei de arbitraj instituită prin art. 51 din suscitata lege, creditorilor societății, adică dacă membrii componenți a unei societăți în nume colectiv răspund pentru obligațiunile societății în calitate de garanți solidari accesorii sau în calitate de codebitori solidari principali.

Tribunalul Timiș-Torontal a fost chemat de mai multe ori să se pronunțe asupra acestei chestiuni, în cauzele de urmărire ale urmăritorului Z. D., în contra membrilor componenți a-i societății în nume colectiv Banca de Credit C. și Cons. din Saravale.

Tribunalul Timiș-Torontal Secția III-a în complexul D-lor Dr. Arsenie Micu și Dr. Ștefan Isacu, în cauza de urmărire mobilă, prin deciziunea No. 3853 din 1 Iunie 1935, a admis teza susținută de urmărit, că membrii unei societăți în nume colectiv sunt garanți legali a-i societății.

Iată motivele acestei deciziuni:

„Considerând că potrivit art. 88 din C. c. Ard. asociații unei societăți în nume colectiv sunt obligați solidari, cu toată averea lor, pentru obligațiunile societății și că de aici rezultă, că dacă obligațiunile societății din orice motiv se reduc sau încetează tot astfel se reduc sau încetează și răspunderea asociațiilor pentru aceste obligații, pentru că asociații sunt numai garanți legali a-i obligațiunilor societății.

„Ori, dacă așa este, evident, că cererea de convocarea creditorilor societății, are ca efect suspendarea ori cărei urmăriri până la încheierea aranjamentului cu creditorii sau până la dare holărirea comisiei de arbitraj”.

Mai târziu Tribunalul Timiș-Torontal Secția III-a în complexul D-lor Dr. Arsenie Micu și Dem. Tigoianu, în cauza de urmărire imobiliară, prin deciziunea civilă No. 8359 din 7 Decembrie 1935, a acceptat teza contrară susținută de urmărit, că membrii unei socie-

tăți în nume colectiv sunt codebitori solidari, motivând astfel:

„Având în vedere că, instanța de recurs asemenea nu poate stabili beneficiul înțării în conversiune a urmărilor pe baza aceea că debitoarea principală a cerut aranjamentul datorităilor sale, pentru că însăși urmăriții cum rezultă din actele dosarului cauzei prezente, însuși ei au renunțat la aceea procedură de aranjament și deci nu au drept sub pretextul, că Banca de Credit C. și Cons. din Saravale ar fi cerut aranjament, să se considere de beneficiarii legii lichidării datorităilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934”.

Tribunalul Timiș-Torontal Secția IV-a fiind sesizat din nou în cauza de urmărire imobiliară prin recursul urmăritorilor, membrii componenți a-i societății în nume colectiv Banca de Credit C. și Cons. din Saravale, în complexul D-lor AL. Constantinescu și C. P. Toma, prin deciziunea Nr. 4731 din 23 Septembrie 1937, respinge recursul urmăritorilor, între altele și pentru următoarele motive:

„Considerând însă, că membrii componenți a-i unei societăți în nume colectiv, pentru obligațiunile societății răspund nelimitat, solidar și nemijlocit, și că societatea în nume colectiv este o asociație de persoane care își păstrează individualitatea cu răspundere nemărginită și solidară, din aceasta răspundere principală și necondiționată, rezultă imperios, că dându-i nu pot fi considerați numai ca garanți sau garanți ci codebitori solidari, astfel că nici dispozițiunile art. 28 din legea pentru înlesnirea și refacerea creditului din 1935, nu li se poate aplica”.

Înalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a prin deciziunea sa de mai sus, respingând recursul în cauză a urmăritorului Z. D. în contra deciziunii No. 3853 din 1 Iunie 1935, adusă de Tribunalul Timiș-Torontal Secția III-a, în complexul D-lor Dr. Arsenie Micu și Dr. Ștefan Isacu, a confirmat în întregime aceea deciziune și a acceptat soluțiunea juridică adoptată de Tribunal asupra chestiunii pusă în discuție.

Motivele principale din deciziunea adnotată a Înaltei Curți sunt următoarele:

a) Conform art. 88 C. c. Ard. membrii unei societăți în nume colectiv răspund solidar pentru datorităle societății, ceea ce înseamnă că aceștia sunt întru numai în limita și măsura obligațiunilor societății;

b) că societatea în nume colectiv este debitoarea principală, având personalitatea ei distinctă de a membrilor;

c) membrii componenți au o răspundere solidară și nelimitată accesorie;

și din aceste considerente Înalta Curte ajunge la concluziunea juridică, că membrii componenți a-i unei societăți în nume colectiv sunt garanți legali a-i societății.

Pentru a ajunge la aceasta soluțiune juridică, Înalta Curte pornește dela caracterul juridic al societății în nume colectiv în sistemul codului comercial Ardelean; consacrat prin jurisprudența constantă a forului suprem al Justiției Române, asupra personalității juridice a societății în nume colectiv.

Înalta Curte de Casație Secția III-a prin deciziunea No. 752 din 2 Mai 1933, a decretat, că:

„Societățile în nume colectiv prin faptul constituției lor în mod legal, dobândesc o personalitate distinctă de aceea a membrilor componenți, ca atare comerțul ce-l exercită, îl fac în numele personal al societății și nu în numele personal al asociaților. În aceasta situație urmează că membrilor componenți a-i

unei astfel de societăți, lipsindu-le această condițiune, nu pot fi considerați comercianți“

Acest punct de vedere a fost adoptat și de Înalta Curte de Casație, Secția I-a, prin deciziunea No. 509 din 27 Aprilie 1936.

Prin urmare, societatea în nume colectiv în sistemul codului com. Ard., are o personalitate distinctă de aceea a membrilor componenți și membrii ei nu sunt comercianți. Afacerile societății le încheie însăși societatea și nu membrii ei componenți. De aici urmează, că membrii unei societăți în nume colectiv nu sunt una și aceeași persoană cu societatea și că obligațiunile membrilor nu se confundă cu obligațiunile societății. Membrii componenți a-i societății răspund pentru obligațiunile societății în virtutea art. 88 din C. c. Ard. Din textul acestui articol se desprinde, că societatea în nume colectiv este debitoarea principală și membrii componenți răspund pentru obligațiunile unei alte persoane juridice, care este societatea, deoarece altfel răspunderea ar fi o noțiune fără rost, căci nu se poate concepe decât o răspundere pentru altul, pentru o persoană distinctă. Răspunderea pentru sine nu este răspundere ci este o obligație pură și simplă, independentă, pe când răspunderea decretată de art. 88 din C. c. ard. este o răspundere pentru altul, pentru o persoană principală obligată, societatea în nume colectiv, care este debitoarea principală, membrii componenți a-i societății fiind obligați accesorii.

Prin urmare dacă se recunoaște că societatea în nume colectiv este o persoană juridică distinctă, membrii nu pot fi considerați decât numai, ca garanți solidari.

Deciziunea adnotată este consecința logică a jurispr. constante a Înaltei Curți, asupra caracterului juridic al societății în nume colectiv, căci dacă se recunoaște că societatea în nume colectiv este o persoană juridică distinctă, atunci trebuie să se admită că societatea este debitoarea principală și de aici urmează în mod logic, că membrii componenți a-i societății având o răspundere legală pentru obligațiunile societății, această răspundere este o răspundere accesorie față de societate, debitoarea principală, deci membrii componenți sunt garanți solidari accesorii a-i societății.

De aici urmează, că membrii componenți sunt ținut numai în limita și măsura obligațiunilor societății așa că, dacă obligațiunile societății s'ar reduce sau s'ar modifica, această schimbare are efect și asupra membrilor componenți.

Le-că se recunoaște personalitatea juridică distinctă a societății în nume colectiv, atunci membrii componenți nu pot fi considerați codebitori solidari, deoarece:

a) Dacă membrii componenți ar fi codebitori solidari, atunci ei ar fi adevărați debitori a-i societății, societatea s'ar confunda cu membrii ei componenți și în acest caz personalitatea juridică distinctă a societății ar fi exclusă;

b) și în acest caz, toți membrii componenți ar fi debitori principali și răspunderea pentru societate, ca debitoare principală, ar fi imposibilă, ori din economia art. 88 C. c. ard., rezultă, că societatea este debitoarea principală și membrii componenți răspund pentru obligațiunile acesteia.

Punctul de vedere adoptat de Înalta Curte este împărțit de autorul maghiar Nagy Ferencz, în Manualul de Drept Comercial Maghiar, ediția 1901, volumul I. pag. 257.

Iată ce scrie acest autor:

„Societatea ca persoană juridică distinctă de membri, este debitoarea principală propriu zisă, membrii sunt numai garanți solidari a-i acesteia“.

În notă, același autor spune: „Dacă se recunoaște că societatea în nume colectiv este o persoană juridică distinctă, membrii nu pot fi considerați decât numai ca garanți... Faptul, că răspunderea membrilor este necondiționată nu schimbă nimic în această privință“.

Cei care contestă personalitatea juridică a societății în nume colectiv, susțin că membrii componenți nu pot fi garanți solidari, deoarece răspunderea lor este necondiționată. Toți autorii recunosc, că răspunderea membrilor componenți este necondiționată. Desigur și răspunderea membrilor în calitate de garanți solidari este necondiționată, însă fiind o răspundere pentru o altă persoană distinctă, ea este de natură accesorie.

Obligația membrilor componenți în calitate de codebitori solidari este obligație principală, independentă, autonomă, pe când răspunderea în calitate de garanți, este o obligație accesorie. Obligația unui garant este în funcțiune de valabilitatea și existența legală sau contractuală a debitorului principal, pe când obligația codebitorilor principali este independentă una de cealaltă.

Așa este văzută diferențierea între codebitori principali și garanți, de comentatorii legii pentru lichidarea datorilor agricole și urbane, Domnii avocați: Romniceanu Mihail și cons. pagina 181, nota 158.

„Prin obligați accesorii, se înțeleg toți coobligații, ale căror obligațiuni sunt legate în ceea ce privește existența lor, de soarta obligațiunii principale, în sensul că obligațiunile lor nu pot subsista în nici una din ipotezele, în care obligațiunea principală ar înceta să mai existe. Aceasta constituie diferența cu coobligații, principali, fiind unicul criteriu real de diferențiere“.

„Când sunt mai mulți coobligați principali, obligațiunile sunt, în ceea ce privește existența lor independente. Astfel, în cazul când unul din coobligați ar anula obligațiunea lui pentru motivul că a fost pătată de dol în ceea ce îl privește, creditorul își păstrează toate drepturile sale în întregime față de ceilalți coobligați principali. Coobligați accesorii a-i unei asemenea obligațiuni ar fi însăși liberați, deoarece obligațiunea lor accesorie nu ar mai avea suport“.

Prin urmare, răspunderea membrilor unei societăți în nume colectiv, cum rezultă din expunerea de mai sus, este o obligație accesorie, deci membrii componenți sunt garanți legali solidari accesorii.

De aceea credem, că Înalta Curte de Casație și lustific, bine a soluționat caracterul juridic al răspunderii membrilor componenți a-i unei societăți în nume colectiv și soluțiunea se încadrează perfect în sistemul Codului Comercial Transilvănean.

Dr. A. P. CHIRILOVICI
avocat, Sănnicolaul-Mare.

253. FALIMENT. Din suma realizată prin vânzarea mobilelor asupra cărora există gaj execuțional, curatorului de masă i-se cuvine numai acea parte din chelueli, care cade pe acele mobile. Art. 55 leg. falim.

Conform art. 55 leg. falim. și a jurisprudenței referitoare, din prețul rezultat prin vânzarea la

licitație a averii mobile sechestrate și aparținătoare masei falimentare, numai acele cheltuieli ale masei se pot seria ca creanțe privilegiate, care s'au cauzat cu declararea falimentului și cu administrarea acelor mobile vândute, astfel că nici cheltuielile cu inventarierea către masa generală falimentară a averii mobiliare nu cad în sarcina masei separate.

Astfel fiind, Tribunalul înainte de a dispune închiderea falimentului și eliberarea întregii sumi realizată ca venit net, curatorului de masă, ca avans asupra cheltuielilor sale generale aprobate, trebuia să ia în considerare cererea apelantului ca creditor cu gaj execuțional, cum însuși Trib. a stabilit și să dispună ca din suma realizată din vânzarea acelor mobile sechestrate, asupra cărora există gajul execuțional, să se repartizeze curatorului numai acea parte din cheltuieli, care cade pe acele mobile, în conformitate cu art. 55 legea falimentului și a jurisprudenței stabilite.

(C. de Apel Timișoara S. I. Dec. No. 4251/2/1936 din 31 Octomvrie 1936. Președinte și redactor D-l Emil Dimitrescu, președinte.)

254. CAMBIE. *Emitent neștiutor de carte, prezintă personal la bancă, titlul provăzut cu semnături în regulă. Se prezumă — conform jurisprudenței — că semnătura emană dela dânsul, sau că rezultă din mandat.*

IN FAPT: În anul 1925 P. B., soția pârâtului I. și mamă a decedatului pârât de ord. II pe lângă garanția acestora a primit dela reclamantă un împrumut cambial de 6.150 Lei pe termen de 3 luni. Scadența a fost prelungită din 3 în 3 luni.

În anul 1929 P. B., a decedat, preluând datoria fiul său I. B., care a urmat plata dobânzilor din 3 în 3 luni, atât personal cât și tatăl său V. B.

La 4 Dec. 1933, a decedat și I. B., al cărui moștenitor unic este tatăl său (pârât, I.), asupra unui imobil înscris în c. f., No. 364 din comuna Remetea Mare, în întindere de 2 jugh.

Cambia împrumutată a prezentat-o la bancă V. B., iar dela punerea în aplicare a legilor de conversiune nu s'a mai interesat despre soarta împrumutului. P. și I. B., știau carte și în timpul vieții lor au fost văzuți cu niște cambii, de către pârâtul I., care, de câteori — soția ori fiul său îl trimiteau cu cambii la reclamantă, le-a predat acesteia și a plătit banii.

Pârâtul, fără să invoace falsitatea cambiei, ridică două categorii de excepțiuni, unele derivând din însuș titlul adecă excepțiuni de drept cambial

sau „în rem“ în care categorie se enumeră faptul că nu ar fi semnat cambia și astfel obligațiunea nu ar fi luat naștere în forma cerută de legea cambială mai ales că nu a încredințat pe nimeni să-i semneze numele, iar de altă parte cambia este prejudiciată pentru că nu s'a îndeplinit protestul, — iar ca excepțiuni de drept comun, adecă „in personam“, că nu a primit valuta, deci, „exceptio non numeratae pecuniae“, vizând lipsa de cauză în raportul juridic fundamental.

Reclamanta face dovada existenței creanței cu un titlu de credit probând și faptul predării valutei la mâna beneficiarei P. B., încă în anul 1925, ceea ce recunoaște și pârâtul, că împrumutul s'a acordat pe termen de 3 luni și s'a prelungit scadența succesiv, urmărindu-se regulat plata dobânzilor până la intervenirea celor dintâi măsuri de conversiune a datoriilor agricole și urbane.

De asemenea este fapt că, cambiile au fost duse la institutul reclamant provăzute cu semnăturile necesare și că, ultima cambie, valorificată în acest proces, pârâtul V. B., a dus-o personal la bancă.

IN DREPT: Conform jurisprudenței constante, din faptul că debitorul cambiei a predat acest titlu de credit personal și provăzut cu semnătura sa, naște prezumția de drept „*juris tantum*“ că semnătura provine dela dânsul (C. 389/1909).

Ca urmare a acesteia, nu este operant în speță, dacă pârâtul știe ori nu să scrie; căci, presupunând chiar, că nu știe carte conform legii camb. ung. XXVII:1876 — sub imperiul căreia s'a emis cambia din litigiu — pârâtul, — chiar analfabet — putea să contracteze valabil obligațiune cambială prin mandatar, fără a se cere forme deosebite.

Ori, în momentul când a prezentat cambia cu semnătura sa, reclamanta este exonerată de proba semnăturii sau a mandatului în virtutea prezumției relative, a cărei combatere incumbă pârâtului.

Dar, și în cazul când la baza semnăturii sale nu ar exista un consimțământ valabil după normele dreptului civil, având în vedere că a făcut plăți fără rezerve, se prezumă veritatea semnăturii iar proba falșității cade în sarcina pârâtului. (C. 323/1908).

Din aceasta reiese, că nu se poate lua în considerare negarea pur și simplu a semnăturii cu atât mai vârtos cu cât pârâtul a conviețuit cu P. B., în raport de soț și soție, respectiv de părinți și copii cu defunctul pâr. de ord. II. — și astfel nu poate fi privit drept o a treia persoană în sensul dispozițiilor art. 92 al legii camb. citate, pe care își întemeiază excepțiunile sale. (Dec.

1272/1891 Jurisprud. constantă). Aceasta apare și mai evident atunci când pârâtul revine la interogator și recunoaște că soția sa a ridicat împrumutul, deci avea cunoștință despre el, — și s'a știut personal obligat, fapt care rezultă din declarațiunea martorului J. W., căruia i-a spus că se va prezenta la bancă să aranjeze cambia, ceea ce a și făcut până la data decesului fiului său, apoi s'a dezinteresat pentru că au intervenit măsurile excepționale de conversiune.

Din toate circumstanțele amintite rezultă o situație, din care jurisprudența în mod peremptoriu a creat o dovadă pentru semnăturile aflate pe cambie ca fiind adevărate, iar prezumpția relativă, scutește și ea de altă dovadă, în măsura în care partea adversă (pârâtul de azi) nu este în stare să administreze o probă contrară.

Că deci, pârâtul emitent al cambiei, răspunde ca debitor direct pentru plată în baza obligațiunei sale autonome, creditorul fiind în drept să incaseze dela dânsul valoarea cambiei.

Or, după ce pârâtul recunoaște, că soția sa a ridicat banii dela bancă, nu mai poate susține cu succes excepțiunea „non numeratae pecuniae” de oarece contraprestațiunea cambiei se află în obligațiunea cambială anterioară.

Că de altcun, potrivit jurisprudenței constante (C. 1032/1895, 1359/1891) acela care opune excepțiunea neachitărei valorii, trebuie să probeze nu numai că valoarea trebuia să se presteze ci și, că nu i s'a prestat.

Cum, pârâtul însuși recunoaște, că valuta s'a plătit, trebuia să facă dovada că numai în vederea achitărei valorii s'a contractat obligațiunea cambială. (C. 1277/1904).

Dar pârâtul este obligat la plată și în calitate de succesor, (C. 1369/1900), până la concurența averii moștenite după decedatul I. B., căci, presupunând, că semnătura sa este falsă și dânsul nu ar avea cunoștință despre existența vre-unui raport de drept cambial dintre el și reclamantă, falsitatea deși i-ar da dreptul ca obligat aparent să învoace aceasta împrejurare (adeacă falsitatea) care l-ar apăra de răspunderea dedusă din cambie,

totuși, fiind probat că, beneficiara și decedatul pârât. de ord. II. știau carte și au semnat cambii în speță, susținerea pârâtului I. nu influențează obligațiunea celui alt semnatar adevărat a girantului I. B., pe care l-a moștenit. (v. și art. 7 din noua lege camb. în vigoare).

Soluțiunea inopozabilității își găsește rațiunea în principiul autonomiei obligațiunilor cambiale, care se rezolvă în faptul că, invaliditatea uneia nu poate influența asupra validității celeilalte obligațiuni.

Așa dar, obligațiunile cambiale din speță nu depind reciproc una de alta și este nefondată susținerea pârâtului că obligațiunea lui I. B., ca girant ar fi pendinte de existența obligațiunei sale ca debitor principal.

Având în vedere că este probat printr'un act public cași prin recunoașterea pârâtului că din masa succesorală a decedatului I. B., face parte un imobil în întindere de 2 jugh., urmează ca pârâtul I. să fie obligat a tolera îndestulirea reclamantei creditoare din acest imobil în calitate de erede;

Că, de oarece reclamanta a recunoscut dreptul la conversiune al pârâtului — cum rezultă chiar din acțiune — cerând numai jumătatea creanței de bază, în speță operează art. 76 al legii de conversiune în vigoare modificat prin art. 109 al legii cambiale din 1 Mai 1934, conform căruia prescripțiunile și decăderile isvorând din neexercitarea acțiunilor cambiale și neîndeplinirea formalităților de protest se suspendă pe tot timpul aplicării legii pentru lichidarea datoriei agricole și urb. din 7 Apr. 1934, și în consecință creditoarea este în drept să pornească acțiunile referitoare la aceste cambii fără a pierde vre-un drept față de ori care din semnatarii, giranții sau avalistii cambiei.

Așa fiind, și susținerea pârâtului în sensul că cambia ar fi prejudiciată este fără temei.

(Judecătoria rurală Timișoara. Sent. No. 4633/935 din 24 Martie 1936. Președinte și redactor D-l Dr. Gabriel Tăutu, ajutor de judecător.)

II. DREPT PENAL ȘI PROCEDURĂ PENALĂ

255. *MEDIC LEGIST. Când este obligat în virtutea funcțiunii sale să efectueze anume însărcinări, nu mai prestează jurământul în fața instanței, ci i-se amintește jurământul depus Art. 167 al. 3 c. pr. pen.*

Asupra recursului declarat de acuzatul N. V., în contra deciziunei No. 6 din 4 Februarie 1937

a Curții cu Jurați a județului Timiș-Torontal, prin care în urma verdictului juraților, acuzatul a fost condamnat la 2 ani temniță grea și la excluderea de la funcțiuni și suspendarea exercițiului drepturilor politice pe timp de 3 ani în baza art. 279 c. p. ard. comb. cu art. 524, 525 pct. 3 lit. b. și al. ult., 528 și 98 c. p. Carol II. comb. cu art. 98 c. p. ard. și art. 3 c. p. Carol II,

Având în vedere motivul de casare bazat pe cazul de nulitate prevăzut de art. 474 al. 1 pct. 4 pr. pen. Carol II, prin care, în esență, se susține că s'ar fi violat art. 425, 318 pct. 5 și 167 pr. pen. Carol II, întrucât în procesul verbal de ședință nu se arată că medicii experți V. și M. au prestat jurământul și dacă s'a omis, pentru care motiv.

Având în vedere că din procesul-verbal de ședință se constată că instanța a ordonat ascultarea ca expert a medicului legist D. V., care în această calitate a făcut autopsia cadavrului și a întocmit actul medico-legal din dosar; că, deasemenea a procedat la confruntarea lui cu medicul de circumscripțiune M. care, în această calitate a întocmit, în cauză și el un act medico-legal.

Astfel fiind și cum din dispozițiunile art. 167 al. 3 pr. pen. Carol II, rezultă că expertul care este obligat în virtutea funcțiunii sale să efectueze asemenea însărcinări nu mai prestează jurământul în fața instanței care l'a numit, urmează a decide în speță că întrucât cei doi medici, mai sus menționați, erau obligați în virtutea funcțiunii lor să caute a stabili cauza morții victimei, iar instanța audiindu-i asupra acestei cauze, a făcut o bună aplicațiune a textelor de lege, atunci când a ascultat părerile lor fără a-i mai obliga la prestarea jurământului.

Că dar, motivul de casare urmează a fi înlăturat ca nefondat.

(Cas. II. Dec. No. 1223 din 22 Aprilie 1937. Președinția D-lui Al. Macarovici, consilier.)

256. PROCES-VERBAL. Nulitatea procesului-verbal dresat în privința îndeplinirii formalităților prescrise de lege în cursul desbaterilor, când este redactat pe un formular scris la mașină și întocmit mai dinainte. Art. 425 al. ult. c. pr. pen.

În conformitate cu art. 425 pr. pen. Carol II, în nici un caz procesul verbal dresat despre îndeplinirea formalităților prescrise de lege în cursul desbaterilor nu poate fi redactat pe un formular tipărit sau litografiat, întocmit mai dinainte, și aceasta sub pedeapsă de nulitate.

În speță, se constată că împotriva dispozițiilor citatului text de lege, Curtea cu Jurați Timiș-Torontal pentru a încheia procesul verbal al desbaterii sale publice dela 10 Februarie 1937, a folosit un formular mai dinainte bătut la mașină, cu spații goale și punctate, în care au fost trecute apoi mențiuni și date despre îndeplinirea formalităților prescrise de lege, fiind șterse în

schimb, din același formular, mențiunile necorespunzătoare procesului penal de față.

În atari condițiuni, Curtea cu Jurați a săvârșit nulitatea formală prevăzută de art. 474 partea I, punct. 4 pr. pen. Carol II, astfel că recursul acuzatului sprijinit pe această nulitate fiind fondat câtă a se admite, casându-se deciziunea recurată care se întemeiază pe un proces verbal de desbatere nul după lege, cu trimiterea afacerii la aceeași Curte cu Jurați, pentru a proceda la o nouă judecare.

(Cas. II. Dec. No. 1110 din 15 Aprilie 1937. Președinția D-lui Th. Rădu, consilier.)

257. RECURS. Încheierea prin care instanța hotărăște întreruperea cursului justiției, poate fi atacată numai cu recurs, orice cale de atac ordinară fiind închisă. Art. 471 alin. 3 pr. pen.

Potrivit dispoz. art. 27 al. 2 al legii pentru Curtea de Casație, părțile se vor putea adresa acestei Înalte Instanțe pe calea recursului, atunci când hotărârile nedesăvârșite sau actele judecătorești nu vor putea fi atacate pe nici o cale ordinară și cursul justiției ar fi întrerupt.

Prin art. 471 al. 3 din codul de pr. pen. Carol II, se arată deasemenea că, dacă instanța hotărăște întreruperea cursului justiției, încheierea poate fi atacată cu recurs.

Considerând că încheierea Curții de C. nu poate fi atacată pe nici o cale ordinară de atac, iar prin dispozitivul ei s'a întrerupt cursul justiției penale deoarece acțiunea publică este suspendată până la complecta ameliorare a stărei de spirit a recurentului.

Astfel fiind, și față cu dispozițiile textelor mai sus citate, prezentul recurs este admisibil în principiu, și prin urmare incidentul ridicat de d-l Procuror General are a se respinge ca neîntemeiat.

(Cas. II. Încheierea din 9 Martie 1937. Președinția D-lui N. Bădescu-Roșiori, consilier.)

258. REPUNERE ÎN TERMEN. Cerere de repunere în termen motivată pe forță majoră din cauză de boală. Respingere. Rațiune. Art. 100 pr. pen. Carol II.

În conformitate cu art. 100 din proc. penală Carol II, când părțile dovedesc că au fost în imposibilitate de a se prezenta la ziua judecării sau de a exercita un drept în termenele fixate de lege, din cauză de forță majoră, instanțele judecătorești pot acorda o repunere în termen.

În speță, Gh. D. Gh., după cum rezultă din însăși susținerea sa și din certificatul medical, a fost bolnav în casă, dar această împrejurare nu este de natură a-l fi pus în imposibilitate de a-și angaja un avocat pentru redactarea motivelor de casare și depunerea lor la Înalta Curte, sau să fi înștiințat instanța de recurs de imposibilitatea în care se află, solicitând un nou termen.

Deci, nu se constată forța majoră cerută de art. 100 din noua proc. penală și prin urmare, cererea este nefondată.

(Căș. II. Dec. pen. No. 1212 din 22 Aprilie 1937. Președinția D-lui Al. Macarovici, consilier.)

259. CALOMNIE PRIN PRESĂ. *Redactor responsabil. Intențiunea de a calomnia. Infracțiunea săvârșită sub regimul abrogatei legi XLI: 1914. Legea mai favorabilă. Aplicațiune.*

ÎN FAPT: Prin rechizitorul introductiv No. 1603/1936 din 28 Noemvrie 1936, dat de Parchetul Tribunalului Timiș-Torontal, N. H., redactor responsabil al ziarului „Neueste Nachrichten“, a fost trimis la instrucție pentru delictul de calomnie prev. și ped. de art. 1.3 pct. 1.2 și art. 5 din legea XLI:1914, pentru faptul că în calitatea arătată, a lăsat să se publice în No. 16 din 21 Ianuarie 1936 a ziarului amintit, un articol, prin care pune în sarcina șefului postului de jandarmi din B. cu numele de I. B., săvârșirea unui dublu asasinat, care în realitate s'a comis asupra soților L. în seara zilei de 28 Decemvrie 1935 în comuna B., dar de autori nedescoperiți.

Judecătorul de instrucție al Cab. II. după instruirea afacerii, prin ordonanța definitivă No. 19 din 11 Martie 1937, a scos de sub urmărire pe inculpat, cu motivarea în sensul, că acesta în calitate sa de redactor responsabil al ziarului susnumit, lăsând a se publica în gazetă articolul în criminat, prin aceasta n'a avut intenția de a-l calomnia pe lezat, ci din contra spre a-l veni în ajutor și a risipi șvonul care se răpândi-se în public, cum că el ar fi fost autorul dublului asasinat, ce să săvârși-se în comuna B.

În contra ordonanței definitive a Judecătorului de instrucție, lezatul în baza art. 451 pct. 3 pr. pen. Carol II, a făcut apel prin care a cerut reformarea ordonanței și trimiterea în judecată a inculpatului pentru delictul de calomnie, așa cum s'a procedat de procuror prin rechizitorul introductiv, din motiv că inculpatul numai spre a-l calomnia a permis să se publice articolul din chestiune.

ÎN DREPT: Având în vedere că, cuprinsul articolului din ziarul „Neueste Nachrichten“ în traducere românească este următorul: „În T. a izbucnit azi dimineață șvonul, că șeful postului de jandarmi din B., I. B., ar fi el însuși autorul asasinatului. Acest șvon este lipsit de ori ce temei. Este desmințit nu numai de Parchet, ci noi am putut vorbi și cu plutonierul însuși telefonic în B“.

Având în vedere că inculpatul care și-a luat răspunderea conținutului articolului susține că n'a avut intenția de a-l calomnia pe lezatul jandarm când a încuviințat publicarea articolului despre care se plânge, și că a urmărit să facă un serviciu acestuia prin desmințire, argumentație care este însușită și de judecătorul de instrucție.

Considerând însă că din moment ce un ziar lansează prin coloanele sale o știre, care face să se pună în discuție numele unui funcționar public, însărcinat cu urmărirea în prim rând a făcătorilor de rele, cum este jandarmul reclamant, și că aceasta publicațiune prin felul ei de redactare aduce la cunoștința publicului mai întâi o versiune din cele mai penibile și compromițătoare, pentru un șef de post de jandarmi, că el ar fi autorul unui îndoit asasinat, chiar dacă în partea a II-a a articolului se amintește că știrea nu este întemeiată, totuși în mintea cititorilor rămâne ideea aceia compromițătoare pentru cel presupus a fi autorul unui asasinat, care ne fiind adevărată, dă naștere la infracțiuni de calomnie.

Considerând că de va fi avut cuget curat ziaristul, nu trebuia să facă a se publica chiar numele și calitatea reclamantului, întrucât zadarnic ar sfârși rândurile articolului, că știrea nu este temeinică, totuși persoana indicată a fi fost bănuită pentru un caz atât de grav de asasinat, rămâne cu prestigiul său zdruncinat în așa fel, că numai justiția căreia i s'a adresat mai este în măsură să-i dea satisfacția cuvenită.

Considerând că, dacă s'ar admite punctul de vedere al inculpatului, adoptat de judecătorul de instrucție, expus mai sus, ar însemna că ori ce persoană dintre cele mai onorabile va putea fi denunțată printr'o gazetă, ca autor a unor fapte dintre cele mai infamante și nu va avea nici o răspundere penală girantul gazetei, numai din simplul motiv, că acea gazetă ar mai adăuga la sfârșitul publicațiunei, că știrea n'are temei.

Ori, tocmai pentru considerentul acela, că ziaristul responsabil știa că, cîciace publică el nu are temei și totuși publică, fără ca lezatul reclamant să-i fi cerut, prin aceasta și-a trădat și intențiunea lui de a calomnia.

Față de cele de mai sus, Camera găsește că, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale delictului de calomnie prev. de art. 1 și 3 pct. 1 și 2 din legea XLI:1914 și întrucât pedeapsa prevăzută de această lege, deși abrogată, este mai ușoară decât cea prevăzută de noul cod penal Carol II, prin art. 509, urmează ca în baza art. 3 din c. p. Carol II, inculpatul să fie urmărit conform vechii legi, ceea ce este mai favorabil infractorului.

(Camera de Acuzare a Curții de Apel Timișoara. Dec. No. 77/1937 din 22 Aprilie 1937. Președinția D-lui Nicolae Crăciunescu, consilier.)

260. PRESĂ. Declarație de rectificare. Conform art. 20 și 21 din legea presei (XIV:1914) acțiunea pornită pentru publicarea în ziar a declarației de rectificare (răspuns) se judecă după procedura penală, iar nu după procedura civilă. Ratiune.

Potrivit art. 21 din legea presei (XIV:1914), acțiunea pentru publicarea declarației de răspuns, se poate intenta la Judecătoria de Ocol, după locul de apariție al ziarului, iar în fosta Capitală a țării (adică la Budapesta) la Judecătoria de ocol penală.

Această din urmă împrejurare, care atribuie unei instanțe penale judecarea procesului, este ea singură de natură să determine caracterul penal al procedurii de judecată, pentru că într'alt chip ar fi de neînțeles pentru ce legea să fi dat o afacere civilă, în judecata unei instanțe penale, acolo unde (ca la Budapesta) avea la dispoziție și judecătoria de ocol civilă.

Prin art. 574 din cod. de proc. pen. Carol II, acțiunea pentru refuzul publicării răspunsului în ziar este de asemenea dată în judecata instanței penale.

Deși acest cod, la data judecării în fond a procesului de față, nu era încă în vigoare, totuși dispozițiunile cuprinse într'însul pot să fie ținute în seamă și să servească ca exemplu de modul, cum legea înțelege să trateze astfel de procese.

Este prin urmare a se conchide, că procesul din speță, având un caracter penal, trebuie judecat după normele procedurii penale.

Pentru aceste motive, deoarece judecata s-a făcut înaintea Tribunalului constituit ca instanță civilă, Curtea a găsit, că sentința atacată a fost pronunțată de o instanță ce nu a fost compusă conform legii, astfel că, pentru cazul de nulitate prevăzut de art. 474 I. pct. 1 pe baza art. 103

și 487 proc. pen. Carol II, — a casat sentința Tribunalului și a dispus ca dosarul să fie restituit aceleași instanțe, pentru a proceda din nou la judecare, constituită în complex penal.

(C. de Apel Timișoara S. I. Dec. No. 835/4/1937 din 15 Mai 1937. Președinția D-lui Dr. Alexandru Marța, primpreședinte; redactor D-l D. Ianculescu, consilier.)

261. REABILITARE. Condițiuni de admitere. Art. 175, 176 și 177 cod penal Carol II. Aplicațiune.

IN FAPT: Ș. C. a cerut în baza disp. art. 175 și urm. din cod. pen. Carol II-lea și în baza probelor scrise alăturate cererii în original, să i-se decidă reabilitarea judiciară, față de condamnățiunea ce a pronunțat Tribunalului L. în contra sa prin sentința cu No. 3419/1924 din 21 Martie 1925, — invocând în motivarea cererii sale, că au trecut mai mult de 10 (zece) ani de când a ispășit pedeapsa; că după executarea pedepsei a venit la T. și dela 11 August 1925 și până astăzi locuiește în T., unde soția sa a lucrat pe unde a găsit, iar dânsul a lucrat în tovărășie pământul rudelor sale din comuna C.; că în ultimul timp a fost reprimat ca funcționar la Oficiul P. T. T.; că timp de 19 ani de când e căsătorit agonisind ban cu ban și cu ajutorul dat de sora sa, a reușit să zidească o căsuță în T., în Str. Titan No. 3, a cărei valoare ar fi până la 200.000 lei; că de la 21 Martie 1925 și până în prezent nu a mai suferit nici o condamnățiune, având o purtare bună, iar căsuța și funcțiunea la P. T. T. îi dau putința unei existențe modeste; că prin sentința Tribunalului nu s'au stabilit cheltuieli de judecată și n'a fost obligat la despăgubiri, neexistând părți vătămate.

IN DREPT: Potrivit disp. art. 175 c. p. Carol II-lea, orice condamnat la o pedeapsă criminală sau corecțională, poate obține reabilitarea judiciară.

Conform disp. art. 176 din acelaș cod, reabilitarea poate fi acordată după expirarea unui termen de 10 ani pentru cei condamnați la pedepse criminale, de 5 ani pentru cei condamnați la pedepse corecționale mai mari de 5 ani, de 3 ani pentru pedepse mai mici de 5 ani etc., aceste termene socotindu-se dela data de când cel care cere reabilitarea a executat pedeapsă.

Potrivit disp. art. 177 din acelaș cod, reabilitarea nu poate fi admisă decât numai dacă, sunt întrunite următoarele condițiuni: 1. Dacă condamnatul nu a suferit o nouă condamnare criminală sau corecțională în intervalul prevăzut de

articolul precedent; 2. Dacă condamnatul a avut o purtare bună; 3. Dacă are mijloace oneste de existență; 4. Dacă a achitat în întregime cheltuielile de judecată și despăgubirile civile, la plata cărora a fost obligat.

Având în vedere că, din actele de la dosarul cu No. 3419/1924 a Tribunalului L., se constată, că petiționarul a fost condamnat pentru crima de furt, în baza art. 49 nov. pen. cu aplicarea art. 341 c. p. și 91 c. p. la 10 (zece) luni reclusiune și la excluderea de la funcțiuni pe durată de 3 ani și la suspendarea exercițiului drepturilor politice pe aceeași durată, prin sentința din 21 Martie 1925, care a rămas definitivă, de la pronunțare, ne fiind atacată nici de Parchet, nici de inculpat și nici de apărătorul său.

Din copia după foaia de carceră cu No. 57/1925, eliberată de Penitenciarul L., anexată la cererea petiționarului, se constată, că dânsul a executat pedeapsa, la care a fost condamnat prin sentința mai sus indicată, cu începere de la 21 Martie 1925, până la 17 Iulie 1925, când i s'a împlinit pedeapsă, întrucât prin sentință i s'a socotit ca împlinit din pedeapsă 6 luni și 4 zile, prin închisoarea preventivă și astfel la 17 Iulie 1925 a fost pus în libertate.

În ce privește purtarea pe care a avut-o petiționarul în timpul executării pedepsei, nu s'a putut obține nici o informație, deoarece Administrația Penitenciarului L., cu adresa No. 294 din 20 Februarie 1937, a comunicat că nu o știe, pentru că în acel timp nu se puneau note calificative.

Din certificatul cu No. 285 din 30/I/1937, eliberat de Biroul Populației din T., se constată că petiționarul a fost înscris la acest birou sub No. 104316 din 11 August 1925, având locuința în circ. I. Str. Titan No. 3, — iar, din certif. cu No. 3469 din 27/I/1937, eliberat de Chestura Poliției Municipiului T., se constată, că petiționarul domiciliat în T., din anul 1925, are o purtare morală bună, în fine, din certificatul cu No. 1221 din 25/I/1937, eliberat de Parchetul Tribunalului T. T., se constată, că petiționarul n'a fost pedepsit în ultimii 10 ani și nu e pendinte contra sa nici o cauză.

Având în vedere că, din adresa cu No. 1136/1928 a Ofic. P. T. T. din T., 2, se constată, că petiționarul a fost reprimat în serviciu ca factor și că pe ziua de 11 Februarie 1928 a fost transferat la Of. P. T. T. din T., 1, — iar din adresa cu No. 100380 din 15 Iunie 1936, se constată, că petiționarul a fost înaintat la gradul de conducător cl. III-a pe ziua de 1 Iunie 1936, cu vechimea de la 1 Aprilie 1936.

Din adresa cu No. 2981 din 8/IV/1937, a Oficiului P. T. T. din T. 2 și din mențiunea făcută de Casieria Ofic. P. T. T. din T., pe verso acestei adrese, se constată, că petiționarul a primit ca salar pe anii 1928—1933 suma de 186.756 lei, iar de la 1/I/1934 până la 28 Septembrie 1936, a primit ca salar de la Oficiul Poștal T. 68.910 lei.

Având în vedere în fine, că din extrasul din C. F. a comunei T. cu No. 461, se constată, că petiționarul împreună cu soția, au cumpărat imobilul înscris în această C. F. la 19 Iulie 1934, cu 8000 lei și l-au vândut prin contractul încheiat la 1° Martie 1937, împreună cu casa clădită pe acel teren, cu 350.000 lei.

Având în vedere că, prin sentința condamnatore a Tribunalului L., petiționarul n'a fost obligat la plata cheltuielilor de judecată, nici la plata despăgubirilor civile.

Considerând că, din datele mai sus expuse reiese, să petiționarul a fost definitiv condamnat în anul 1925, pentru crima de furt, că de la data executării pedepsei și eliberării sale, — care a avut loc la 17 Iulie 1925, — au trecut mai mult de zece ani, că de arunci și până astăzi n'a mai suferit nici o pedeapsă, că în tot acest timp a avut o purtare bună, că fiind reprimat în funcție de la 1928, a avut și are mijloace oneste de existență, că nefiind condamnat la cheltuieli de judecată și la despăgubiri, nu este obligat la achitarea lor.

Astfel fiind, deoarece petiționarul întrunește toate condițiunile cerute prin disp. art. 175, 176 și 177 cod. penal Carol II-lea, urmează ca cererea sa de reabilitare judiciară, să fie admisă.

Pentru aceste motive, Curtea de acord cu concluziunile D-lui Procuror General admite cererea și acordă reabilitarea judiciară petiționarului S. C., fost condamnat prin sentința cu No. P. 3419/1924 din 21 Martie 1925 a Tribunalului L.

(C. de Apel Timișoara S. III. Dec. No. 531/1937 din 10 Aprilie 1937. Președinte și redactor D-l Gheorghe Pavelescu, președinte. Ministerul public, prin D-l Eugen Pop, procuror de secție.)

262. REVIZUIRE. Cererea de revizuire în materie corecțională se adresează instanței care a judecat în primă instanță.

Potrivit art. 503 din pr. pen. Carol al II-lea cererea de revizuire în materie corecțională, se adresează instanței care a judecat procesul în primă instanță, iar potrivit art. 504 din același cod această cerere se examinează în camera de consiliu în mod sumar.

În speță, prima instanță, care a procedat la judecarea cauzei a fost medicul șef al Municipiului.

lui Timișoara, iar nu tribunalul care a judecat numai în apel.

Conform art. 446 alin. ultim pr. pen. Carol al II-lea, cererea greșit îndreptată la o altă instanță, decât cea în drept, se trimite de îndată spre judecare instanței competente.

În ce privește disp. art. 452 pr. pen. ard. aceasta nu-și poate avea aplicațiunea, dat fiind că alin. 2 al acestuia vorbește numai de faptele ce par a fi crime, că sunt de competența Tribunalului, dacă au fost judecate de o autoritate administrativă, dar nu și la contravenții, cum ar fi cazul în speță, — iar conform art. 667 din noua procedură penală, se aplică și cauzelor în curs dispozițiile acesteia referitoare la competență.

Că deci, cererea de revizuire adresată acestei Curți, urmează a fi trimisă primei instanțe pentru rezolvare, Curtea ne având căderea a se pronunța asupra ei conform art. 504 pr. pen.

(C. de Apel Timișoara S. II. Încheierea No. 5225/3/1936 din 2 Aprilie 1937. Președinte și redactor D-l I. Nic. Periețianu, președinte.)

263. DENUNȚARE CALOMNIOASĂ. Art. 269 c. p. Carol II. cere un element constitutiv în plus pentru existența acestei infracțiuni, anume: „cunoașterea caracterului mincinos al denunțării” — element neprevăzut în art. 20 al abrogatei legi pentru apărarea onoarei (XLI:1914). Achitarea în apel, sub regimul legii noi, a celui condamnat în primă instanță, sub regimul legii vechi. Rațiune.

IN FAPT: Inculpata, fără cuvenite temeiuri de fapt și din imprudență, a denunțat în ziua de 18 Iunie 1934, Baroului Avocaților din T. pe reclamant, că în calitate sa de avocat, cu procura revocată, deține pe nedrept și refuză să-i restituie actele referitoare la pretențiunea ei de 360.000 lei față de K. M.

Prima instanță a făcut în cauză sub imperiul codului penal ardelean — abrogat — aplicațiunea art. 20 din legea pentru apărarea onoarei și ca atare a declarat-o vinovată și a condamnat-o la 2.000 lei amendă ca pedeapsă principală și la 500 lei amendă ca pedeapsă secundară, dar conf. art. 1 din N. p. i-a suspendat executarea pedepsei.

Inculpata a declarat apel.

Tribunalul judecând apelul, se găsește în situația legală obligatorie de a examina fapta imputată inculpatei și prin prizma codului penal Carol II.

IN DREPT: În conformitate cu art. 2 din c. p. Carol II. infracțiunea săvârșită sub legea veche, dar neprevăzută de legea nouă, nu se pedepsește.

Din compararea art. 269 c. p. Carol II, și art. 20 leg. apărării onoarei (XLI:1914), rezultă că, deși citatul art. 269 a păstrat numele infracțiunii denunțării calomnioase, totuși pentru existența ei cere în sarcina infractorului un element în plus, **cunoașterea caracterului mincinos al denunțării**, element nou, care nu intră în definiția denunțării calomnioase concepută de legiuitorul anterior în art. 20 al legii apărării onoarei.

Că deci, potrivit codului penal actual, au rămas punibile numai parte din denunțările calomnioase prevăzute de c. p. ard., anume cele care îndeplinesc condițiunea semnalată a art. 269 din codul penal Carol II.

În speță, din arătata stare de fapt, nu rezultă că inculpata ar fi făcut denunțarea în fața Baroului Avocaților din T. știind că ea este calomnioasă.

Așa fiind și întrucât fapta inculpatei, așa cum se desprinde din probe, nu conține toate elementele constitutive ale denunțării calomnioase prevăzută de c. p. Carol II. — în baza citatului art. 2 urmează să se aplice în favorul inculpatei dispozițiunea art. 4 pr. pen. Carol II. și astfel să fie achitată de sub acuza ridicată în cauză, reformându-se din acest punct de vedere sentința atacată.

(Trib. Timiș-Torontal S. IV. Sentința penală No. 219 din 24 Februarie 1937. Dos. No. 1502/1937. Președinția D-lui Nicolae Lupan, președinte; redactor D-l Brutus Imbroane, jude-supleant.)

264. REVIZUIRE. Cererea de revizuire trebuie să arate precis, motivul și probele pe care se întemeiază. Aceste motive și probe, trebuie să fie fapte sau acte, cari n-au fost cunoscute cu prilejul primei condamnări, sau de acelea, cari să stabilească în mod neîndoios, nevinovăția condamnatului, sau inexistența faptului. Art. 499 pct. 4 și 503 pr. pen.

IN FAPT: R. B., a cerut revizuirea cărții de judecată No. 709/1937, prin care a fost condamnată pentru delictul de furt prev. și ped. de art. 524 c. pen. cu aplicarea art. 157 c. pen. la 1 (una) lună închisoare corecțională ca pedeapsă principală și la 2000 (douămii) Lei amendă ca pedeapsă complementară, precum și la interdicția corecțională pe un an.

Condamnata, — prin cererea sa, — drept dovadă nouă, cere, audierea în contradictor a tutu-

ror martorilor cari au fost audiați la poliție, — adăugând că, întrucât aceștia vor dovedi furtul, dânsa va face contra probă pentru că nu este vinovată.

IN DREPT: Din examinarea cererii de revizuire, în raport cu textele legale referitoare, rezultă, că ea s'ar putea încadra numai în prevederile art. 499 pct. 4 pr. pen.

Considerând însă, că, potrivit disp. art. 503 pr. pen. cererea de revizuire trebuie să arate precis, motivul pe care se întemeiază, precum și probele ce se aduc în sprijinul revizuirii.

Admitând că, cererea ar corespunde acestor cerințe legale ale art. 503 pr. pen., — totuși, urmează a se constata, că motivele și probele aduse în sprijinul ei, nu sunt de natura celor prev. de art. 499 pct. 4 pr. pen. că, adică, nu sunt fapte sau acte, cari n'au fost cunoscute cu prilejul primei condamnări, sau de acelea cari să stabilească în mod neîndoios nevinovăția condamnatului, ori inexistența faptului.

În speță, condamnatul avea deschisă calea apelului în termen de 10 zile dela comunicare conform art. 455 pr. pen. comb. cu art. 445 pr. pen., astfel că, hotărârea de condamnare comunicându-i-se la 19 Martie 1937, putea s'o atace cu apel până la 29 Martie 1937, fără ca așteptând rămânerea ei definitivă să introducă la 1 Aprilie 1937 cererea de revizuire, prin care să ceară repetarea probelor cunoscute cu ocazia condamnării, fără a produce altele noi.

Așa fiind, motivul și probele de revizuire, — deși eventual proprii unui apel făcut în termen, — nefiind corespunzătoare cerințelor legale pentru fixarea unui termen de judecată, în ședință publică, cu citarea părților din procesul fundamental, iar cererea de revizuire neîntreținând condițiile prev. de lege, ea neprecizând temeiurile juridice, ce o motivează, urmează a se respinge.

Văzând disp. art. 504 și 505 pr. pen... etc.

(Jud. I. urbană Timișoara. Încheierea No. 2423/1937 din 22 Aprilie 1937. Președinte și redactor D-l Petru Budescu, jude-ajutor.)

V. LEGI SPECIALE.

265. DECLARAȚIE DE NEACCEPTARE.

Executorul testamentar împuternicit prin testament, să încaseze creanțele dela debitori și să le distribuie între erorii defunctului, — avea dreptul să facă declarație de neacceptare, conf. art. 40 al legii din 7 IV. 1934, fără să fi avut nevoie de vreo autorizație specială în acest scop. Rațiune.

IN FAPT: Recurentul, în calitate de executor testamentar al defunctei soția lui M. Z. născ. S. T., și în numele erorii ei, a făcut declarație, conform art. 40 din legea lichidării datoriilor din 1934, că nu acceptă ca debitorii testatoarei, — între cari figurează și intimatul cu suma de 193.000 lei dela 1 Maiu 1931, — să beneficieze de dispozițiunile acestei legi.

Intimatul a cerut Tribunalului să constate, că această declarație de neacceptare este nulă, fiind făcută de o persoană neautorizată.

Tribunalul Timiș-Tor. S. III-a, prin sentința No. 1151/1935, admite această cerere, iar recurentul făcând apel, Curtea de Apel T. S. III, prin decizia atacată cu recurs, respinge apelul, confirmând sentința atacată.

Pentru a da această soluțiune Curtea de Apel motivează că recurentul, în calitate de executor testamentar, instituit de defunct prin testament aflat la dosar, fiind împuternicit numai cu încasarea creanțelor testatoarei și cu distribuirea lor între erorii, iar nu și cu administrarea averii

succesorale, nu putea face declarație de neacceptare, conform art. 40 din legea lichidării datoriilor din 1934, în lipsa unei procuri speciale în acest scop, așa că declarația ce a făcut-o este nulă, emanând dela o persoană neautorizată.

Prin motivele de casare recurentul invocă: rea aplicațiune a art. 40 și 69 pct. 1 al. II. din legea conversiunii, eroare grosieră de fapt, exces de putere și omisiune esențială și susține în dezvoltare, între altele, că Curtea de Apel numai printr-o rea interpretare a art. 40 urm. din legea lichidării datoriilor și a dispozițiunilor referitoare la atribuțiunile executorilor testamentari a putut conchide că dânsul nu putea face declarația de neacceptare prevăzută de art. 40, deoarece din moment ce a fost instituit prin testament executor testamentar pentru încasarea creanțelor testatoarei și distribuirea lor între erorii, în această calitate, — cât timp averea succesorală încă nu a fost predată erorii stabiliți de instanțele judecătorești — era în drept să facă declarația că nu acceptă reducerea acestei creanțe, pentru a o asigura în întregime pe seama lăsamântului, ce era în desbater.

IN DREPT: Potrivit normelor de drept în vigoare referitoare la întinderea atribuțiunilor executorilor testamentari, executorul testamentar, derivându-și atribuția dela testator, este considerat ca mandatar, care, independent dacă defunctul l-a împuternicit și cu administrația averii succesorală, sau nu, este obligat a lua toate măsurile

necesare, ca să-şi poată îndeplini mandatul în sensul dispoziţiunilor din testament.

În speţă, este necontestat, că recurentul a fost instituit de defuncta soţia lui M. Z. născ. S. T., executor testamentar şi împuternicit de dânsa, prin testament, să încaseze creanţele dela debitori şi să le distribue între erorii ei.

Intrucât această împuternicire: de a încasa creanţele defunctei şi a le distribui între erorii ei, cuprinde implicit şi mandatul de a le conserva, pentru a putea fi transmise erorilor în întregime în sensul dispoziţiunilor din testament, urmează că în această atribuţie a executorului testamentar cade şi dreptul de a face declaraţie, în baza art. 40 din legea lichidării datorilor, că nu acceptă reducerea datoriei debitorului intimat.

Aşa fiind şi întrucât, faţă de aceste dispoziţiuni, în speţă recurentul, ca executor testamentar, avea dreptul să facă declaraţie de neacceptare, conform art. 40, în baza împuternicirii, ce i s'a dat de defuncta prin testament, fără a mai avea nevoie de altă autorizare specială, în acest scop, urmează că Curtea de Apel nu a putut ajunge la soluţiuna contrară: că fără o procură specială numitul nu putea face această declaraţie, decât numai prin violarea legii lichidării datorilor din 1934 şi a dispoziţiilor referitoare la atribuţiunile executorilor testamentari.

Prin urmare, acest motiv de casare fiind întemeiat, fără a mai fi utilă în cauză şi discutarea celorlalte motive, recursul urmează a se admite şi a se casa decizia atacată cu recurs, iar în fond, ne fiind necesare noui constatări de fapt, cererea intimatului, prin care a cerut să se constate că declaraţia de neacceptare a fost făcută de o persoană neautorizată, urmează a se respinge.

(Cas. I. Dec. No. 220 din 10 Februarie 1937 Preşedinţia D-lui T. Magheru, consilier.)

266. LEGEA AVOCAŢILOR PUBLICI. *Statul şi instituţiile publice, au drept la cheltueli de judecată şi deosebit şi la onorariu de avocat, în procesele câştigate faţă de partea adversă.*

Potrivit art. 27 alin. VII din legea avocaţilor publici din 9 Mai 1933, instanţele judecătoreşti sunt obligate să acorde Statului, sau instituţiunilor publice, cheltueli de judecată şi deosebit şi onorariu de avocat în procesele susţinute de avocaţii publici şi câştigate faţă de partea adversă.

Îndeplinirea obligaţiunei impuse prin acest text de lege, de a acorda părţii câştigătoare cheltueli de judecată deosebit de onorariul avocaţial convenit, presupune ipoteza că instanţele judecă-

toareşti au fost puse în situaţia să-şi îndeplinească această obligaţiune, în sensul că partea câştigătoare a făcut dovada cuantumului cheltuelilor făcute în scopul susţinerii, sau apărării dreptului său şi că deci cheltuelile s'au putut acorda separat.

În speţă există constatare în fapt, rămasă definitivă, nefiind atacată pentru denaturare, că recurenta n'a făcut dovada cuantumului cheltuelilor de judecată făcute în scopul apărării sale în acest proces.

Aşa fiind, în lipsa condiţiunilor prevăzute de lege pentru a se putea acorda recurentei cheltueli de judecată deosebit de onorar avocaţial convenit, tribunalul bine a judecat când a confirmat obligaţia intimatei la plata unei sume globale, cuprinzând atât cheltuelile de judecată cât şi onorariul de avocat stabilit conform tarifului în vigoare şi în consecinţă, motivul de casare fiind neîntemeiat, recursul urmează a se respinge.

(Cas. I. Dec. No. 379 din 10 Martie 1937. Preşedinţia D-lui T. Magheru, consilier.)

267. LEGEA SANITARĂ. *Investirea organelor active, aparţinând Ministerului Sănătăţii — prin dispoziţiile art. 337 din Legea Sanitară — cu dreptul de a aplica amendă contravenienţilor, nu contravine dispoziţiunilor art. 101 din Constituţie.*

ÎN FAPT: E. N. şi Ş. B. comercianţi brutari din I. au fost condamnaţi de Serviciul Sanitar al Municipiului I, la 3.000 lei amendă, pentru faptele prevăzute şi pedepsite de art. 340 din legea sanitară.

În contra deciziunii de amendare, contravenienţii făcând apel, Tribunalul I. S. IV., le-a redus amenda la 1.000 lei, iar prin prezentul recurs introdus contra sentinţei Tribunalului, dânsii susţin că art. 337 din legea sanitară este neconstituţional, deoarece ar contraveni principiului separaţiunii puterilor înscris în Constituţie, căci prin el se dă putere de jurisdicţiune penală funcţionarilor administrativi acolo arătaţi.

ÎN DREPT: Potrivit textului de lege în discuţiune, toate sancţiunile şi pedepsele prevăzute de actuala lege, precum şi de toate regulamentele sale, în afară de pedeapsa închisorii, se aplică de către Ministrul, Subsecretarul de Stat şi secretarul general al ministerului Sănătăţii, Inspectorii generali sanitari, medicii primari de judeţ şi medicii şefi de municipii.

Prin aceste dispoziţiuni, prin cari legea sanitară institue organele sus arătate ca primă instan-

țã în aplicarea pedepselor ce ea le dictează nu se contravine întru nimic dispozițiilor art. 101 Constituție, deoarece jurisdicțiunea sus arãtatã este înființatã, cum cere primul aliniat din acest text, printr'o lege — legea sanitarã — și ea nu este instituitã ad-hoc în vederea unor procese, sau persoane, singurul lucru pe care alin. 2 din art. 101 Constituție îl oprește, ci este o jurisdicțiune cu caracter general, competente pentru toate infracțiunile de aceeași naturã sancționate de legea sanitarã și privind toate persoanele ce se prezintă în aceeași situațiune.

Cã dar, investiția prin textul a cãruj constituționalitate se discutã, a organelor administrative aparținând Ministerului Sãnãtãții, cu dreptul de a aplica amendã contravenienților, nu contrazice dispozițiunile art. 101 Constituție.

Astfel fiind, recursul de fațã este neîntemeiat și urmează a fi respins ca atare.

(Cas. S. U. Dec. No. 93 din 25 Februarie 1937. Președinția D-lui D. G. Lupu, președinte.)

268. LICHIDAREA DATORIILOR. *Notarea din oficiu a procedurii de asanare, în registrele funduare, fãcutã în baza legii din 1932 — potrivit unor dispozițiuni ce ulterior au fost abrogate — poate fi radiatã la simpla cerere a debitorului, fãrã a fi nevoie sã se mai citeze și creditorii.*

IN FAPT: A. Gv. a cerut la 12 Februarie 1935, Tribunalului Timiș-Torontal secția III-a, sã dispunã radierea notãrii procedurii de asanare efectuatã la Judecãtoria C. în urma unei încheieri date de Tribunal pe temeiul art. 50 din legea asanãrii datoriilor din 16 Aprilie 1932.

Recurentul își întemeiazã cererea sa pe considerațiunea cã legea asanãrii datoriilor din 16 Apr. 1932, — care dispunea notarea procedurii de asanare — a fost abrogatã prin legea asanãrii din 7 Aprilie 1934, astfel cã nu mai existã nici un temei juridic pentruca acea notare sã mai figureze în registre.

Atãt Tribunalul, ca primã instanțã, cât și Curtea de Apel gãsesc cererea nefundatã și o resping, motivând cã art. 17 din actuala lege a asanãrii datoriilor prevede, cã garanțiile ori de ce fel constituite în mod legal de datornici pânã la promulgarea legii, rãmân valabile pentru sumele datorate; cã de altfel, mai adãugã instanța de apel, notarea nu ar putea fi radiatã decãt dacã s'ar porni o acțiune în radiere, în care sã fie introdusi și creditorii pentru ca în contradictoriu sã se soluționeze chestiunea radierii.

Prin motivele de casare se susține, cã instanța de apel a comis o rea aplicațiune a art. 86 și 17 din legea lichidãrii datoriilor din 7 Aprilie 1934, atunci, când a refuzat radierea notãrii fãcute pe baza unui text de lege ce fusese abrogat de legile ulterioare, din 1933 și 1934.

IN DREPT: Prin dispozițiunile legii de asanare a datoriilor din 1932 — art. 50 — se prevede notarea din oficiu a procedurii de asanare, în registrele funduare.

Prin art. 44 din legea din 1933 se abrogã aceste dispozițiuni și se prevede, prin art. 20, nu o simplã notare din oficiu a procedurii de asanare — ci o garanție realã, anume o ipotecã legalã în favoarea creditorilor, a cãrei înscriere în registre urma a fi cerutã chiar de aceștia.

Legea actualã a conversiunii din 7 Aprilie 1934, în art. 17 prevede dreptul creditorilor de a cere facerea de mențiuni în registre pentru garantarea creanțelor lor și se aratã cã ipotecile de orice fel constituite de debitori pânã la promulgarea legii rãmân în vigoare — ceea ce nu e identic cu notarea procedurii asanãrii menționatã de art. 50 al legii din 1932, acea notare fãcându-se din oficiu, iar nu la cererea creditorilor și în scopul de a încunoștiința pe terți de situațiunea debitorului cu care ar voi sã contracteze, iar nu pentru garantarea drepturilor creditorilor anteriori notãrei ca în sistemul legii din 1934.

Prin consecințã, o astfel de notare, fãcutã pe baza legii din 1932 din oficiu, pe baza unor dispozițiuni ce ulterior au fost abrogate, putea fi radiatã la simpla cerere a debitorului, fãrã a fi nevoie sã se citeze și creditorii sãi.

Așa fiind, greșit Curtea de Apel a respins cererea recurentului prin care solicitã ștergerea din registre a notãrii efectuate de instanțele competente, asupra averii lui imobiliare, pe baza art. 50 al legii asanãrii din 1932, ce fusese abrogat.

Cã deci, motivele de casare devin fondate și recursul are a se admite, casându-se cu trimitere încheierea atacatã.

(Cas. I. Dec. No. 315 din 1 Martie 1937. Președinția D-lui Sever Tipei, consilier.)

269. LICHIDAREA DATORIILOR. *Pentru acordarea beneficiului conversiunii, instanțele de judecatã sunt ținute sã examineze dacã debitorii îndeplinesc realmente condițiunile cerute de art. 3 din legea contribuțiunilor directe pentru a fi impuși la impozitul agricol și aceasta chiar dacã organele fiscale i-ar fi supus la un atare impozit.*

IN FAPT: D. V. II. v. R. cerând sechestrarea salariului lui N. D. pentru o datorie de 54.000

lei, judecătoria S. prin încheierea din 30 August 1923 a admis aceea cerere.

Aceiași instanță prin încheeri deosebite, a mai admis în contra numitului debitor și cererile de execuție prin sechestrarea salariului, făcute de I. D. pentru suma de 48.289 lei și Banca Invățătorilor M. pentru suma de 10.600 lei.

La 22 Maiu 1934 debitorul făcând cerere de sistare a execuției pe motiv că beneficiază de dispozițiunile legii de lichidare a datoriilor din 7 Aprilie 1934, judecătoria prin încheierea No. 569/932 din 6 Decembrie 1934 a admis în parte cererea debitorului, a sistat execuțiile pornite de V. D. II. R. și I. D. și a respins cererea față de execuția Băncii Invățătorilor din M.

Impotriva încheerii de mai sus făcând apel (recurgere) urmăritorii, față de care execuția a fost sistată, tribunalul S. prin jurnalul cu No. 240/935 constatând ca și prima instanță, că urmăritul îndeplinește condițiunile cerute pentru a beneficia de lege ca debitor agricol, a respins apelurile ca nefondate.

Acest jurnal a fost atacat de apelanți prin recursul de față.

IN DREPT: Văzând că în ambele recursuri recurenții prin primele motive de casare susțin că greșit tribunalul pentru a decide că urmăritul îndeplinește condițiunile cerute de art. 1 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, s'a întemeiat pe dovada că numitul este supus la impozitul agricol, fără a cerceta dacă el îndeplinește condițiunile cerute de art. 3 din legea contribuțiunilor directe pentru a fi impus la impozitul agricol.

Considerând că prin art. 1 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane se prevede că se vor bucura de dispozițiunile legii de mai sus, acei debitori care posedă imobile susceptibile a fi impuse la impozitul agricol în conformitate cu art. 3 din legea contribuțiunilor directe.

Rezultă de aici, că pentru acordarea beneficiului conversiunii instanțele sunt ținute să examineze dacă debitorii îndeplinesc realmente condițiunile cerute de art. 3 din legea contribuțiunilor pentru a fi impuși la impozitul agricol, chiar dacă organele fiscale i-au supus la un atare impozit.

Că deci, în speță, tribunalul întemeindu-se pe constatarea fiseului, fără a cerceta dacă urmăritul îndeplinește condițiunile crute de legea de mai sus, pentru a fi impus la impozitul agricol, urmează că prin aceasta a violat dispozițiunile art. 1 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole.

Că dar, acest motiv fiind fondat — examinarea celorlalte motive devenind inutilă — câtă a se admite recursurile, a se casa jurnalul atacat și a se trimite cauza aceleiași instanțe pentru a proceda la o nouă judecată.

(Cas. II. Dec. No. 211 din 19 Februarie 1937. Președinția D-lui N. Slănilă, consilier.)

270. *LICHIDAREA DATORIILOR. Aranjamentele făcute de instituțiunile de credit cu creditorii lor, — în condițiunile art. 52 din lege, — sunt opozabile și obligatorii pentru toți creditorii, inclusiv creditorii de naționalitate străină. Rațiune.*

Creditorii acestor instituțiuni, sunt ținuti să accepte aranjamentul pe care l-ar conveni instituțiunile bancare cu creditorii lor, sau pe care-l va stabili comisiunea instituită — pe baza legii — în acest scop, fără considerare la împrejurarea că, creditorii instituțiunilor bancare au devenit creditori anterior sau posterior datei de 18 XII. 1931.

IN FAPT: Pârâta întrunind condițiunile cerute de art. 52 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, a încheiat cu creditorii săi un aranjament de plata datoriilor.

Improcesuată fiind de creditoarea firmă Hille Werke s. a. din Dresden, ea a invocat acest aranjament în fața primei instanțe și a susținut, că nu poate fi obligată să facă plata sumei inacionate decât în limitele aranjamentului, dar Tribunalul i-a respins aceasta apărare, pe motiv că, aranjamentul nu poate fi opozabil creditorilor de naționalitate streină ale căror creanțe prin art. 69 lit. a) din legea lichidării sunt exceptate și pentru că în speță, creanța s'a născut după data de 15 Decembrie 1931.

Prin motivele de apel, pârâta susține, că soluțiunea Tribunalului este greșită, deoarece disp. art. 69 nu privesc decât pe debitorii cari intră în prevederile cap. I și II și ca atare nu pot fi extinse și asupra celor dela cap. IV iar faptul că, creanța înacionată a luat naștere la 15 Iulie 1932, — deci după data de 18 Decembrie 1931 — n'are importanță, dat fiind că, conform art. 26 din legea pentru înlesnirea și refacerea creditului din 20 Aprilie 1935, sub aranjamente cad toate creanțele născute până la 7 Aprilie 1934.

IN DREPT: Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 1934 este o lege excepțio-

nală și de ordine publică, care derogă dela principiile generale de drept civil, ca atare este de strictă interpretare și astfel cadrele ei nu pot fi lărgite prin analogii.

Prin art. 69 a legii menționate, legiuitorul a prevăzut în mod expres și limitativ anume excepții, creind acele categorii de creanțe și creditori pe cari îi scoate de sub regimul conversiunii, lăsând creanțele exceptate sub aplicațiunea dispozițiilor dreptului comun.

Astfel, prin lit. a de sub textul menționat, sunt exceptate datoriile debitorilor cari intră în prevederile legii contractate direct de creditori persoane fizice sau juridice, sau societăți comerciale, de naționalitate streină, cari aveau această calitate în momentul contractării datoriei și cari n'au domiciliu ori reședință în țară.

În al. I al articolului menționat, se arată în mod categoric însă, că excepțiunile dela beneficiul legii sunt relative numai la dispozițiunile cap. I și II, întrucât se spune textual: se exceptează dela beneficiul capitolelor I. și II al legii, următoarele datorii.

Ori, în atari condițiuni, a se extinde sfera de aplicațiune a excepțiunilor prevăzute de art. 69 din legea lichidării și la dispozițiunile art. 52 cuprins în cap. IV, ar însemna, pe de o parte, ca pe cale de interpretare și analogie să se creeze excepțiuni neprevăzute de legiuitor întrucât în art. 52 din lege, — dar mai ales în acelaș articol din regulamentul legii, — se spune categoric, că „instituțiile de credit vor putea încheia un aranjament cu creditorii lor de orice fel, oricare ar fi natura creanțelor lor, care va fi obligatoriu pentru toți creditorii” iar pe de altă parte, dacă în adevăr ar fi admisă soluția contrară, anume ca, creditorii streini să nu fie supuși aranjamentului, ar însemna ca dispoziția înscrisă în art. 52 precum și cea din art. 50 care tratează o situațiune similară, să fie lipsită de orice eficacitate, de oarece în cazul dat, orice creditor strein, ar putea cere declararea în stare de faliment a instituției care a încheiat un asemenea aranjament, ori, aceasta, potrivit art. 58 din lege este inadmisibil.

Așa fiind și întrucât în acest sens s'a pronunțat și Înalta Curte de Casație S. II — în complot de divergență — prin deciziunile No. 254 și 255 din 20 Martie 1934, în legătură cu art. 16 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933, prin care s'a prevăzut disp. similare cu cele cuprinse în art. 52 din actuala lege, urmează a se constata, că aranjamentul încheiat de instituțiunile de credit în condițiunile art. 52 din legea lichidării, este opozabil și obligatoriu pentru toți creditorii insti-

tuțiunii, fără distincție, și deci se aplică, chiar și în relațiile cu creditorii streini.

În ce privește o doua chestiune, relativă la data nașterii creanței, Curtea constată, că în art. 52 din lege nu se face nici o distincție între datoriile anterioare datei de la 18 Decembrie 1931 și cele anterioare datei de 18 Decembrie 1931 și cele 16 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933, ca să privilegieze depunerile făcute anterior datei de 18 Decembrie 1931, — iar pe de altă parte, nici o asimilare nu este posibilă între dispozițiunile art. 2 și 31 și dispozițiunile de care se ocupă art. 52 din lege, pentru considerațiunile expuse mai sus și prin urmare conform legii din 7 Aprilie 1934 toți creditorii instituțiilor de credit, de orice fel, sunt ținuti să accepte aranjamentul pe care l-ar conveni instituțiile bancare cu creditorii lor, sau pe care-l va stabili comisiunea anume constituită în baza acestei legi, fără considerare la aceea dacă acești creditori ai instituțiilor bancare au devenit creditori anterior datei de 18 Decembrie 1931, sau posterior acelei date.

Dealtfel, soluțiunea dată acestei chestiuni se sprijină pe dispozițiunile cuprinse în art. 26 din legea pentru înlesnirea și refacerea creditului din 20 Aprilie 1935, — care este o lege interpretativă și ca atare are aplicațiune cu efect retroactiv, dela data intrării în vigoare a legii lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934, și care prevede, că aranjamentele încheiate conform art. 52 din legea lichidării, pot avea ca obiect toate datoriile anterioare acelei legi, adică datoriile cari s'au născut până la data de 7 Aprilie 1934.

(C. de Apel Timișoara S. II. Sentința No. 3544/4935 din 22 Aprilie 1937. Președinția D-lui Vasile Călinescu, consilier; redactor D-l Ioan Popișliu, consilier.)

271. LICHIDAREA DATORIILOR. *Cedarea unei creanțe nu poate fi considerată în Ardeal ca novațiune și ca atare, această operațiune nu are consecință asupra asanabilității datoriei cesionate.*

ÎN FAPT: Pârâțul A. M. în anul 1930, s'a înprumutat cu 5000 de lei dela I. V. care în ziua de 8 August 1932 și-a transmis creanța în favoarea reclamantei, redactând despre acest act juridic și un înscris în prezența pârâtului, care semnându-l l'a luat la cunoștință.

Pârâțul a cerut să i-se aplice legea de Asanare din 7 Aprilie 1934, susținând, că întrunește toate condițiunile pentru a fi declarat debitor agricol în conformitate cu această lege, reclamanta însă

i-a opus faptul, că creanța sa s'a născut abia la 9 August 1932, în consecință nu este posibilă de reducerile și termenele înființate prin Legea de Lichidare.

IN DREPT: Legea de lichidare a datoriilor din 7 Aprilie 1934 în art. 1 vorbește despre debitor, iar în art. 2, despre datoriile născute înainte de 18 Decembrie 1931, și nu despre creanțele creditorilor, deci, din aceste dispozițiuni reese clar, că la stabilirea asanabilității trebuie avută în vedere în afară de persoana debitorului, data nașterii datoriei care poate să nu coincidă cu aceea a creanței, fiind că, conform normelor dreptului civil maghiar, orice creanță poate fi cesionată în favoarea unui tertiu fără consimțământul debitorului și numai notificarea cesiunii este necesară pentru ca debitorul să știe cui poate să-și plătească datoria cu efect liberatoriu.

În consecință, necerându-se consimțământul debitorului pentru ca o cesiune să fie valabilă, este mai presus de orice îndoială, că prin cesionarea unei creanțe, situația debitorului nu poate fi înrăutățită, rămânând acesta obligat numai în limitele obligațiilor sale ce le avea față de creditorul său inițial, putând să-i opună noului său creditor toate excepțiunile pe cari le avea față de cel dintâi, afară de cazul când ar fi renunțat la ele în mod expres, obligându-se față de noul său creditor fără nici-o condițiune.

Nefiind contestat, că datoria pârâtului s'a născut în anul 1930, la care dată creditor era I. V., iar reclamanta numai în 8 August 1932 a devenit creditoarea lui prin cesiunea operată între I. V. și reclamantă, cu care ocazie pârâtul semnând actul de cesiune a luat la cunoștință, că nu creditorului său inițial are să-i plătească datoria sa de 5000 lei ci reclamantei, dar prin acest act în afară de scadență nu s'a modificat deloc obligația-i originală și nu s'a făcut nici-o mențiune despre conversiune, necum să fi făcut pârâtul vr'o renunțare expresă.

În consecință, această operație conform dreptului civil maghiar și a art. 1395 și 1396 din codul civ. austriac, nu poate fi considerată ca o novațiune, în opoziție cu art. 1128 punctul 3 din codul civil român, care, clasează cesiunea în înțeleșul de mai sus ca novațiune, iar prin „cesiune“ codul civil român vizează cu totul altceva.

Văzând că valabilitatea cesiunii conform dreptului civil maghiar, nu necesită consimțământul debitorului, deci, dacă, cu toate acestea am considera-o novațiune și i-am atribui aceleași consecințe de drept, ca novațiunii, toți creditorii debitorilor asanabili s'ar putea pune la adăpost față de legea de asanare, transferându-și creanțele asupra altora, chiar după 7 Aprilie 1934, pentru-ca în felul acesta, cesionarii să-și poată învoca calitatea lor de creditori recenți, pretinzând achitarea integrală a creanțelor lor pe acest motiv, dar legea vorbind despre debitori și datoriile lor și nu despre creanțe, tranșează ab inițio această chestiune în sensul de mai sus.

Acest act translativ de creanță, nu poate fi considerat nici ca o înțelegere valabilă în sensul art. 56 din legea de lichidare din 19 Aprilie 1932, fiindcă acest text pretinde formă autentică pentru convențiunile conținând renunțări la beneficiul legii, iar art. 74 din legea de asanare din 7 Aprilie 1934, condiționează valabilitatea acestor convențiuni de îndeplinirea formelor obligatorii în momentul redactării lor, ori în speță, actul de cesiune a fost redactat în conf. cu art. 317 pr. civ., adică sub semnătură privată.

În consecință, datoria pârâtului nu poate fi considerată ca născută la 8 August 1932, ci în anul 1930, și ca atare poate intra în prevederile legii de asanare, sub rezerva îndeplinirii celorlalte condițiuni de către pârât.

(Judecătoria rurală Buteni. Sent. No. C. 687/1936 din 27 Ianuarie 1937. Președinte și redactor D-l Dr. Adalbert Panigay, judecător.)

Abonați

Revista Cercului Juridic Bănățean

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENȚIALE

PARTEA ADMINISTRATIVĂ

VI. DREPT ADMINISTRATIV

272. *CETĂȚENIE ROMÂNĂ. Inadmisibilitatea reluării procedurii, pe bază de probe noi, în cererile deja rezolvate.*

Legea pentru dobândirea naționalității române din 1924, instituind o procedură specială pentru constatarea situației persoanelor având dobândită de drept naționalitatea română potrivit art. 56 și prevăzând prin art. 64, 65 și 67 că asemenea cauze se examinează în prima instanță de autoritatea comunală, cu apel la comisiunea de apel și cu recurs la Curtea de Casație, urmează că în afară de căile de atac prevăzute de această lege specială a naționalității române, nu se poate face uz de alte căi de atac, de drept comun, cum este cererea pentru reluarea procedurii prevăzute de art. 530 pr. civ. buc.

Așa fiind și întrucât între căile de atac prevăzute de această lege specială a naționalității române nu figurează și aceea a reluării procedurii pe bază de probe noi, — cum prevede art. 530 și urm. pr. civ. bucov., — în procedura specială de mai sus intimată nu a putut face uz de această cale pentru dobândirea naționalității române și deci nici comisiunea de apel nu a putut admite cererea ei pentru reluarea procedurii anterioare, în care este constatată că i-s-a respins cererea de înscriere în listele de cetățenie română printr-o hotărâre rămasă definitivă și nu a putut ordona înscrierea ei și a copiilor în aceste liste, decât numai prin violarea principiilor legii naționalității române, a autorității lucrului judecat și a art. 530 și urm. pr. civ. bucov.

Prin urmare, acest motiv de casare fiind întemeiat, fără a mai fi utilă și discutarea celuilalt motiv, recursul urmează a se admite și a se casa deciziunea atacată cu recurs, iar, în fond, nefiind necesare noi constatări de fapt, cererea intimată pentru reluarea procedurii, urmează a se respinge ca inadmisibilă.

(Cas. I. Dec. No. 462 din 24 Martie 1937. Președinția D-lui Gh. Duca, consilier.)

273. *NUMIRE. DEFINITIVARE. Funcționarii minori nu puteau fi numiți sub imperiul Statutului funcționarilor publici decât în funcțiunea*

de impiegați stagiați și nu puteau fi definitivați decât după împlinirea etății de 21 ani. (Art. 63 statutul funcționarilor publici. Art. 2. Decretul lege 2416 1934. Art. 4 legea p. simplificarea serviciilor publice 1934).

IN FAPT: Din decizia atacată cu recurs rezultă că, recurenta M. Sz., prin deciziunea No. 2203 din 1926 A. G., dela 25 Iunie 1926 a Prefecturii județului S. a fost numită impiecată definitivă pe ziua de 1 Ianuarie 1926, neavând încă împlinită vârsta de 21 ani.

Ministerul de Interne, prin decizia No. 11841/1934, pe baza Decretului Lege No. 2419/1934 a anulat numirea ca ilegală deoarece recurenta nu avea vârsta de 21 ani, iar Delegațiunea Consiliului Județean S. prin decizia No. 8998/1934 a dispus publicarea concursului pentru ocuparea locului devenit astfel vacant.

Prin acțiunea în contencios introdusă contra Ministerului de Interne și Prefecturii județului S. recurenta a cerut anularea ca ilegală a deciziunilor No. 11841/934 și 8998/934.

Curtea de Apel B. S. I. prin decizia No. Ca. 2624/935/7 din 8 Ianuarie 1936, a respins acțiunea ca nefondată.

Deciziunea Curții se întemeiază pe considerațiunea că, recurentă minoră la data numirii sale, conform art. 63 din legea statutului funcționarilor publici, nu putea fi numită decât impiecată stagiară și nu definitivă, deci numirea ei sub acest raport era ilegală, iar acest viciu nu putea fi validat prin încadrarea ulterioară în clasa IX grad 3 și 2 făcută cu decretele No. 9553/926 și 5616/930 a Prefecturii și a Consiliului Județean.

IN DREPT: Art. 63 din legea statutului funcționarilor publici prevede că, timp de 5 ani dela punerea în aplicare a prezentei legi, se pot numi funcționari stagiați în caz de necesitate și din minorii de 18 ani în sus, aceștia însă nu vor putea deveni definitivi înainte de a fi majori, — iar art. 2 pct. B. al decretului No. 2416/1934 prevede că sunt ilegal numiți funcționarii cari la data numirii nu aveau îndeplinită vârsta de 21 ani.

În fine, art. 4 din legea pentru simplificarea serviciilor publice din 9 Iulie 1934, prevede că sunt nule, prin efectul prezentei legi toate numi-

rile, înaintările, definitivările, stabilizările și încadrările ilegale, făcute cu începere dela 1 Ianuarie 1934, precum și acele făcute în acelaș interval pe baza de dispozițiuni tranzitorii care conțin derogări dela statutul funcționarilor publici sau dela legile respective.

În speță, Curtea de Apel, interpretând fără nici o denaturare sau eroare grosieră de fapt, actele de la dosar, constată în fapt, că reclamanta M. Sz. prin deciziunea No. 2202 din 1926, A. G. dela 25 Iunie 1926 a Prefecturii jud. S. a fost numită impiecată definitivă pe ziua de 1 Ianuarie 1926, neavând încă împlinită vârsta de 21 ani.

În asemenea situație de fapt, suficient motivată, Curtea de Apel a făcut o bună aplicațiune a articolelor citate când a stabilit în drept, că reclamanta minoră la data numirii sale, nu putea fi numită decât impiecată stagiară, și nu definitivă, și că deci numirea ei sub acest raport era ilegală — viciu ce nu putea fi validat prin încadrarea ulterioară a numitei în clasa IX grad 3 și 2.

Că dar, motivul de casare fiind neîntemeiat, recursul urmează a se respinge.

(Cas. III. Dec. No. 248 din 15 Februarie 1937. Președinția D-lui C. Crăciunescu, consilier.)

274. SALAR. Refuzul de plată a salariului este act administrativ de autoritate.

Refuzul administrațiunii, Stat, județ sau comună, de a plăti unui funcționar salariul cuvenit după lege, este un act administrativ de autoritate, deoarece administrațiunea se comportă în atare caz ca autoritate de drept public și ca organ de executare a legilor, iar nu ca persoană juridică lucrând în cadrul obligațiunilor sale contractuale, isvorâte din delictе sau quasi delictе.

În speță, actul abuziv de autoritate este refuzul Ministerului Lucrărilor Publice de a plăti salariul reclamantului care este funcționarul său și de a cărui plată numai acest Minister răspunde, pe reclamant la instanțele de drept comun și deci, Ministerul de Finanțe și Ministerul Lucrărilor Publice.

Așa fiind, greșit Curtea de Apel a îndrumat pe reclamant la instanțele de drept comun și deci, decizia fiind dată cu exces de putere și violare de lege, urmează a fi casată.

(Cas. III. Dec. No. 155 din 1 Februarie 1937. Președinția D-lui C. Crăciunescu, consilier.)

275. STABILITATE. Dacă lipsa de stabilitate a unui funcționar n'a fost invocată de autoritate la prima instanță, înaintea Curții de Casație nu poate fi invocată pentru prima oară.

Prin motivă de casare, recurenta susține, că numai cu violarea textelor menționate în recurs, comitetul central a pășit la examinarea acțiunei de față, fără ca în prealabil să fi cercetat chestiunea dacă intimatul fusese numit în funcțiune în mod legal și dacă obținuse între timp stabilitatea, deoarece zice recurenta, prin textele amintite sau menținut dispozițiunile art. 8 din legea conținosului administrativ, potrivit căruia numai acești funcționari se pot plânge în contra actului autorității prin care au fost îndepărtați din oficiu.

Din examinarea lucrărilor dela dosar și deciziunea atacată cu recurs, rezultă că în fața Comitetului Central, recurenta nu a susținut lipsa stabilității intimatului în funcțiune și nici legalitatea numirii acestuia, ci s'a mărginit numai să lase la aprecierea Comitetului, temeinicia acțiunei.

Este de principiu, că în fața acestei Inalte Curți nu se poate invoca chestiuni noi, afară de cele propuse și desbătute la instanțele de fond și întrucât obiecțiunile ridicate prin recurs sunt invocate pentru prima oară în fața Inaltei Curți, iar cercetarea lor necesită verificări de fapte, urmează că ele nu pot fi examinate la această Curte, astfel că din acest punct de vedere motivele de casare sunt nefondate, iar prin consecință recursul cată a fi respins.

(Cas. III. Dec. No. 67 din 18 Ianuarie 1937. Președinția D-lui L. Ștefănescu, consilier.)

276. BULETINE DE VOT. Tipărirea lor, prin utilizarea tehnicii tipografice, nu constituie decât un mod — cel mai perfecționat — de imprimare, dar nu singurul. Împlinirea acestei operațiuni pe cale de șapirografie, nu atrage nulitatea buletinelor, și prin consecință invalidarea alegerii.

Având în vedere — în ceea ce privește netipărirea buletinelor de vot, prescrisă de art. 19 al. I, al legii aditive — că în fapt este constant că în ziua de votare, constatându-se de către președintele secției respective, unele greșeli grave în tipărirea buletinelor, s'a dispus scoaterea lor din folosință și imprimarea altor buletine, conforme cuprinsului listelor depuse; că însă această operațiune neputându-se face printr'o efectivă tipografie, care implica, fatal, amânarea alegerilor,

s'a dispus șapirografiarea exemplarului de buletin, bătut la mașina de scris; că în fine acest procedeu n'a fost de nimeni contestat, după cum nici asupra lizibilității acestui buletin nu s'a ridicat nici un fel de contestațiune.

Or, în această situațiune și cum pedeaparte tipărirea buletinelor, prin utilizarea tehnicii tipografice, nu poate constitui decât un mod, cel mai perfecționat, de a se imprima buletinele de vot, iar nu singurul, și cum pedealtă parte, nici legea administrativă, nici legea electorală, nu numai că nu sancționează cu nulitatea o atare lipsă, dar nici nu lasă a se înțelege, măcar, că împlinirea acestei operațiuni pe cale tipografică, este substanțială, astfel încât împlinirea ei pe cale de șapirografiare ar fi nulă, urmează a se decide că în speță, imprimarea buletinelor, în cazul dat, pe calea mașinei de scris nu poate atrage, în principiu, nulitatea buletinelor, și prin consecință nulitatea, deci invalidarea alegerii.

Având în vedere — în ce privește lizibilitatea buletinelor de vot astfel imprimate — că asupra acestei chestiuni, tinzând la stabilirea unei valabile exprimări a votului, alegătorii erau în drept a adresa plângerile lor președintelui secției de votare, pentruca acesta, constatând ilizibilitatea, să poată lua măsurile de rigoare, lucru pe care însă numiții nu l'au făcut și din care împrejurare se poate deduce în fapt, că buletinele au fost cetibil șapirografate.

Așa fiind și cum este de principiu că în fața unei instanțe de casare nu se pot invoca motive noi, nepropuse și neridicate la instanța de fond, decât în cazul când sunt relative la chestiuni de ordine publică, și în acelaș timp, nu presupun verificări de acte și fapte și cum pedealtă parte este în afară de orice îndoială că lizibilitatea unui buletin constituie o patentă chestiune de fapt, urmează a se decide că invocarea ei direct și pentru prima oară în fața acestei instanțe, este inadmisibilă și prin consecință recursul devenind nefundat, este a se respinge.

(Biroul circumscripției electorale a județului Timiș-Torontal. Hotărârea din 19 Iunie 1937. Președinția D-lui Vasile M. Theodorescu, prim-președintele Trib. Timiș-Torontal.)

277. INSTANȚĂ DE VALIDARE. Este obligată de a cerceta nu numai contestațiunile eventual introduse, în intervalul dela convocarea alegerilor și până la proclamarea rezultatului, dar și „toate actele alegerilor“, inclusiv depunerile de candidaturi, a căror acceptare de organul

prevăzut de art. 14 leg. adm. — deși sunt nule din punct de vedere formal — nu constituie lucru judecat.

SEMN ELECTORAL. Alegerea ca semn distinctiv a unei imagini de obiect — în speță, a două ciocane încrucișate, — are drept efect nulitatea însăși a declarației de candidatură.

Asupra motivului I de casare:

Din contextul art. 26 și 27 al. I. leg. adm., rezultă că operațiunea de validare sau invalidare a alegerilor, implică pentru instanța respectivă, obligațiunea de a cerceta nu numai contestațiunile eventual introduse, în intervalul dela convocarea alegerilor și până la proclamarea rezultatului, dar și deopotrivă obligațiunea de a cerceta „toate actele alegerilor“ cum se exprimă formal art. 27 al. I. citat.

În această formulă „toate actele alegerilor“ se cuprinde fatal și depunerile de candidaturi, a căror nerespingere de către organul prevăzut de art. 14 leg. adm. — în cazul când sunt nule, din punct de vedere formal — prin consecință, a căror declarare de valabile, nu poate produce lucru judecat și prin urmare, un impediment la re-verificarea valabilei lor primiri, de către instanța de validare.

Acest lucru rezultă atât din caracterul administrativ — grațios al primirii acestor candidaturi, lipsit de elementul contradictoriului, indispensabil în materie de lucru judecat, cât și mai ales din termenii art. 27 al. I, care obligând instanța de validare să cerceteze toate actele alegerilor — deci nu numai actele referitoare la procedura de votare — o obligă în acelaș timp, să se pronunțe, și de astă dată definitiv, asupra valabilei primiri a listelor de candidaturi.

A se admite contrariul, ar însemna să se facă o distincție neautorizată nici de lege și nici de principiile generale care guvernează materia interpretării legilor, și să se scoată de sub verificarea instanței de validare, o serie de operațiuni, de maximă importanță și a căror exactă împlinire legiuitorul a sancționat-o cu o formală nulitate.

Că dar, în temeiul celor mai sus expuse este a se decide că instanța de validare cu drept cuvânt și în marginele competenței sale, a statuat în cauză, asupra nulității prescrise de art. 49 al. III. leg. electorală și de care era, încă dela depunerea sa, afectată lista No. 2 de candidatură la alegerile complimentare efectuate în comuna Jimbolia la 12 Iunie 1937.

Că prin consecință motivul I. de casare fiind nefundat, este a se respinge.

Asupra motivului II de casare:

În conformitate cu disp. art. 18 din legea adm. listele de candidatură, în alegerile administrative, pot avea orice semn geometric, text prin care, în realitate, nu se face altceva decât să se confirme, și în această materie, disp. art. 49 al. III. din legea electorală, la ale cărui dispozițiuni, de altfel legea administrativă trimite în mod formal, prin disp. generale ale art. său 21.

Conform disp. art. 49 al. III. citat, listele de candidaturi nu-și pot alege drept semn distinctiv decât unul din semnele geometrice prevăzute în tabloul întocmit de Comisiunea electorală centrală, „imaginile de obiecte fiind interzise sub sancțiunea nulității declarațiunii de candidatură”.

Prin consecință, din contextul art. menționate se evidențiază caracterul substanțial, pe care legea, a înțeles să-l acorde acestor semne distinctiv, caracter care, îmbrăcând forma unei cerințe de ordine publică, este sancționat, în caz de neîndeplinire, cu formula nulitate a listei de candidatură.

Că dar, din acest punct de vedere motivul II. de casare este neîntemeiat, cu atât mai mult cu cât, singura derogare pe care textul art. 18 leg. adm. o face dela disp. art. 49 legea electorală, și constă în îndreptățirea interesatilor de a alege orice semn geometric, chiar dacă acesta nu s'ar găsi cuprins în tabloul anume întocmit de Comisia Centrală Electorală, derogare care însă nu atrage întru nimic vigoarea principiului înscris în citatul text și după care alegerea ca semn distinctiv a unei imagini de obiect, are drept efect nulitatea însăși a declarației de candidatură.

Având însă în vedere că acest motiv de casare este neîntemeiat și din punctul de vedere al criticei aduse hotărârei recurate și constând într-o numai alegată eroare gravă de fapt și denaturare de acte.

Intr'adevăr — și independent de faptul că textul art. 70 leg. accel. aplicabil Tribunalului ca instanță de recurs, în toate materiile, deci și în domeniul electoral, nu autoriză formularea unui motiv de casare, tras dintr-o eroare gravă de fapt, raport sub care, zisul motiv este inadmisibil — zisele critici sunt complet nefundate, cum rezultă atât din constatarea în fapt, făcută de instanța de fond, fără denaturare, în urma verificării semnului depus de lista No. 2 în menționatele alegeri, cât și din reverificarea acestui semn, făcută de această instanță și din care reese, neîndoiș, aspectul său înfrângător al disp. art. 49 citat, anume, constituind zisul semn o evidentă imagine a unui obiect determinat, în speță, a două ciocane încrucișate.

Prin consecință, bine și printr-o exactă aplicațiune a dispozițiunilor legale, instanța de fond constatând nulitatea listei de candidatură purtând semnul două ciocane încrucișate, a dispus, invalidarea alegerilor respective.

Că dar și motivul II. de casare fiind neîntemeiat, recursul urmează a se respinge ca atare.

(Biroul circumscripției electorale a Județului Timiș-Torontol. Hotărârea din 23 Iunie 1937. Președinția D-lui Vasile M. Theodorescu, prim-președintele Trib. Timiș-Torontol.

VII. DREPT FISCAL

278. TAXE COMUNALE. OPUNEREA COMPENSAȚIEI. COMPETINȚĂ. *Curtea de Conturi nu-i competentă a constata compensarea între taxele comunale și creanța unui particular contra comunei, pentru aceasta fiind competente numai tribunalele de drept comun.*

Având în vedere că, prin motivele de casare, recurentul se plânge că, Curtea de Conturi a săvârșit un exces de putere, violarea art. 61 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice ce i-a depășit competența, atunci când, fără a se ocupa de cererea de a se prescrie datoria sa, a admis drept bună, compensația invocată de intimat.

Considerând că, în adevăr, în cadrul obiectului cererii recurentului, de a se declara prescripse datoriile sale către intimată, provenind din resturi de taxe comunale, și prestații Curtea de

Conturi sesizată, nu avea altă cădere, decât a examina exclusiv temeinicia acestei cereri, iar nici decum, a o înlătura din discuțiune, pronunțând compensația invocată de intimată pe cale de excepție, între suma pe care recurentul o datora și aceea pe care o avea de încasat, drept onorariu de avocat.

Or, operațiunea compensației, chiar dacă ar fi fost admisibilă înaintea Curții de Conturi ceînce însă nu este cazul, deoarece implica recunoașterea și lichidarea unei alte creanțe, de competența exclusivă a instanțelor judecătorești de drept comun, totuși nu putea fi efectuată decât după ce în prealabil s'ar fi rezolvat chestiunea prescripției datoriei recurentului, de care însă Curtea de conturi omițând a se ocupa, a săvârșit în prim rând un exces de putere, iar în al doilea rând pronunțând compensația, și-a excedat competența sa de instanță cu o menire cu totul specială și limitată.

Că dar, motivele de casare fiind întemeiate, recursul urmează a se admite, casându-se cu trimitere deciziunea atacată.

(Căș. III. Dec. No. 1388 din 16 Sept. 1936. Președinția D-lui C. Macri, consilier.)

279. IMPOZITE PE SPECTACOLE. *Administratorul financiar nu are exercițiul căilor de atac în această materie. Art. 30 din legea asupra impozitelor pe spectacole și art. 22, 23, 27 alin. 3 din legea pt. org. corpului de avocați publici. Interpretare.*

IN FAPT: Contra sentinței Tribunalului a declarat recurs fiscal prin administratorul financiar al jud. Timiș-Torontal, cerând casarea menționatei sentințe, evocarea fondului și confirmarea actelor de contravențiune dresate în cauză.

La desbatere contravenientul a ridicat incident în sensul că administratorul financiar nu avea dreptul de a introduce recurs.

În speță este vorba de un recurs declarat de administratorul financiar de constatare din T., în contra unei sentințe a Tribunalului, care statuează asupra unei contravențiuni la legea impozitelor pe spectacole.

IN DREPT: Potrivit dispozițiilor art. 30 din legea asupra impozitelor pe spectacole din 14 Aprilie 1933, — înaintea tuturor instanțelor judecătorești, — Ministerul de finanțe se va cita prin ad-torul de constatare respectiv și va putea fi reprezentat prin acesta în justiție fără să fie nevoie de o delegație, deasemenea va putea fi reprezentat prin un inspector de impozite sau prin avocatul statului.

De nicăiri din cuprinsul acestei legi nu rezultă pentru administratorul financiar respectiv și dreptul de a introduce recursuri în numele Ministerului în aceasta materie, dreptul de a reprezenta Ministerul în instanță precum și acela de a primi citațiunea și apelul neputând conferi drepturi nelimitate, iar exercitarea unei căi de atac implicând o dispozițiune specială și expresă, așa cum o face legea contrib. directe în art. 75 comb. cu art. 90.

În conformitate cu dispozițiunile art. 22 din legea pentru organizarea corpului de avocați publici din 9 Mai 1933, — deci ulterioară aceleia a impozitului pe spectacole — se prevede că avocatul public însărcinat cu apărarea intereselor statului este obligat a împlini tot ce este necesar pentru o bună apărare și a încunoștința de îndată autoritatea de mersul sau rezultatul procesului — iar în caz de condamnățiune, este obligat a întro-

duce apelul sau recursul mai înainte de expirarea termenului prevăzut de lege fără a mai aștepta avizul autorității, fiind autorizat a întrebuița orice căi de atac prescrise de lege contra hotărârilor și în orice materie, autoritățile putând declara prin avocații lor recurs direct la Înalta Curte de Casație etc.

Potrivit disp. art. 23 din menționata lege, avocatul public care a exercitat vre-una din căile de atac în modul arătat la art. 22, va încunoștința de îndată Ministerul sau șeful administrației prin referat scris.

În fine, conform art. 27 al. 3 din legea menționată, orice citațiune, act de procedură, adresată statului sau instituțiilor de stat, va trebui făcută și înregistrată la contenciosul sediului central al administrației respective, chiar în cazul când prin legi s'ar prevedea altfel.

Or, față cu aceste dispozițiuni, chiar dacă s'ar presupune că, conform legii impozitului pe spectacole — anterioară legii avocaților publici — administratorul de constatare ar fi avut dreptul la exercițiul căilor de atac, din moment ce prin legea avocaților publici s'a venit cu dispozițiuni categorice în privința persoanelor, cari au dreptul de a exercita în numele statului sau instituțiilor sale, căile de atac contra hotărârilor judecătorești, este neîndoelnic, că legea din urmă abrogând dispozițiunile legilor anterioare contrarii, calea de atac în speță nu putea fi exercitată de cât fie de Ministerul de Finanțe prin contenciosul său central fie printr'un avocat public.

În sfârșit, pentru a se învedera și mai mult, că dreptul la exercițiul căilor de atac în numele statului a fost riguros îngrădit de legea avocaților publici, tocmai în scopul ca statul să fie apărat în drepturile sale, cu totul în mod special și de persoane cu specialitate, s'a prevăzut în legea sus amintită, o serie de dispozițiuni atât pentru instanțele judecătorești de a comunica actele și citațiunile direct contencioaselor centrale și nu altor instituțiuni, dispozițiuni edictate tocmai pentru conservarea dreptului și termenului de introducere a căilor de atac, iar avocaților publici le-a impus o serie de obligațiuni stricte în apărarea intereselor publice sub directa lor răspundere, atât materială cât și disciplinară.

Că dar, față cu cele expuse mai sus, Curtea găsește, că administratorul de constatare nu putea să introducă valabil recursul în cauză, în numele statului, așa că acest recurs a trebuit să fie considerat ca făcut de o persoană fără calitate și respins ca atare, fără ca Ministerului de Finanțe să i se poată închide dreptul de a ataca sentința Tribunalului, din moment ce sentința numitei in-

stanțe nu i-a fost comunicată, iar comunicarea făcută către administratorul financiar a fost greșită.

(C. de Apel Timișoara Secția II. Dec. No. 547/4/937 din 22 Martie 1937. Președinte și redactor D-l V. Călinescu, consilier.)

280. IMPOZIT PE SUCCESIUNE. *Proprietatea coachizită a soțului supraviețuitor — cu totul distinctă de a soțului decedat — nu poate fi înglobată sub nici un motiv în succesiune și impusă ca atare.*

IN FAPT: Prin apelul ei, contra procesului verbal de constatare și impunerea succesiunii def. ei soț Ph. Sch., recurenta E. Sch. a cerut să se impună numai jumătate din averea arătată în procesul-verbal, deoarece cealaltă jumătate formează coachiziția sa.

Tribunalul ca instanță de apel nu a admis această cerere pentru că din punctul de vedere al impozitului pe succesiuni prin derogare de la normele de drept civil, normele referitoare la coachiziție nu-și au aplicația în cauză, lăsămâncul neputând fi scindat și defalcăt.

IN DREPT: Dispozițiunile legii timbrului referitoare la constatarea și impunerea succesiunilor, supun impozitului numai averea proprietate a lui decedat, ce să găsească la moartea lui, dar nu și altă avere străină.

Coachiziția însă, când există, formează proprietatea distinctă a soțului supraviețuitor, care în urma încetării căsătoriei prin deces capătă îndreptățirea de a valida dreptul de coachiziție, astfel că, proprietatea coachizită a soțului supraviețuitor, cu totul distinctă de a soțului decedat nu poate fi sub nici un motiv înglobată în succesiune și impusă ca atare.

Aceste norme ale dreptului privat nu au fost scoase și nici nu au putut fi scoase din vigoare de o lege fiscală, referitoare la impunerea succesiunilor la impozitul pe succesiuni, căci pe de o parte obiectul și scopul cu totul special și limitat al legii timbrului exclude posibilitatea unei încălcări în domeniul dreptului privat, iar pe de altă parte, chiar dacă asemenea încălcare ar fi posibilă ea nu ar putea să aibă loc, decât în baza unui text expres din legea timbrului, ceea ce incontestabil că nu este cazul în materie de coachiziție.

Prin urmare, instanța de apel hotărând, că normele referitoare la coachiziție nu-și au aplicația în cauză, a violat această normă de drept precum și dispozițiunile legii timbrului referitoare la

impunerea succesiunilor, astfel că motivul de recurs este fondat.

(C. de Apel Timișoara S. II. Dec. No. 181/3/1937 din 1 Martie 1937. Președinte și redactor D-l I. Nic. Perieșianu, președinte.)

281. ÎNTREPRINDERI INDUSTRIALE. *O întreprindere industrială cu caracter comercial, nu se poate identifica cu micile ateliere de meserie, scutite de impozit — conf. art. 9 din legea impozitului pe lux și cifra de afaceri, — decât în cazul dacă venitul său impozabil este inferior sumei de 155.000 Lei.*

În conformitate cu disp. art. 4 din legea asupra impozitului pe lux și cifra afacerii din 1 Aprilie 1934, — pentru producția internă cum este a se considera producția contravenientului din cauză, impozitul pe lux și cifra afacerii se plătește de către toate întreprinderile care produc articole impuse prin acea lege, iar, conform art. 9 din aceeași lege, sunt scutite de plata impozitului numai, atelierele de meserii ai căror patroni sunt înscriși în bresle și folosesc o energie de cel mult 5 cai putere și 7 lucrători.

Având în vedere că tribunalul a scutit pe contravenientul intimat de plata amenzii la care a fost supus, pe motiv că numitul este meseriaș înscris în Corporațiunea meseriașilor, iar în atelierul său de geamantane are instalat un motor de 0,5 H. P. și un număr de angajați mai mic de 7 și că, prin urmare, beneficiază de scutirea prevăzută de art. 9 din legea asupra impozitului pe lux și cifra afacerii, întrunind toate condițiunile aceluia text.

Or, din economia art. 9 mai sus citat, rezultă în mod evident, că legiuitorul a înțeles să scutească de plata impozitului pe lux și cifra afacerii micile ateliere de meserii care îndeplinesc condițiunile prevăzute în acest scop ceea ce înseamnă că o întreprindere chiar dacă îndeplinește condițiunile legii sub raportul energiei motrice și a numărului de lucrători angajați nu beneficiază de scutire dacă nu poate fi considerată atelier de meserie propriu zis.

Numai acesta poate fi înțelesul acestei excepțiuni, cum de altfel rezultă și din dispoziția ce urmează, că atunci când e vorba de o întreprindere cu caracter comercial care desfășoară produse proprii, nu va fi scutită de acest impozit decât, dacă venitul său impozabil este inferior sumei de 155.000 Lei.

În acest sens este și jurnalul Consiliului de Miniștri No. 1195/1935 care arată că prin ate-

liere de meserii nu se pot înțelege întreprinderile cari fac articole în serie sau își desfac produsele prin depozite de desfacere, oficii de vânzare, voiajori comerciali și ca atare nu li se pot aplica dispozițiile art. 9 din lege.

Or, dacă legea contribuțiilor directe, în art. 143 prevede că, instrucțiunile Ministerului Finanțelor, date în executarea acelei legi, sunt obligatorii pentru instanțele de fond, prin analogie Curtea constată că, cu atât mai mult trebuiesc ținute în seamă dispozițiunile unui jurnal al consiliului de miniștri, mai ales că jurnalul de care este vorba în cauza de față, nu este deloc în contradicție cu legea, ci o lămurește.

Astfel fiind, instanța de fond a făcut o greșită aplicațiune a legii, când a decis, că întreprinderea în speță, indiferent de modul de producție și de desfacere a mărfii produse, adică chiar și atunci când prin aceasta face acte de comerț, este scutită de impozitul pe cifra de afaceri, dacă lucrează cu numărul de lucrători și forța motrică prevăzută în lege, aducând deci o hotărâre casabilă.

(C. de Apel Timișoara S. I. Dec. No. 612/3/1937 din 26 Mai 1937. Președinția D-lui Emil Dimitrescu, președinte; redactor D-l C. Solirescu, consilier.)

282. VAD COMERCIAL. *Moștenitorul major al debitantului de băuturi spirtoase nu poate moșteni vadul comercial al debitului, dacă el nu este comerciant, astfel că nu poate fi impus nici la impozitul pe succesiuni cu titlul de vad comercial. Art. 194 legea M. A. T.*

IN FAPT: Contra impunerii pentru vadul comercial, recurentul O. Sch. prin apel, a cerut anularea impunerii în ceiace-l privește, susținând că el nu a moștenit vadul comercial, deoarece legea M. A. T. prin art. 194 îl exclude dela moștenirea vadului comercial al debitului de vânzarea băuturilor spirtoase rămas în succesiunea tatălui său.

Tribunalul însă îi respinge apelul ca inoperant — pentru că zice Tribunalul, — comerțul a fost continuat de către mama recurentului O. Sch. care fiind numai uzufructuară, capitalul realizat prin vânzarea mărfurilor îi aparține exclusiv recurentului și pentru că desfacerea mărfurilor s'a executat sub egida vadului comercial moștenit, Tribunalul găsește că recurentul e impozabil și pentru vadul comercial dar numai ca nud proprietar.

În contra acestei dispozițiuni a sentinței instanței de apel, recurentul se plânge de violarea art. 194 legea M. A. T., conform căruia el, — recurentul, — este exclus dela moștenirea vadului comercial.

IN DREPT: În conformitate cu art. 194 alin. 3 legea M. A. T. din 22 Aprilie 1932, moștenitorul major al debitantului de băuturi spirtoase nu poate continua comerțul dacă nu este comerciant, deci, el nu poate moșteni vadul comercial al debitului și astfel nici nu poate fi impus la impozit pe succesiuni cu titlu de vad comercial, pentru că însuși legea îl exclude dela succesiunea debitului.

Așa dar, instanța de apel hotărând, că recurentul este impozabil totuși și pentru vadul comercial, fără a stabili, dacă el este sau nu îndreptățit să continue comerțul sau dacă este major și comerciant, a violat disp. art. 194 legea M. A. T. și pentru aceste considerațiuni, Curtea a admis recursul casând cu trimiterea sentinței Tribunalului.

(C. de Apel Timișoara S. II. Dec. No. 181/3/1937 din 1 Martie 1937. Președinție și redactor D-l I. Nic. Perieftianu, președinte.)

VIII. CONTABILITATEA PUBLICĂ.

283. GESTIONAR DE FAPT. *Agentul însărcinat cu încasarea contribuțiilor este gestionar de fapt. Acoperirea lipsurilor provenite din sumele ce a sustras, nu împiedecă judecata penală. Art. 16 și 22 din legea contabilității publice.*

IN FAPT: Recurentul fiind recomandat de către percepător ca agent fiscal, a fost însărcinat

de Administrațiunea financiară cu perceperea contribuțiilor pentru două comune, încredințându-i-se chitanțierele respective.

Funcționând în atari condițiuni recurentul și-a însușit din contribuțiunile încasate suma de 16.167 lei.

Recurs pe motiv că nu era mănuitor de bani publici și că a făcut dovada la instanța de fond

IN DREPT: În conformitate cu art. 16 din legea contabilității publice sunt pasibili de pedeapsa delictului de delapidare nu numai funcționarii având calitate de gestionari de bani publici, ci și mănuiitorii de fapt ai unor atari bani publici.

În speță, instanța de fond constatând că recurentul era un mănuiitor de fapt, bine a aplicat pedeapsa delictului de delapidare.

Potrivit art. 22 alin. ultim din legea contab. publice, acoperirea lipsurilor provenite din sumele ce a sustras, nu împiedecă judecata instanțelor represive, așa încât, chiar dacă ar fi exact, că recurentul a depus suma delapidată, această împrejurare nefiind de natură a-l apăra de pedeapsă, și acest motiv de recurs este neîntemeiat.

(Cas. II. Dec. No. 907 din 30 Martie 1937. Președinția D-lui N. Bădescu-Roșiori, consilier.)

284. PERCEPTOR FISCAL RURAL. Delapidarea comisă de perceptorul fiscal rural nu angajează răspunderea pecuniară, solidară, a administratorului financiar. Rațiune.

IN FAPT: Curtea de Conturi s. III-a a admis apelul declarat de C. N. O. împotriva deciziei No. 192.087 din 1933 a Ministerului de Finanțe și l'a apărât de plata sumei de 31.482 lei, la care a fost condamnat în calitate de administrator financiar, în solidar cu controlorul I. M.

Această sumă reprezenta deficitul constat la percepția fiscală T. din județul V. din delapidările perceptorului D. St. și ale ajutorului său, agentul de urmărire V. M.

Spre a decide astfel, Curtea de Conturi motivează, că apelantul în calitate de administrator financiar nu era direct și special însărcinat cu verificarea imediată și controlul operațiunilor

perceptorului, astfel că n'avea putința să descopere și să prevină delapidarea săvârșită și deci nu poate fi făcut răspunzător conform art. 8 și 19 din legea pentru urmărirea și perceperea veniturilor publice.

Recurentul minister se plânge de violarea art. 8, 9, 17 și 19 din legea de urmărire a Statului din 1921, combinat cu art. 20, 25 și 26 din legea de organizare a finanțelor Statului cu exces de putere, violarea art. 195 din legea contabilității publice din 1927, greșită interpretare și aplicare a legii, deoarece Curtea de Conturi stabilește, că apelantul nu este organ direct însărcinat cu verificarea și controlul operațiunilor perceptorului.

IN DREPT: Potrivit dispozițiunilor art. 8 și 9 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, combinate cu art. 195 din legea contabilității publice, serviciile de percepere funcționează pe răspunderea administratorului financiar și a organelor chemate să exercite controlul imediat asupra lor, care organe pentru percepțiile rurale sunt controlorii; — administratorii financiari și controlorii răspund solidar cu averea lor pentru sustrageri și delapidări provenite din cauza lipsei lor de supraveghere și control, chiar fără delegațiune.

Însă, în speță, Curtea de Conturi constată în fapt, fără ca această constatare să fie atacată în recurs cu denaturare sau eroare grosieră de fapt, că intimatul administrator financiar C. N. O. n'avea posibilitatea în fapt să descopere și să prevină delapidarea astfel cum s'a săvârșit și că nu poate deci fi făcut răspunzător de acest deficit.

Intrucât Curtea de Conturi n'a comis erorile imputate prin motivul de casare, acesta fiind neîntemeiat, urmează a fi respins ca atare și în consecință și recursul.

(Cas. III. Dec. No. 293 din 22 Februarie 1937. Președinția D-lui Luciliu Ștefănescu, consilier.)

IX. PENSII

285. PLATA PENSIUNILOR. PENSIONARIII JUDEȚELOR ȘI COMUNELOR URBANE. Conform art. 193 din legea generală de pensii, județele și comunele urbane a căror casse speciale trec la Casa Generală de Pensii, vor avea obligația de a continua să plătească din fondurile acelor casse sau din alte resurse pe toți funcționarii înscrși până la punerea în aplicare a legii dela 1925. Urmașii continuă drepturile autorilor lor.

Având în vedere că prin primul motiv de casare, recurentul susține că Curtea de Conturi a săvârșit omisiune esențială și nemotivare, prin aceea că nu se ocupă asupra susținerilor sale că pensia să-i fie stabilită în subsidiar față de Prefectură, în cazul când nu i-s'ar admite apelul spre a fi obligată Casa Generală de Pensii iar prin motivul II că s'a dat o greșită interpretare și s'au violat dispozițiunile art. 101 și 103 din legea generală de pensii atunci când i-s'a respins cererea de înscriere la pensie în sarcina Casei Generale de Pensii, deoarece din interpretarea acestor

că a acoperit lipsurile ce i-se impută. Respingere. texte rezultă că urmașii celor ze au fost înscrși la pensiune de diferite Case speciale de Pensuni, înainte de 1925, vor fi plătiți de Casa Generală de Pensuni.

Având în vedere că art. 103 citat prevede că județele și comunele urbane ale căror case speciale de pensuni trec la Casa Generală de Pensuni, vor avea obligațiunea de a continua să plătească din fondurile acelor case sau din alte resurse pe toți pensionarii înscrși până la punerea în aplicare a prezentei legi, care rămân și mai departe asupra acelor Case.

Considerând că întrucât pensiunea urmașilor nu este un drept de pensiune, ci continuarea pensiunii autorului în limitele prevăzute de lege, urmează că și pensiunile urmașilor al căror autor a fost înscris la pensiune anterior legii generale de pensuni, cad în sarcina caselor speciale de pensuni.

Că dar, Curtea de Conturi decizând în acelaș sens rezultă că ea a dat o justă interpretare textului citat, astfel că motivul II. de casare este nefondat.

Având în vedere că și motivul I de casare cată a fi respins deoarece deși din considerentele deciziei Curții de Conturi rezultă că aceasta nu s'a ocupat de subsidiarul invocat de recurentă prin care cerea ca în orice caz să fie înscrisă la pensiune în sarcina Prefecturii, această omisiune însă nu este esențială, deoarece o atare cerere era inadmisibilă, atâta timp cât Prefectura nu figura-se în instanță.

Astfel fiind, recursul în întregime este nefondat, așa că el urmează a fi respins.

(Cas. III. Dec. No. 1552 din 2 Oclombrie 1936. Președinția D-lui Al. Perez, consilier.)

286. *PRESCRIPTIE. Spor de scumpete. Prescripțiunea din art. 71 legea g-rală de pensuni, nu se aplică la sporul de scumpete datorat.*

Potrivit art. 71 din legea generală de pensuni, pensiunile de tot felul se vor prescrie dacă nu vor fi reclamate în termen de cinci ani, iar cele rămase neîncasate în timp de un an se vor șterge din registre și nu se vor mai reînscire din nou, decât numai după cererea celor în drept și fără să se mai poată reclama plata pentru timpul ce a trecut până la cererea de reînsciere.

Din cuprinsul acestui text, rezultă că perimarea dreptului la pensie, nu se aplică decât în două cazuri anume indicate de legiuitor: 1) când este vorba de un drept la pensiune, care n'a fost reclamat timp de 5 ani și 2) când este vorba de o pensiune existentă, dar neîncasată timp de un an.

În speță, din constatările de fapt făcute de către Curtea de Apel, rezultă că nu este vorba, nici de o pensiune nereclamată la timp și nici de o pensiune neîncasată la timp, ci de acordarea unei indemnizațiuni de scumpete, la o pensie deja stabilită și încasată în mod regulat, astfel că, în asemenea situațiuni nu se poate aplica nici unul din cele două cazuri prevăzute de art. 71 din legea generală de pensuni, iar instanța de fond decizând în sens contrar n'a putut face acest lucru decât, interpretând greșit art. 71 precitat.

Că dar, motivul de casare fiind întemeiat, urmează a fi admis, a se casa deciziunea Curții de Apel, iar în fond a se admite, conform art. 12 din legea contenciosului administrativ, acțiunea astfel cum a fost formulată de către reclamant și a fi obligată, numita Casă g-lă de pensuni a plăti sporul de scumpete recurenților, câte 746 lei lunar pe timpul dela 1 Martie 1925—31 Decembrie 1931.

(Cas. III. Dec. No. 1848 din 9 Nov. 1936. Președinția D-lui Al. Perez, consilier.)

X. DIVERSE

287. *LEGEA AGRARĂ. Hotărârile definitive de expropriere, au autoritate de lucru judecat și față de părțile ce nu au figurat în proces. Drepturile lor se pot exercita numai asupra rentei ce formează prețul de expropriere.*

Din combinarea art. 40, 41 și 73 din legea agrară rezultă că hotărârile de expropriere rămase definitive având de efect să transmită proprietatea terenurilor expropriate, în mod irevocabil în patrimoniul Statului, sunt opozabile erga omnes,

astfel că cei cari nu și-au valorificat drepturile lor în timp util, nu mai pot ridica nici-o pretențiune asupra terenului expropriat, drepturile lor putându-se exercita numai asupra titlurilor de rentă consemnate ca preț.

În consecință, hotărârile de expropriere, au

autoritate de lucru judecat chiar și față de părțile cari n'au figurat în instanța de expropriere și chiar dacă exproprierea s'a făcut în numele unei persoane, care nu era adevăratul proprietar.

(Cas. I. Dec. No. 210 din 9 Februarie 1937. Președinția D-lui S. Tipei, consilier.)

NU VĂ PIERDEȚI TIMPUL !

căutând în ziare și reviste articole cari pomenesc numele dvs. sau tratând problemele cari vă interesează, - căci o instituție special creată și bine organizată pentru aceasta

poate face acest lucru mai bine și mai eficient ca dvs.

„SERVICIUL GAZETELOR“

Agenzie internațională de presă și publicitate

Director: Emil Samoilă

București, str. Sf. Constantin 24,

Telefon 3-16-15.

urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publicații din România, iar prin intermediul celor 102 agenții similare din străinătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea și procură tăieturi de presă asupra oricărei personalități sau subiect.

Cereți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.

Sumarul general al Nr. 8-9

Pagina

DOCTRINĂ, INFORMAȚIUNI, RECENZII, ETC.

George Popa, de D-l Dr. Ilie Groșșianu	— — — — —	331
Probleme (continuarea articolului dela pag. 252 al No. 6 din 30 Iunie 1937), de D-l Dr. Petru Penția	— — — — —	332
Popririordonate pe baza legilor execuționale din Transilvania, de D-l Dr. Carol Nesselrode	— — — — —	335
Comisiunea centrală a timbrului (Deciziile din 22/IV și 20/V 1937)	— — — — —	338
Rectificare	— — — — —	338

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENȚIALE

A) Partea juridică

I. Drept civil	— — — — —	sp. 241—244
II. Procedură civilă	— — — — —	sp. 245—251
III. Drept comercial	— — — — —	sp. 252—254
IV. Drept pen. și proc. penală	— — — — —	sp. 255—264
V. Legi speciale	— — — — —	sp. 265—271

B) Partea administrativă

VI. Drept administrativ	— — — — —	sp. 272—277
VII. Drept fiscal	— — — — —	sp. 278—282
VIII. Contabilitate publică	— — — — —	sp. 283—284
IX. Pensii	— — — — —	sp. 285—286
X. Diverse	— — — — —	sp. 287

INDEX ALFABETIC

	Pag.		Pag.
Administrator financiar.		Cambie.	
sp. 279. — (Vezi Impozite pe spectacole)	— — 365	sp. 254. — Emitent neștiutor de carte, prezintă personal la bancă, titlul provăzută cu semnături în regulă. Se prezumă că semnătura emană dela dânsul, sau că rezultă din mandat	348
sp. 284. — (Vezi Perceptor fiscal rural)	— — 368	Capacitatea de a sta în judecată.	
Apel.		sp. 248. — Lipsa de legitimație sau autorizațiune a reprezentantului legal cât și a capacității de a sta în judecată, se poate remedia în cursul instanței. Art. 75 pr. civ.	— — — 343
sp. 250. — Este inadmisibil în contra încheierilor instanțelor cari hotărăsc ca instanțe de recurs. Art. 551 pr. civ.		Carte funduară.	
Prin excepție, apelul are loc și în c/a unor astfel de încheieri, dacă legea permite în mod expres apelul de un grad.		sp. 251. — (Vezi Licitație imobiliară)	— — — 345
In cazurile de amânare prev. de art. 238—248 pr. civ apelul de un grad nu este admisibil	— — — — — 344	Cetățenie română.	
Autoritatea lucrului judecat.		sp. 272. — Procedura nu se poate relua pe bază de probe noi, în cererile deja rezolvate	— 361
sp. 243. — Când are influență judecata definitivă a instanței penale asupra instanței civile? Notă de D-l Dr. Ioan Kun	— — — — 339	Coachizii.	
sp. 287. — (Vezi Legea agrară)	— — — — 369	sp. 244. — Administrarea averii coachizite aparține soțului, chiar în cazul când s'a întrerupt viața conjugală și soții trăiesc separat	— — 342
Avocați.		sp. 280. — (Vezi Impozit pe succesiune)	— — 360
sp. 245. — Poț renunța la procedura specială prev. de legea avocaților și să se judece după dreptul comun	— — — — — 342	Compensare.	
sp. 246. In lipsă de convenție, pentru lucrările efectuate în afară de pretoriul justiției, dispozițiile din tabloul de onorarii nu sunt obligatorii, ci numai normative	— — — — — 343	sp. 278. — (Vezi Taxe comunale)	— — — — 364
sp. 247. — (Vezi Onorarii)	— — — — — 343	Constituționalitate.	
sp. 249. — (Vezi Onorarii)	— — — — — 344	sp. 267. — (Vezi Legea sanitară)	— — — — 356
Buletine de vot.		Contabilitate publică.	
sp. 276. — Tipărirea lor, prin utilizarea tehnicii tipografice, nu constituie decât un mod — cel mai perfecționat — de imprimare, dar nu singurul.		sp. 283. — (Vezi Gestionar de fapt)	— — — 367
Implinirea acestei operațiuni pe cale de sa-pirografie, nu atrage nulitatea buletinelor, și prin consecință invalidarea alegerii	— — — — 362	sp. 284. — (Vezi Perceptor fiscal rural)	— — — 368
Calomnie prin presă.		Curator de masă.	
sp. 259. — Redactor responsabil. Intențiunea de a calomnia. Infracțiunea săvârșită sub regimul abrogatei legi XLI:1914. Legea mai favorabilă. Aplicațiune	— — — — — 351	sp. 253. — (Vezi Faliment)	— — — — 347
		Debit de băuturi spirituoase.	
		sp. 282. — (Vezi Vad comercial)	— — — — 367
		Declarație de neacceptare.	
		sp. 265. — Executorul testamentar imputernicit prin testament, să încaseze creanțele dela debitori și să le distribuie între eredi defunctului, — avea dreptul să facă declarație de neacceptare, conf. art. 40 al legii din 7/IV/1934, fără să fi fost nevoie de vreă autorizație specială în acest scop	— — — — 355

	Pag.
Definitivare.	
sp. 273. — (Vezi Numire) — — — — —	361
Denunțare calomnieasă.	
sp. 263. — Art. 269 c. p. Carol II, cere un element constitutiv în plus pentru existența acestei infracțiuni, anume: „cunoașterea caracterului mincinos al denunțării”, — element neprevăzut în art. 20 al abrogatei legi XLI:1914. Achitarea în apel, sub regimul legii noi, a celui condamnat în primă instanță, sub regimul legii vechi. Rațiune — — — — —	354
Electorale.	
sp. 276. — (Vezi Buletine de vot) — — — — —	362
sp. 277. — (Vezi Instanță de validare) — — — — —	363
sp. 277. — (Vezi Semn electoral) — — — — —	363
Executor testamentar.	
sp. 265. — (Vezi Declarație de neacceptare) — — — — —	355
Faliment.	
sp. 253. — Din suma realizată prin vânzarea mobilelor asupra cărora există gaj execuțional, curatorului de masă i-se cuvine numai acea parte din cheltuieli, care cade pe acele mobile. Art. 55 leg. falim. — — — — —	347
Funcționar minor.	
sp. 273. — (Vezi Numire) — — — — —	361
Gestionar de fapt.	
sp. 283. — Agentul însărcinat cu încasarea contribuțiilor este gestionar de fapt. Acoperirea lipsurilor provenite din sumele ce a sustras, nu împiedică judecata penală — — — — —	367
Impozit pe lux și cifra de afaceri.	
sp. 281. — (Vezi Întreprinderi industriale) — — — — —	366
Impozite pe spectacole.	
sp. 279. — Administratorul financiar nu are exercițiul căilor de atac în această materie — — — — —	365
Impozit pe succesiune.	
sp. 280. — Proprietatea coachizită a soțului supraviețuitor — cu totul distinctă de a soțului decedat — nu poate fi înglobată sub nici un motiv în succesiune și impusă ca atare — — — — —	366
sp. 282. — (Vezi Vad comercial) — — — — —	367
Instanță de validare.	
sp. 277. — Este obligată de a cerceta nu numai contestațiunile eventual introduse, în intervalul dela convocarea alegerilor și până la proclamarea rezultatului, dar și „loate actele alegerilor”, inclusiv depunerile de candidaturi, a căror acceptare de organul prev. de art. 14 leg. adm. — deși sunt nule din punct de vedere formal — nu constituie lucru judecat — — — — —	363
Întreprinderi industriale.	
sp. 281. — O întreprindere industrială cu caracter comercial, nu se poate identifica cu micile ateliere de meserie, scutite de impozit — conf. art. 9 din legea impozitului pe lux și cifra de afaceri, — decât în cazul dacă venitul său impozabil este inferior sumei de 155.000 Lei — — — — —	366

	Pag.
Legea agrară.	
sp. 287. — Hotărârile definitive de expropriere, au autoritate de lucru judecat și față de părțile ce nu au figurat în proces. Drepturile lor se pot exercita numai asupra rentei ce formează prețul de expropriere — — — — —	369
Legea avocaților publici.	
sp. 266. — Statul și instituțiile publice, au drept la cheltuieli de judecată și deosebit și la onorariu de avocat, în procesele câștigate față de partea adversă — — — — —	356
Legea sanitară.	
sp. 267. — Investirea organelor ad-hoc, aparținând Minist. Sănătății — prin disp. art. 337 din leg. sanitară — cu dreptul de a aplica amendă contraveniențelor, nu contravine disp. art. 101 din Constituție — — — — —	356
Lichidarea datoriilor.	
sp. 252. — (Vezi Societate în nume colectiv) — — — — —	345
sp. 265. — (Vezi Declarație de neacceptare) — — — — —	355
sp. 268. — Notarea din oficiu a procedurii de asanare, în registrele funduare, făcută în baza legii din 1932 — potrivit unor disp. ce ulterior au fost abrogate, — poate fi radiată la simpla cerere a debitorului, fără a fi nevoie să se mai citeze și creditorii — — — — —	357
sp. 269. — Pentru acordarea beneficiului conversiunii, instanțele de judecată sunt ținute să examineze dacă debitorii îndeplinesc realmente condițiunile cerute de art. 3 din legea contrib. directe pentru a fi impuși la impozitul agricol și aceasta chiar dacă organele fiscale i-ar fi supus la un atare impozit — — — — —	357
sp. 270. — Aranjamentele făcute de instituțiunile de credit cu creditorii lor, — în condițiunile art. 52 din lege, — sunt opozabile și obligatorii pentru toți creditorii, inclusiv creditorii de naționalitate străină. Rațiune Creditorii acestor instituțiuni, sunt ținute să accepte aranjamentul pe care l-ar conveni instituțiunile bancare cu creditorii lor, sau pe care-l va stabili comisiunea instituită — pe baza legii — în acest scop, fără considerare la împrejurarea că, creditorii instituțiilor bancare au devenit creditori anterior sau posterior datei de 18/XII/1931 — — — — —	358
sp. 271. — Cedarea unei creanțe nu poate fi considerată în Ardeal ca novatiune și ca atare, această operațiune nu are consecință asupra asanabilității datoriei cesionate — — — — —	359
Licitație imobiliară.	
sp. 251. — Art. 161 din legea execuțională se referă numai la notarea proceselor de proprietate, anterior câștigării dreptului de ipotecă, iar nu la orice procese notate în cartea funduară — — — — —	345
Medic legist.	
sp. 255. — Când este obligat în virtutea funcțiunii sale să efectueze anume însărcinări, nu mai prestează jurământul în fața instanței, ci i-se amintește jurământul depus. Art. 167 alin. 3 c. pr. pen. — — — — —	349

	Pag.
Numire.	
sp. 273. — Funcționarii minori nu puteau fi numiți sub imperiul Statutului funcționarilor publici, decât în funcțiunea de impiegați stațieri și nu puteau fi definiți, decât după împlinirea etății de 21 ani — — — — —	361
Onorarii.	
sp. 245. — (Vezi Avocați) — — — — —	342
sp. 246. — (Vezi Avocați) — — — — —	343
sp. 247. — În lipsă de convenție se stabilesc după tarifele minimale, în raport cu valoarea obiectului, chiar și pentru apărările dinaintea Judecătorei de arbitri — — — — —	343
sp. 249. — La acordarea cheltuielilor de judecată nu se pot reduce onorariile avocaților sub cele prevăzute în tabelele de onorarii minimale — — — — —	344
sp. 266. — (Vezi Legea avocaților publici) — — — — —	356
Pensii.	
sp. 285. — (Vezi Pensionarii județelor și a comunelor urbane) — — — — —	368
sp. 286. — (Vezi Prescripție) — — — — —	369
Pensionarii județelor și comunelor urbane	
sp. 285. — Conf. art. 193 leg. g-lă de pensii, județele și comunele urbane a căror casă specială trec la Casa G-lă de pensii, vor avea obligația de a continua să plătească din fondurile acelor case sau din alte resurse pe toți funcționarii înscrși până la punerea în aplicare a legii din 1925. Urmașii continuă drepturile autorilor lor — — — — —	368
Perceptor fiscal rural.	
sp. 284. — Delapidarea comisă de perceptorul fiscal rural nu angajează răspunderea pecuniară, solidară, a administratorului financiar — — — — —	366
Plata pensiilor.	
sp. 285. — (Vezi Pensionarii județelor și a comunelor urbane) — — — — —	368
Presă.	
sp. 260. — Declarație de rectificare. Conform art. 20 și 21 din legea presei (XIV:1914) acțiunea pornită pentru publicarea în ziare a declarației de rectificare (răspuns) se judecă după procedura penală, iar nu după procedura civilă. Rațiune — — — — —	352
Prescripție.	
sp. 286. — Spor de scumpete. Prescripțiunea din art. 71 legea g-lă de pensii, nu se aplică la sporul de scumpete datorat — — — — —	369
Proces-verbal.	
sp. 256. — Nulitatea proc. verbal dresat în privința îndeplinirii formalităților prescrise de lege în cursul desbaterilor, când este redactat pe un formular scris la mașină și întocmit mai dinainte. Art. 425 alin. ult. cod. pr. pen. — — — — —	350
Reabilitare.	
sp. 261. — Condițiuni de admitere. Art. 175, 176 și 177 cod penal Carol al II-lea. Aplicațiune — — — — —	352

	Pag.
Recurs.	
sp. 257. — Încheierea prin care instanța hotărâște întreruperea cursului justiției, poate fi atacată numai cu recurs, orice cale de atac ordinară fiind închisă. Art. 471 alin. 3 pr. pen. — — — — —	350
Repunere în termen.	
sp. 258. — Cerere de repunere în termen motivată pe forță majoră din cauză de boală. Respinger. Rațiune. Art. 100 pr. pen. — — — — —	350
Revizuire.	
sp. 262. — Cererea de revizuire în materie corecțională se adresează instanței care a judecat ca primă instanță — — — — —	353
sp. 264. — Cererea de revizuire trebuie să arate precis, motivul și probele pe care se întemeiază. Aceste motive și probe, trebuie să fie fapte sau acte, cari n'au fost cunoscute cu prilejul primei condamnări, sau de acelea, cari să stabilească în mod neîndoios, nevinovăția condamnatului, sau inexistența faptului. Art. 499 pct. 4 și 503 pr. pen. — — — — —	354
Salar.	
sp. 274. — Refuzul de plată a salariului este act administrativ de autoritate — — — — —	362
Semn electoral.	
sp. 277. — Alegerea ca semn distinctiv a unei imagini de obiect — în speță, a două cio-cane încrucișate, — are drept efect nulitatea însăși a declarației de candidatură — — — — —	363
Societate în nume colectiv.	
sp. 252. — Membrii componenți a-i unei societăți în nume colectiv, sunt garanți legali a-i societății — iar nu codebitori solidari, cu răspundere solidară nemărginită și nelimitată. Notă de D-l Dr. A. P. Chirilovici — — — — —	345
Spor de scumpete.	
sp. 286. — (Vezi Prescripție) — — — — —	369
Stabilitate.	
sp. 275. — Dacă lipsa de stabilitate a unui funcționar n'a fost invocată de autoritate la prima instanță, înaintea Curții de Casație nu poate fi invocată pentru prima oară — — — — —	262
Taxe comunale.	
sp. 278. — Curtea de Conturi nu-i competență a constata compensarea între taxele comunale și creanța unui particular contra comunei, pentru aceasta fiind competente numai tribunalele de drept comun — — — — —	364
Testament privilegiat.	
sp. 241. — Condiții de valabilitate — — — — —	339
Testament verbal.	
sp. 242. — Condițiuni de valabilitate. Art. 15 leg. XVI:1876 — — — — —	379
Vad comercial.	
sp. 282. — Moștenitorul major al debitorului de băuturi spirtoase nu poate moșteni vadul comercial al debitorului, dacă el nu este comerciant, astfel că nu poate fi impus nici la impozitul pe succesiuni cu titlul de vad comercial. Art. 194 legea M. A. T. — — — — —	367

Comitetul de Redacție

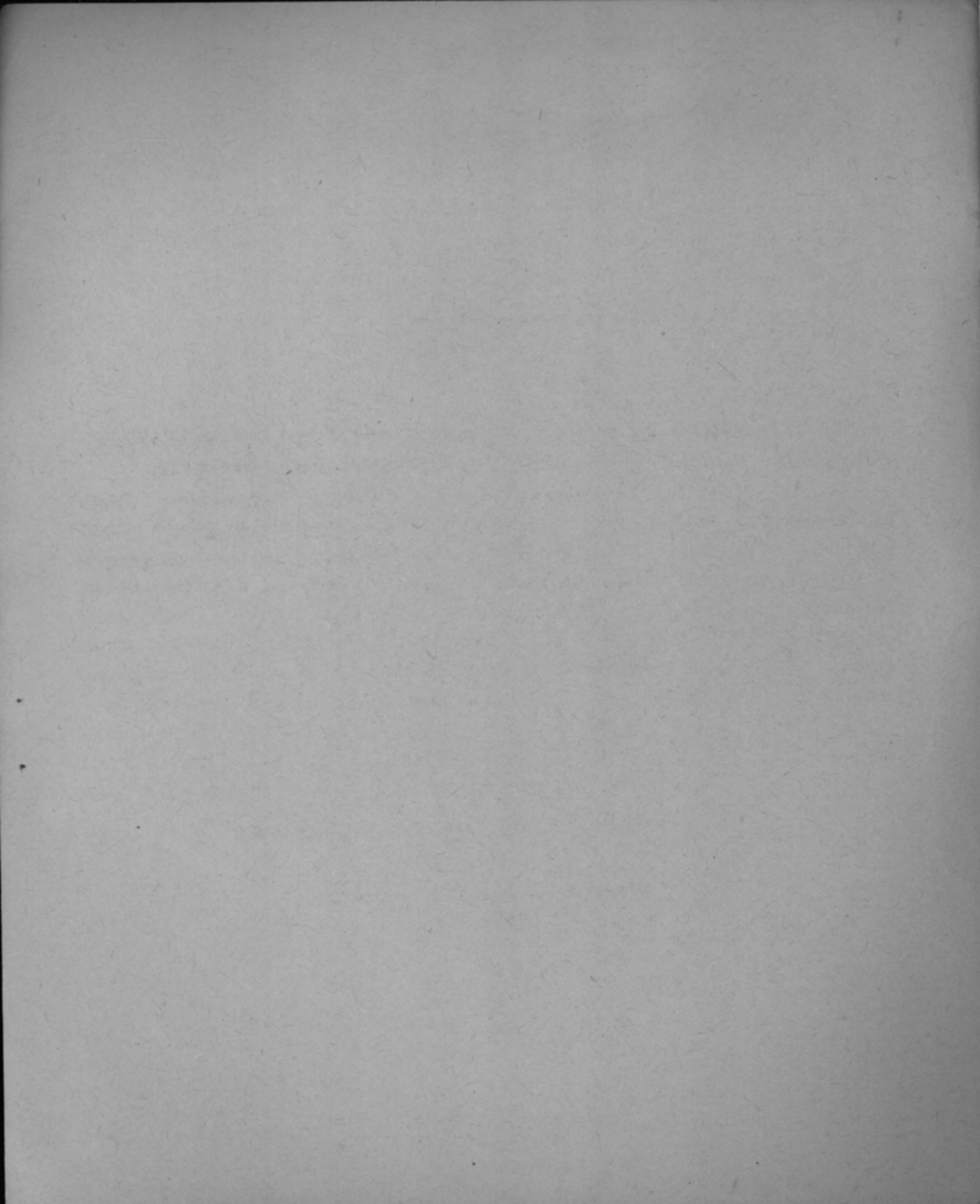
al

Revistei Cercului Juridic Bănățean

învită și pe această cale toate instanțele din circumscripția Curții de apel Timișoara, precum și pe membrii lor, să binevoiască a colabora la Revista Cercului, ale cărei coloane le stau deschise.

Singura rugămintă ce li se adresează este pedeoparte de a tria, cu maximum de scrupulozitate, hotărârile trimise spre publicare, pentru a ni-se cruța o muncă inutilă și pentru a putea asigura Revistei — prin serioasele, demnele și interesantele articole, note și spețe publicate — tot prestigiul de care are nevoie și la care toți juriștii ținutului sunt obligați să lucreze, iar pedealtă parte și pentru aceleași rațiuni, rugămintea ce le-o adresează este de a extrage din hotărârile d-lor, numai ceea ce intradevăr poate interesa, după modelul rezumatelor ce publicăm sub titlul: „Jurisprudență și Soluțiuni Jurisprudențiale“.

Această invitațiune se adresează, tot atât de stăruitor și colegilor de la celelalte instanțe din țară.

INDUSTRIA LÂNEI S. A.

Capital: 80.000.000 lei;

Fabrică de postav, torcătorii de Kammgarn și Streichgarn, tricotaj și împletituri, fabrică de panglici. (Stofe moderne și efteține pt. doamne și domni).

Sediul central: Timișoara II. Spl. Industria Lânei I. Telefon 141-145

g cursale: București str. Franklin Bouillon (fost Gabroveni) 4.

Adresa telegrafică: ILSA Timișoara

Banca Românească S. A.

CAPITAL (31 XII 1936) 541.62.101;

Operațiuni bancare în țară și străinătate; Sediul central: București (Reg. Soc. banc. No. 45 din 29 Oct. 1934); Sucursale: Arad, Bacău, Bălți, Bazargic, Botoșani, Brăila, Brașov, Cernăuți, Cetea Alba, Chișinău, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Ișmail, Oradia, Ploiești, Satu Mare, Sibiu, Tg. Mureș, Timișoara, Tighina, Tulcea;

Adresa te egrafică: Românească

Vitrina Cărților de Drept

NOUA

LEGE ASUPRA CAMBIEI și BILETULUI

LA ORDIN și LEGEA ASUPRA CECULUI

comentată și adnotată de

STELIAN IONESCU
avocat la Banca Națională

PAUL I. DEMETRESCU
Referent titular la Consiliul
Legislativ

I. L. GEORGESCU
Referent titular la Consiliul Legislativ

Edit. „Naționala Ciornei” S. A. R. București 1934. — Lei 350

Tratat de Drept Cambial

vol. I. și II.

de

E. CRISTOFORFANU

Doctor în drept dela Roma, avocat la
Banca Națională a României

Lei 280 + 320

Edit. „Curierul Judiciar 1936

Studii de Drept Procesual - Civil

vol. I. — 1935 —

de: Sabin Moldovan
Președ. Trib. Arad s. II.

Tip. „Diecezană”
Arad

Lei 100

Codul de Procedură Penală Carol II-lea

CURTEA CU JURAȚI

Art. 349—438 pr. pen.

de V A S I L E M. D I M I T R I U

Consilier la Curtea de Apel Timișoara, Fonda-
torul revistei „Ardealul Juridic”.

Lei 250—

Edit. proprietatea autorului Timișoara, 1936

A apărut:

Indreptarea legii penale

de

D-l V. M. Theodorescu
primul președinte al Trib.
Timiș-Torontal

Editura Tip. Românească

CODUL CONVERSIUNII

de

EUGEN PETIT

Consilier la Înalta Curte de Casație
cu o introducere de

C. XENI

Ministru secretar de stat

Edit. „Adevărul” S. A. București

Lei 260

CODUL PAȘAPOARTELOR

Poliției de Frontieră

MIGRAȚIUNI

CONTROLUL STRĂINILOR

cu Jurisprudențe, Trimiteri și Adnotări de:

Romulus Orezeanu Nic. V. Măndru

Prim-Președinte Trib. Arad

Jude-Președinte Trib. Arad

Tiparul Tipografiei Dicenane, Arad. — 1935.

Codul Legislației Silvice

Adnotat și comentat de
Const. Gr. Zotta și I.

Harnagea

Editura „Națională” R. Sărat,

Prețul 370 Lei

Recursul în Casație și Contenciosul Administrativ

(Comentariul Legilor Curții de Casație și
Contenciosul Administraiv)

după doctrina și jurisprudența română și streină de

C. HAMANGIU

Richard Hutschneker
avocat

și George Iuliu
avocat

I. P. DOCAN

Studii de Drept Civil

Comparat

Premiat de Academia Română

500 pagini, Lei 280

Codul Civil Adnotat

7 volume — cu doctrina Franceză și Română și
jurisprudența dela 1868—1927

de

C. HAMANGIU și N. GEORGEAN

Operă premiată de Academia Română cu marele premiu
al Statului: „Gh. Asachi”

Edit. Libr. Alcala y Co., București

Pandectele Alfabetice

repertoriu decenal de jurisprudență, doc-
trină și legislație al Pandectelor Române
pe anii 1922—1931 inclusiv

de RADU DIMIU judecător-pre-
ședinte la Trib. Ilfov

1 9 3 6

Lei 800—